

Vrije Universiteit Brussel

Verkennend onderzoek naar het belang
en de invloed van ervaringen en
percepties van ouders van
speelpleinvrijwilligers in Vlaanderen

Eindverhandeling tot master in de
Agogische Wetenschappen

Student: Veerle Mol
Promotor: Prof. dr. Guy Redig
Organisatie: Vlaamse Dienst Speelpleinwerk
Academiejaar: 2013-2014

WETENSCHAPSwinkel
Brussel

Richting: Master Agogische Wetenschappen

Afstudeerrichting: Opleiding & Vorming

Verkenkend onderzoek naar het belang en de invloed van ervaringen en percepties van ouders van speelpleinvrijwilligers in Vlaanderen

Eindwerk voorgelegd voor het behalen van de graad van
Master in de Agogische Wetenschappen door

Mol Veerle

Academiejaar 2013-2014

Promotor: Prof. dr. Guy Redig

Aantal woorden: 16 948

Richting: Master Agogische Wetenschappen

Afstudeerrichting: Opleiding & Vorming

Verkenkend onderzoek naar het belang en de invloed van ervaringen en percepties van ouders van speelpleinvrijwilligers in Vlaanderen

Eindwerk voorgelegd voor het behalen van de graad van
Master in de Agogische Wetenschappen door

Mol Veerle

Academiejaar 2013-2014

Promotor: Prof. dr. Guy Redig

Aantal woorden: 16 948

Abstract

Vrije Universiteit Brussel

Faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen
Academiejaar 2013/2014

SAMENVATTING MASTERPROEF

Naam en voornaam: Mol Veerle

Rolnr.: 106020

KLIN
AO
ONKU
AGOG

Titel van de Masterproef: Verkennend onderzoek naar het belang en de invloed van ervaringen en percepties van ouders van speelpleinvrijwilligers in Vlaanderen

Promotor: Prof. Dr. Guy Redig

Samenvatting:

In samenwerking met de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk vzw, of VDS vzw, focust deze masterproef op ervaringen en percepties van ouders van vrijwillige animatoren op speelpleinen in Vlaanderen. Op basis van deze input formuleren we aanbevelingen voor de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk en de speelpleinverantwoordelijken.

Motieven van vrijwilligers worden door heel wat onderzoekers in verschillende opsplitsingen ondergebracht. Ook motieven bij ouders van animatoren omtrent het vrijwilligerswerk van hun kinderen op het speelplein kunnen ondergebracht worden in drie motievgroepen, namelijk momentaan, toekomstgericht en contextueel. Aan de hand van vier fases van dataverzameling bij onder andere speelpleinverantwoordelijken, ouders van vrijwillige animatoren en medewerkers van de VDS creëren we een duidelijk beeld van de motieven die in grote mate een rol spelen bij ouders van vrijwillige animatoren.

Voor ouders zijn de momentane en toekomstgerichte motieven belangrijker dan de contextuele motieven. Dat wil zeggen dat zowel plezier van het vrijwilligerswerk zelf als bruikbaarheid voor later belangrijke stimulators zijn om het speelpleinwerk bij hun kinderen aan te moedigen. Uit deze resultaten leiden we af dat plezier van cruciaal belang is zowel in het jeugdwerk als in het speelpleinwerk. Het nuttigheidsaspect wordt dikwijls naar voren geschoven, ondanks het feit dat het plezieraspect voor ouders van animatoren nog belangrijker is.

Deze studie draagt in de eerste plaats bij tot het erkennen van de ouders van animatoren en hun mening als interessante actiegroep in het werkveld van het speelpleinwerk. Daarnaast is deze studie ook een pleidooi voor zowel plezier als nut in het jeugdwerk.

Dankwoord

Deze masterproef is een werk geweest waar heel wat geduld en steun bij kwam kijken. Verschillende mensen in mijn omgeving hebben die taak op zich genomen.

Eerst en vooral wil ik mijn promotor, Prof. Dr. Guy Redig, bedanken voor de begeleiding en ondersteuning bij het schrijven van deze thesis. Ik voelde mij telkens geruggensteund door de feedback die ik steeds snel en adequaat kreeg zodra ik daar nood aan had. Ik kon mijn masterproef meer diepgang geven door de gesprekken met mijn promotor. Op die manier werd mijn masterproef een verhaal met verschillende insteken en een logische voortgang.

Vervolgens wil ik de medewerkers van de Wetenschapswinkel, Sophie Verkest en Jozefien De Marrée, bedanken voor hun steun bij de opstart en opvolging van deze masterproef.

Ten derde ben ik heel blij met de steun en begeleiding die ik kreeg van enkele medewerkers van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk. Jo Van den Bossche, algemeen coördinator van de VDS, heeft mij heel hartelijk ontvangen en het doel dat zij voor ogen hadden met deze thesis duidelijk uit de doeken gedaan. Ik ben Amke Bailleul heel dankbaar voor de tijd en energie die ze heeft vrijgemaakt voor dit thesisonderzoek. Ik kon altijd bij haar terecht met vragen, problemen, praktische ondersteuning en voor feedback.

Mijn grote dank gaat ook uit naar alle respondenten die de survey hebben ingevuld, die tijd hebben vrijgemaakt om deel te nemen aan de focusgroepen of aan het panelgesprek. Dankzij deze bereidwillige mensen werd dit thesisonderzoek mogelijk.

Daarnaast zijn er nog een heleboel mensen die enkele belangrijke taken op zich hebben genomen zoals het tekenen van figuren voor deze masterproef, het nalezen op fouten of het mee denken op kritische momenten. Daarom wil ik Rita Demaré, Pieter Declercq, Hannes Mol, Joris Mol en Lieselot Lamote hartelijk bedanken voor hun moeite en inspanningen.

Als laatste wil ik nog even onderstrepen dat het schrijven van deze masterproef heel wat bijgedragen heeft aan het leerproces dat ik heb doorgemaakt. Door zoveel verschillende mensen te ontmoeten met elk hun visie en verhaal ben ik zelf veel rijker geworden. Aan iedereen die heeft bijgedragen tot het eindresultaat van deze thesis een welgemeende dankjewel!

Veerle Mol

Master Agogische Wetenschappen
Opleiding en vorming

April 2014

Inhoudsopgave

Abstract	I
Dankwoord	II
Inhoudsopgave	III
Lijst met tabellen en figuren	V
Lijst met tabellen	V
Lijst met figuren.....	V
1 Inleiding.....	1
2 Vooraf.....	2
2.1 Probleemstelling	2
2.2 Literatuurstudie	4
2.2.1 Oriëntatie binnen de sector.....	4
2.2.2 Motieven en belemmeringen vrijwilligerswerk bij jongeren.....	8
2.2.3 Invloed sociaal netwerk op vrijwillig engagement	12
2.2.4 Conclusie	14
2.3 Onderzoeksvragen	15
3 Onderzoeksproces	16
3.1 Fase 1 – survey	19
3.1.1 Methode.....	20
3.1.2 Resultaat.....	21
3.1.3 Conclusie	24
3.2 Fase 2 – 2 focusgroepen.....	25
3.2.1 Methode.....	26
3.2.2 Resultaat.....	27
3.2.3 Conclusie	31
3.3 Fase 3 – 3 focusgroepen.....	32
3.3.1 Methode.....	33
3.3.2 Resultaat.....	34
3.3.3 Conclusie	37

3.4	Top drie motieven voor ouders van animatoren	38
3.5	Fase 4 – terugkoppelen werkveld en VDS	41
3.5.1	Methode.....	42
3.5.2	Resultaat.....	43
3.5.3	Conclusie	52
4	Discussie en Conclusie	53
4.1	Praktische en beleidsaanbevelingen	53
4.2	Toekomstplannen in functie van dit onderzoek	58
4.3	Beperkingen eigen onderzoek.....	58
4.4	Aanbevelingen volgend onderzoek	59
5	Algemene conclusie	60
	Bibliografie	62
	Bijlagen	67
	Bijlage 1 Survey.....	67
	Bijlage 2 Visueel overzicht antwoorden survey vraag 3	69
	Bijlage 3 Introductie en topiclijst 3 focusgroepen	70
	Bijlage 4 Alle uitgetypte focusgroepen	73
	Bijlage 5 Feedback aan afzonderlijke speelpleinwerkingen.....	74
	Bijlage 6 Algemene samenvatting voor VDS medewerkers.....	75
	Bijlage 7 Introductie en topiclijst panelgesprek	76
	Bijlage 8 Uitgetypt panelgesprek.....	78
	Bijlage 9 Brief aan de ouders van animatoren als bedanking.....	96
	Bijlage 10 Tien formats bij de actieladder.....	97

Lijst met tabellen en figuren

Lijst met tabellen

Tabel 1: Overzicht motieven volgens Vaart, Cornelis, Batson et al. en Clary et al.	9
Tabel 2: Overzicht motieven volgens persoonlijk en gemeenschapsdoel	9
Tabel 3: Invulling dimensies Breda & Goyvaerts in combinatie Cornelis & Clary in speelpleinwerk.	10
Tabel 4: Overzicht stimulerende en belemmerende factoren uit onderzoek	10
Tabel 5: Overzicht resultaten survey bij speelpleinverantwoordelijken vanuit drie invalshoeken ...	23
Tabel 6: Overzicht resultaten focusgroepen fase 2 bij ouders van animatoren over het vrijwilligersengagement van hun kinderen bekeken vanuit drie invalshoeken	28
Tabel 7: Overzicht resultaten focusgroepen fase 3 bij ouders van animatoren over het vrijwilligersengagement van hun kinderen bekeken vanuit drie invalshoeken.	34

Lijst met figuren

Figuur 1: Schematische voorstelling speelkansen bij open speelaanbod (Fort, 2012)	6
Figuur 2: Overzicht door wie animatoren op het speelplein terechtkomen	12
Figuur 3: Visueel overzicht resultaten vraag twee 'Denken speelpleinverantwoordelijken dat ze de bekommernissen van de ouders van hun animatoren kennen?' (Survey).....	21
Figuur 4: Bouwstenen en topics focusgroepen.....	27
Figuur 5: Citaten van ouders van vrijwillige animatoren over hun speelpleinwerk	30
Figuur 6: Belangrijkste motieven volgens ouders van animatoren.....	38
Figuur 7: Visuele voorstelling communicatieve handelen van Habermas	39
Figuur 8: Overzicht ideeën om contacten te leggen met ouders van animatoren	43
Figuur 9: De participatieladder van Edelenbos en Monnikhof	44
Figuur 10: Betrokkenheid ouders van animatoren toegepast op de participatieladder	45
Figuur 12: Actieladder betrokkenheid ouders van animatoren	54
Figuur 13: Leeg format als voorbeeld trede uit actieladder	55
Figuur 14: Post-it muur met mogelijke acties voor de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk	56

1 Inleiding

Er wordt heel wat gezegd over meningen en ervaringen van ouders van speelpleinanimatoren. Deze masterproef neemt de proef op de som en verkent deze ervaringen en percepties. Dit verhaal wordt in drie grote delen gebracht. Eerst en vooral wordt het onderwerp bekeken vanuit de bestaande literatuur. Daarna start het onderzoeksproces dat in vier fases wordt afgewerkt. Vervolgens wordt er op basis van de onderzoeksresultaten een reeks conclusies neergeschreven.

We starten dit thesisonderzoek met de probleemstelling waarin we het hebben over vrijwilligerswerk in het algemeen en de relevantie van dit onderzoek. In de literatuurstudie starten we eerst en vooral een oriëntatie binnen de sector. Daarna gaan we dieper in op het speelpleinwerk. We bespreken enkele begrippen meer in detail. Vervolgens verdiepen we ons in de motieven en belemmeringen van vrijwilligerswerk in het algemeen en op het speelplein. Als laatste bekijken we de invloed van het sociaal netwerk op het vrijwillig engagement van jongeren. We focussen voornamelijk op de invloed van ouders op hun vrijwilligerswerk.

In het tweede deel start het onderzoeksproces. Zoals reeds aangegeven zijn er vier fases die elkaar opvolgen. Elke fase bestaat telkens uit drie dezelfde onderdelen, namelijk methode, resultaat en conclusie. De eerste onderzoeksfase richt zich op speelpleinverantwoordelijken aan de hand van een online survey. We richten de aandacht op het onderzoeksonderwerp en onderzoeken de basiskennis van de speelpleinverantwoordelijken betreffende dit onderwerp. In de tweede en derde onderzoeksfase ondervragen we ouders van animatoren door middel van focusgroepen. Als laatste onderzoeksfase koppelen we de resultaten terug naar het werkveld aan de hand van een panelgesprek. In het panelgesprek zetelen enkele medewerkers van de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk en enkele speelpleinverantwoordelijken. Zo creëren we reeds een aanzet voor het derde deel van dit thesisonderzoek, namelijk de discussie en conclusie met een reeks aanbevelingen.

In het laatste stuk, discussie en conclusie, schrijven we een reeks aanbevelingen neer in de vorm van een actieladder voor speelpleinverantwoordelijken en een onthoudlijstje voor de VDS. Daarnaast kijken we kritisch terug op ons eigen onderzoek en formuleren we een toekomstvisie.

Ten slotte bundelen we de belangrijkste resultaten en de essentie van deze masterproef in de algemene conclusie.

2 Vooraf

2.1 Probleemstelling

Er bestaat geen eensgezindheid over het exact aantal vrijwilligers in het jeugdwerk in België. De oorzaken daarvan zijn heel divers (Redig, 2012). In het bundelend werk van de Koning Boudewijnstichting zien we dat het vrijwilligersengagement van jongeren nog niet verdwenen is (Loose, Gijssels, Dujardin, & Marée, 2007). Volgens de onderzoeksresultaten in VRIND 2012 is 26 procent van de jongeren onder 25 jaar actief als vrijwilliger (Studiedienst van de Vlaamse Regering [SVR], 2013).

Deze masterproef focust op vrijwilligerswerk van jongeren in Vlaanderen in het speelpleinwerk. Vlaanderen en Brussel tellen samen 327 gemeenten. Van die 327 gemeenten hebben slechts 25 gemeenten geen speelpleinwerking (Vlaamse Dienst Speelpleinwerk [VDS vzw], 2011). Daarbinnen onderscheidt men 570 verschillende werkingen (VDS, 2011). Volgens VRIND 2012 zijn er dat iets minder. In 2010 telden zij 464 werkingen (SVR, 2012). De cijferboeken spreken van 223 gemeenten met een gemeentelijke werking (Holvoet, 2013). Dat is er één minder dan in 2007 (Holvoet, 2010). Bij particuliere werkingen zien we een wisselend aantal (Redig, 2012).

De VDS stimuleert speelpleinen om hun jonge vrijwilligers veel engagement te laten opnemen (VDS, 2012). Toch zien we een aantal veranderingen (Van den Bossche, 2013). Vrijwilligers engageren zich anders, soms minder lang, intensief, gefocust op één vereniging (Beullens & Storms, 2007). Er is bijvoorbeeld een zichtbare achteruitgang in het gemiddeld aantal uren dat men aan vrijwilligerswerk besteedt (SVR, 2013). Daarnaast zijn er ook minder jongeren dan ouderen die vrijwilligerswerk doen (Hart, 2012). Redig spreekt van een *'meer uitgebreid continuüm van soorten en intensiteiten van engagement'* (Redig, 2014). Rommel, Opdebeeck en Lammertyn (1997) spreken van twee soorten inzet, namelijk 'klassiek' en 'nieuw' vrijwilligerswerk (Hustinx, 1998). Zij gaan ervan uit dat bepaalde vrijwilligers zich voor een lange periode inzetten. Dan gaat het over klassiek vrijwilligerswerk. Anderen zetten zich eerder voor een korte periode in. Dan is er sprake van nieuw vrijwilligerswerk. Deze tweedeling is echter te beperkt. In de realiteit herkennen we een meer gevarieerde inzet als vrijwilliger.

Er bestaan heel wat onderzoeksresultaten over de beleving en motieven van jongeren om te participeren binnen het vrijwilligerswerk. Over deze motieven is al heel wat bekend. Verschillende onderzoekers maakten diverse opsplitsingen.

Daarnaast gebeurde er reeds onderzoek naar het sociaal kader van de vrijwillige jongeren. 70% van de actieve jeugdwerkers kent minstens één andere vrijwilliger in zijn omgeving (VDS, 2009). Speelpleinanimatoren worden door vrienden of familieleden overtuigd om als vrijwilliger aan de slag te gaan (Vanmeenen, 2005). Hieruit blijkt de rol van de sociale omgeving waarin jongeren opgroeien. Wanneer ouders het speelpleinwerk als een open doelkans zien, is de kans groter dat hun kinderen de stap naar het vrijwillig speelpleinwerk maken, volgens de VDS (2009).

Vanuit deze reeks bevindingen vertrekt dit thesisonderzoek. We bekijken het vrijwillig engagement van jongeren op een nieuwe manier. Er werd reeds onderzoek gedaan naar de motieven om vrijwilliger te worden, naar de ervaringen bij vrijwilligers zelf. Dit onderzoek wil een nieuwe blik werpen op het vrijwilligerswerk van jongeren door onderzoek te voeren naar het standpunt van hun ouders. Wij gaan op zoek naar ervaringen en gedachten van ouders van vrijwillige speelpleinanimatoren in Vlaanderen.

- Wat denken ouders van zo'n vrijwillig engagement, ev. op een speelplein?
- Welke invloed hebben ouders gehad op het opnemen van dat engagement?

De relevantie van dit onderzoek binnen de Master of Science in de Agogische Wetenschappen zit vervat in het beroep van de agoog. Er bestaan verschillende definities van agogiek (Redig, 2013). We brengen een aantal speerpunten naar voren aan de hand van de etymologische betekenis van het woord agogiek. De werkwoorden 'gidsen', 'drijven', 'begeleiden', 'uitwisselen' en 'in beweging zetten' tonen aan wat we van agogiek verwachten binnen deze masterproef. De sterkste kant van de agogische aanpak is het begeleiden en ondersteunen van verandering- en groeiprocessen. De agoog is een professional die in verschillende contexten en situaties ingezet kan worden. De kracht van deze werkwijze zit in het gebruikmaken van de reeds bestaande kennis, vaardigheden en pluspunten die binnen een bepaalde context aanwezig zijn. Een agoog wil verandering begeleiden op een manier die vaak wordt omschreven als 'bottom up'. Dat wil zeggen dat de betrokkenen die uiteindelijk de verandering zullen moeten doorvoeren de kans krijgen om samen de richting te bepalen door middel van participatie, emancipatie, communicatie, coöperatie en agogische ondersteuning. Agogen willen bestaande organisaties en structuren beter laten functioneren door eraan te sleutelen.

Belangrijk hierbij is dat een agoog uit een normatief kader vertrekt. Men houdt rekening met empowerment, samenwerking en gelijkwaardigheid. Op die manier krijgen de deelhebbers van de verandering een belangrijke rol toebedeeld. Wildemeersch vat deze visie samen, vertrekkende van het idee van 'probleemgeoriënteerde leersystemen' van J. Friedmann. "*Probleemgeoriënteerde leersystemen zijn op vernieuwing gerichte organisaties waarin mensen met diverse achtergronden en kundigheden met elkaar samenwerken in projectgroepen aan ingewikkelde, nieuwe opdrachten.*" (J. Friedmann door Wildemeersch, 1995, in Redig, Agogiek – begrip, p.7).

Tot slot handelt dit thesisonderzoek over het vrijwilligerswerk van jongeren in Vlaanderen. Vrijwilligers zijn actieve, geëmancipeerde en participerende burgers. Speelpleinvrijwilligers zijn geen deelnemers, maar deelhebbers. Aan de hand van dit onderzoek willen we dat deelhebben vergroten en eventueel uitbreiden naar de ouders van vrijwillige animatoren. Door de minder bekende invalshoek van dit onderzoek kunnen we bestaande theorieën en praktische tips aanvullen en verfijnen.

2.2 Literatuurstudie

De literatuurstudie begint met een oriëntatie binnen de sector waarin de begrippen vrijwilligerswerk, jeugdwerk en speelpleinwerk uitgelegd worden. Daarna bekijken we verschillen in speelaanbod, statuut van de speelpleinwerker en benaming van de animator. Daarna focussen we op motieven en belemmeringen bij het vrijwilligersinitiatief van jongeren. Als laatste bekijken we de invloed van het sociaal netwerk van speelpleinvrijwilligers op hun speelpleinengagement. We focussen vooral op literatuur die aansluit bij het vrijwilligerswerk op een speelplein, maar we zijn genoodzaakt om ook meer algemene literatuur toe te laten.

2.2.1 Oriëntatie binnen de sector

2.2.1.1 Wat is vrijwilligerswerk?

Om het begrip vrijwilligerswerk te verfijnen hanteren we de definitie uit de wet betreffende de rechten van de vrijwilliger van 3 juli 2005 (ejustice, 2008, art. 3).

“Vrijwilligerswerk is elke activiteit die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht, die wordt verricht ten behoeve van één of meer personen, andere dan degene die de activiteit verricht, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel, die wordt ingericht door een organisatie, anders dan het familie- of privéverband van degene die de activiteit verricht en die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling.”

Elk onderdeel wordt hieronder toegelicht (Koning Boudewijnstichting, 2008).

Bij **onbetaald werk** worden de vrijwilligers niet betaald volgens hun prestaties. De kosten die ze hebben kunnen wel terugbetaald worden. **Onverplicht werk** gaat over de vrijblijvendheid van de actie die ze uitvoeren. Vrijwilligerswerk gaat over de ruime handeling **'iets doen'**. Bijvoorbeeld een persoon met een handicap begeleiden naar de winkel. Deze activiteiten zijn **gericht op anderen of de samenleving**. Bijvoorbeeld zelfhulpgroepen of LETS (Local exchange trading system) horen hier niet bij. Het is belangrijk dat het vrijwilligerswerk niet bestaat uit een familie- of privéverband. Vrijwilligerswerk gebeurt altijd **buiten de normale werkcontext**. Dat wil zeggen dat dezelfde activiteit niet door dezelfde persoon in een betalende én in een vrijwillige context uitgevoerd mag worden. Men spreekt van een **vrijwilligersorganisatie** zodra er twee personen in onderling overleg zo'n activiteit opzetten. (Vlaams steunpunt vrijwilligerswerk vzw, 2008).

De veel gestelde vraag 'Hoeveel vrijwilligers telt Vlaanderen?' valt heel moeilijk te beantwoorden. Volgens de European Values Studie [EVS] in 2008 doet 37 procent van de bevolking in Vlaanderen aan vrijwilligerswerk (Bral, et al., 2011). Daarmee is Vlaanderen één van de best presterende landen van de Europese Unie. Volgens het bundelend werk van Hambach, Hustinx en Redig (2010) zijn er 660 000 beschikbare posities voor vrijwilligers in Vlaanderen. Het is onmogelijk het exact aantal actieve vrijwilligers te berekenen. Als men ervan uitgaat dat elke vrijwilliger slechts op één plaats actief is en als men de occasionele vrijwilligers niet meerekent, is 13,5% van de plus 17-jarigen actief als vrijwilliger.

2.2.1.2 Wat is speelpleinwerk?

Het speelpleinwerk kunnen we kaderen binnen het overkoepelend jeugdwerk. Het is een unieke en diverse jeugdwerkvorm (VDS, 2006).

"Jeugdwerk is sociaal-cultureel werk op basis van niet-commerciële doelen voor of door kinderen en jongeren van drie tot en met dertig jaar, in de vrije tijd, onder educatieve begeleiding en ter bevordering van de algemene en integrale ontwikkeling van de kinderen en jongeren die daaraan deelnemen op vrijwillige basis en dat wordt georganiseerd door jongeren, particuliere jeugdverenigingen, gemeentelijke openbare besturen of de Vlaamse Gemeenschapscommissie." (Vlaams Parlement, 2012, p. 2).

Het speelpleinwerk situeren we binnen het plaatselijk jeugdwerk.

"Plaatselijk jeugdwerk ontwikkelt zich hoofdzakelijk binnen de gemeente of het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad en kan zich richten op specifieke doelgroepen of specifieke gebieden binnen de gemeente." (De Ambrassade vzw, par.5).

De kenmerken van het jeugdwerk zijn ook van toepassing op het speelpleinwerk. Ze zijn beiden groepsgericht, niet gericht op winst, voor en door jongeren van 3 tot 30 jaar en particulier, gemeentelijk of provinciaal georganiseerd. Er is bij beide ook sprake van educatieve begeleiding, bevordering van algemene en integrale ontwikkeling van de jeugd en een vrijwillige deelname.

De katholieke jeugdraad creëerde in 2000 een eigen definitie.

"Een speelpleinwerking is een open vakantie-initiatief zonder overnachtingsmogelijkheid waar een ruime waaier van speelkansen worden geboden. De doelgroep zijn vooral kinderen tussen 3 en 16 jaar, met een tendens naar steeds meer kleuters. Er zijn verschillende soorten van vakantiespeelpleinwerkingen, van dagopvang in semi-internaat op grote pleinen aan de rand van de stad, tot rondtrekkende animatiekaravanen die sterk buurtgericht werken. De werking wordt deskundig begeleid door animatoren die meestal een zekere vergoeding ontvangen of als jobstudent tijdelijk zijn tewerkgesteld." (De Ambrassade vzw, par.1).

Binnen het speelpleinlandschap bestaat er veel diversiteit, dat maakt de definiëring van het speelpleinwerk zo moeilijk. Elke werking kan zijn eigen beleid uitstippelen op basis van vijf pijlers, namelijk speelmogelijkheden, speelpleinploeg, organisatorische onderbouw, externe relaties en toegankelijkheid (VDS, 2006).

Desondanks die vrijheid staan een aantal aspecten centraal. Kinderen komen om te spelen. De speelpleinploeg bestaat voornamelijk uit vrijwillige jongeren. De vakantieperiode is voor elke deelnemer een actieperiode. Elke speelpleinwerking maakt werk van toegankelijkheid, openheid en inclusie. Elke werking heeft een sterk lokaal karakter. De hoofdgedachte blijft overal hetzelfde. Overall bieden ze een actieve en 'Goe gespeelde' vakantie aan (Jeugdwerknet, 2013).

De kernbegrippen binnen de omschrijving van het speelpleinwerk zijn vakantie, ruim speelaanbod, doelgroep van 3 tot 16 jaar, begeleiding door animatoren en gevarieerd georganiseerd.

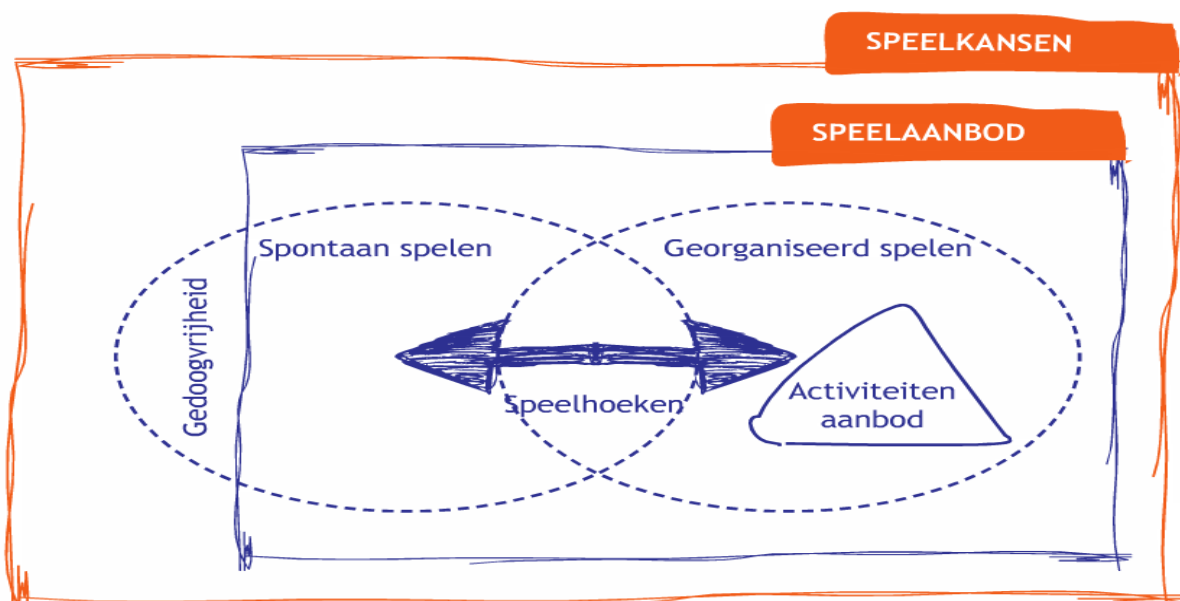
Enkele aanvullende kenmerken uit de praktijk zijn de volgende; naast vakantiewerking ook een jaarwerking gericht op animatoren, ruimte in openlucht en binnenlocaties, meer dan een goedkope opvang, combinatie geleid en vrij spel, gevarieerde activiteiten en een variërende doelgroep tussen gemiddeld 3 en 14 jaar. (Gemeente Hooglede; Gemeente Maldegem; Gemeente Moerbeke; Gemeente Nevele, 2010; Gemeente Zwevegem; Stad Deinze; Stad Gent, 2013; Vlaamse Gemeenschapscommissie).

Vershil gesloten speelaanbod en open speelaanbod

Er bestaan twee verschillende soorten speelpleinwerkingen. Ten eerste de speelpleinen met een klassiek gesloten speelaanbod. In dit geval *'nemen kinderen verplicht deel aan geleide activiteiten, meestal in strikte leeftijdsgroepen.'* (Onderzoekcentrum Kind & Samenleving, 2012). Daarnaast bestaat er ook een open speelaanbod. *'In een open aanbod hebben kinderen steeds de keuze tussen georganiseerd en spontaan spel, in brede leeftijdsgroepen en met een relatief open dagverloop. Er zijn speelhoeken, kinderen kunnen tussen activiteiten wisselen, kunnen zelf hun eigen spel spelen en worden daartoe ook gestimuleerd.'* (Onderzoekcentrum Kind & Samenleving, 2012). De VDS vindt het 'open speelaanbod' dé manier om ervoor te zorgen dat kinderen echt vakantie kunnen beleven (Onderzoekcentrum Kind & Samenleving, 2012; VDS, 2012).

Beide soorten vormen een speelsysteem. Bij het gesloten speelaanbod krijgen de kinderen de kans om te kiezen tussen een aantal gevarieerde activiteiten. De kinderen kunnen bijvoorbeeld mee op huifkartocht of spelen een drugsspel of knutselen maskers. Op zich lijken deze drie activiteiten heel wat speelmogelijkheden te bieden. Toch worden de speelkansen beperkt. Kinderen krijgen geen kans om tussen activiteiten te wisselen of om zelf een inbreng te doen.

Bij een sterk uitgewerkt open speelaanbod bieden de animatoren een aantal gevarieerde activiteiten aan. Kinderen kunnen activiteiten kiezen of halverwege wisselen. *'Kinderen stellen hier hun speelmenu à la carte samen'*. De begeleiders zorgen voor het materiaal, impulsen en spelideeën (Breugelmans, et al., 2008). Bij dit principe gaat men ervan uit dat kinderen een pakketje tijd ter beschikking hebben. Het kind beslist zelf waar hij die tijd aan wil besteden.

Figuur 1: Schematische voorstelling speelkansen bij open speelaanbod (Fort, 2012)

Verskil betaalde en vrijwillige medewerker

Er bestaan grote verschillen tussen betaalde werknemers en vrijwilligers zowel op vlak van loon als taakinving. Eerst en vooral is het belangrijk dat de speelpleinwerking een keuze maakt tussen deze twee statuten. Volgens het 'cumulverbod' mag dezelfde persoon slechts één van de twee statuten opnemen (Bartholomeus & Ipermans, 2009). Wat de vergoeding betreft kan een vrijwilliger een reële of een forfaitaire onkostenvergoeding krijgen. Het onderscheid zit hem in de bewijsstukken van de uitkering. *'De geïndexeerde maxima voor de forfaitaire kostenvergoedingen zijn gekend: € 32,71/dag en 1.308,38/jaar'*, deze gelden voor 2013 (VDS, 2013). *'Deze forfaitaire vergoeding mag gecombineerd worden met een reële kostenvergoeding van vervoer.'* (VDS, 2009). Animatoren kunnen ook aangesteld worden in een tijdelijk contract of als jobstudent (Vereniging Vlaamse Jeugddiensten [VVJ], 2008). In die gevallen geldt een minimumloon.

Daarnaast is er een onderscheid in taakinving. Animatoren met een werknemersstatuut bekleden vaker verantwoordelijke functies zoals hoofdanimator. Vrijwillige animatoren zijn vooral animatoren die op het terrein zelf met de kinderen werken (Bartholomeus & Ipermans, 2009). VDS zegt hieromtrent het volgende: *'Wie de animator ook is (vrijwillig of betaald), we vinden het belangrijk dat speelpleinen hun animatoren betrekken: met fun, vorming en inspraak.'* (VDS, 2009).

Voor dit onderzoek richten we ons uitsluitend op animatoren met een vrijwilligersstatuut. We doen onderzoek bij ouders naar de ervaringen over het vrijwilligersinitiatief van hun kinderen.

Verskil animator en monitor

In principe worden beide termen, animator en moni, gebruikt. Ze bedoelen ook dezelfde personen. Een monitor of animator is actief bezig op het speelplein om kinderen een onvergetelijke dag te bezorgen aan de hand van verschillende spelen en spelimpulsen. Toch bestaat er een verschil tussen deze twee benamingen. Het gaat over de achtergrond en de betekenis van deze begrippen. De VDS steunt erg op dit onderscheid. Als we de oorspronkelijke betekenis bekijken van monitor betekent dat *'een computeronderdeel waarop je kunt zien wat er gebeurt op je computer'* (Beurden, 2012). Hier gaat het om de letterlijke betekenis van een monitor in de technologische wereld. Als we deze definitie vertalen naar een speelpleincontext wil dat zeggen dat de moni passief is. Hij kijkt naar wat er gebeurt op het speelplein. Voor de VDS is dit onvoldoende. Zij verkiest het begrip animator. Een animator is hetzelfde als een gangmaker, aandrijver, aanmoediger, supporter of stimulator (encyclo, 2012). De inhoudelijke sterkte van een animator zit in het bezielende. Het gaat over ergens de geest in blazen. Dit verwijst naar het Latijnse 'animus' dat geest betekent, dus begeisteren (Majstro). De VDS omschrijft het als volgt *'animatoren zijn meer dan computerschermen (monitor!) en doen meer dan alleen maar toezicht houden: ze brengen animo, zorgen voor schwing en extra speelkansen!'* (VDS, 2012). Daarbij krijgen de gekwalificeerde animatoren ook een attest van 'Animator in het jeugdwerk'.

We hebben ervoor gekozen om altijd het woord 'animator' te gebruiken in deze masterproef. We merken dat het woord 'moni' een koppig overblijfsel is in de spreektaal. In de groepsgesprekken horen we meer spreken over moni's dan over animatoren.

2.2.2 Motieven en belemmeringen vrijwilligerswerk bij jongeren

In dit onderdeel bundelen we verschillende theorieën van meerdere onderzoekers over motieven om vrijwilliger te worden, al dan niet op een speelplein. Daarnaast focussen we op de invloed van de omgeving op het vrijwilligersinitiatief van jongeren.

2.2.2.1 Motieven binnen vrijwilligerswerk in het algemeen

In de literatuur zijn er verschillende opsplitsingen terug te vinden. De eerste opsplitsing maakt een onderscheid tussen **extrinsieke en intrinsieke motivatie** (Vaart, 2010). Intrinsieke motivatie (1) betekent de drijfveer vanuit de persoon zelf. Het gaat om persoonlijke voordelen die een vrijwilliger ervaart, bijvoorbeeld de meerwaarde voor hun CV en sollicitatie later. Extrinsieke motivatie (2) gaat over motieven die buiten de persoon zelf liggen. De wenselijkheid die ze ervaren vanuit hun sociale omgeving is daar een voorbeeld van.

Motieven binnen het vrijwilligerswerk kan ook op een andere manier bekeken worden, namelijk vanuit een onderscheid in **doel van het vrijwilligerswerk** (Cornelis, Hiel, & Cremer, 2013). Aan de ene kant heb je vrijwilligers die zich willen inzetten om de welvaart en het welzijn van anderen te vergroten of om bij te dragen tot de gemeenschap (1). Aan de andere kant heb je ook vrijwilligerswerk dat vooral vanuit persoonlijke motieven gedreven wordt (2).

Ten derde kan vrijwilligerswerk ook gezien worden als een subdomein binnen de **betrokkenheid in de gemeenschap** (Batson et al., 2002 in Cornelis, Hiel, & Cremer, 2013). Batson et al. omschrijven vier motieven. Ze hebben het over egoïsme (1), altruïsme (2), collectivisme (3) en het principieel motief (4). Egoïsme gaat over het versterken van de eigen welvaart. Met altruïsme bedoelen de auteurs het helpen van anderen zonder eigenbelang. Bij collectivisme stelt men het belang van de gemeenschap boven dat van het individu. Als laatste stuurt het principieel motief aan op morele principes die gelden in de maatschappij.

Vervolgens hebben Clary et al. vanuit een **functionele benadering** een andere opdeling gemaakt. Deze theorie sluit aan bij de rationele keuze theorie van Coleman. Ze gaan ervan uit dat gedrag een functie moet hebben en een doel moet bereiken (Clary et al., 1998 in Vaart, 2010). De functionele benadering van Clary onderscheidt zes motieven, namelijk carrièregerichte motieven (1), kwaliteitsmotieven (2), sociale motieven (3), leermotieven (4), beschermingsmotieven (5) en normatieve motieven (6) (Vaart, 2010; Cornelis, Hiel, & Cremer, 2013). Alle carrièregerichte motieven gaan over vaardigheden en contacten die voordelig kunnen zijn voor een carrière. De kwaliteitsmotieven leggen de nadruk op persoonlijke groei. Wanneer vrijwilligers bestaande sociale contacten willen verdiepen, spreekt men van sociale motieven. Ten vierde spreken ze over leermotieven. Dit gaat over de kans om nieuwe ervaringen op te doen en bestaande vaardigheden te oefenen. Vervolgens bestaan er ook beschermingsmotieven. Daarmee bedoelt men vrijwilligerswerk als methode om negatieve omstandigheden te ontlopen of te reduceren. Als laatste zijn er nog de normatieve motieven. Daarbij zijn normen en waarden de drijfveren voor vrijwilligerswerk. De eerste vijf motieven passen binnen intrinsieke motivatie. De laatste motieven horen eerder bij extrinsieke motivatie.

Deze laatste onderverdelingen, van Batson et al. en van Clary et al. kunnen gezien worden als een verder onderverdeling van de tweedeling op vlak van doel of uitkomst van het vrijwilligerswerk. In Tabel 1 staat een schematisch overzicht.

Tabel 1: Overzicht motieven volgens Vaart, Cornelis, Batson et al. en Clary et al.

Tweedeling volgens doel	Vaart	Cornelis	Batson et al.	Clary et al.
Georiënteerd op zichzelf	Intrinsieke motivatie	Persoonlijke motieven	Egoïsme	Carrière
				Kwaliteitsgericht
				Sociaal
				Leren
				Bescherming
Georiënteerd op anderen	Extrinsieke motivatie	Welzijn en welvaart van anderen	Altruïsme	
		Bijdragen tot de gemeenschap	Collectivisme	
			Principieel	normatief

Batson richt zich vooral op anderen terwijl Clary meer gericht op de persoon zelf gericht is. Uit onderzoek blijkt dat deze twee theorieën elkaar aanvullen (Cornelis, Hiel, & Cremer, 2013). Ze passen binnen de theorieën van Vaart en Cornelis. Cornelis maakt het onderscheid tussen persoonlijke en gemeenschapsmotieven. Vaart heeft het over intrinsieke en extrinsieke motivatie.

De opsplitsing van Clary wordt vaak als een volledige lijst beschouwd. Toch blijkt uit ander onderzoek dat een extra motief steeds terugkeert. Volgens Dekker & Hart, Pennix, Hoogenboom, Knijn & Saber kan er nog een pleziermotief toegevoegd worden (Vaart, 2010). Binnen het pleziermotief vinden vrijwilligers het leuk om op die manier bezig te zijn. Dit lijkt op eerste zicht hetzelfde als het kwaliteitsgerichte motief, maar bij het kwaliteitsmotief gaat het om persoonlijke groei. Dan gaat het over vrijwilligerswerk op lange termijn. Bij het pleziermotief daarentegen gaat het om het hier en nu. Iemand wil op het moment zelf een leuke tijd hebben (Vaart, 2010). In Tabel 2 volgt een nieuw samenvattend overzicht van motieven binnen het vrijwilligerswerk.

Tabel 2: Overzicht motieven volgens persoonlijk en gemeenschapsdoel

Tweedeling volgens doel	Georiënteerd op zichzelf Persoonlijk doel	Georiënteerd op anderen Gemeenschapsdoel
Vaart	Intrinsieke motivatie	Extrinsieke motivatie
Cornelis	Persoonlijke motieven	Welzijn en welvaart van anderen Bijdragen tot de gemeenschap
Batson et al.	Egoïsme	Altruïsme Collectivisme Principiële motieven
Clary et al.	Carrière Kwaliteitsgericht Sociaal Leren Bescherming	Normen Waarden
	Plezier	

2.2.2.2 Motieven binnen het vrijwilligerswerk op het speelplein

Het overzicht van Breda en Goyvaerts richt zich meer op speelpleinwerk (Vanmeenen, 2005). Ze gaan ervan uit dat er drie motieven zijn, namelijk persoonlijk (1), sociaal (2) en ideëel (3). Het persoonlijk motief gaat over de vrijwilliger die werkervaring opdoet en zichzelf ontplooit. Contacten met anderen en gevoelens van betrokkenheid situeren zich binnen het sociaal motief. Het ideëel motief gaat over het volgen van je overtuiging of verwezenlijken van idealen. Binnen deze drie categorieën passen voorbeelden die bij een speelpleincontext horen (Vanmeenen, 2005).

Volgens Lambert en Van Gils bestaan er een aantal submotieven (VDS, 2009). Deze vinden hun oorsprong bij Cornelis en Clary et al.. Leijenaar en Niemöller (1994) sluiten zich daarbij aan. Deze driedeling past binnen het vorig schema. Het persoonlijk en sociaal motief linken we met 'oriëntatie op zichzelf'. Het ideëel motief sluit aan bij 'oriëntatie op anderen'.

Tabel 3: Invulling dimensies Breda & Goyvaerts in combinatie Cornelis & Clary in speelpleinwerk

Persoonlijk motief	Sociaal motief	Ideëel motief
Begripsmotief Ervaring opdoen	Omgevingsmotief Jongeren leren kennen	Waardemotief Een betere wereld
Carrièremotief Staat goed op mijn CV	Geestesgenoten ontmoeten	Goede voorbeeld geven
Eigenwaardemotief Verantwoordelijkheid nemen	Vriendenmotief Een klik van vrienden	Zingevingmotief Graag omgaan met kinderen
Beschermingsmotief Nieuwe omgeving & kansen	De sfeer	Spelen zonder competitie
		Bewust iets doen voor niets
		Vrijwilligerswerk is belangrijk

2.2.2.3 Stimulerende en belemmerende factoren uit onderzoek

Uit onderzoek binnen het speelpleinwerk (Vanmeenen, 2005; VDS, 2009) en sportverenigingen (Hart, 2012) zetten we in Tabel 4 een reeks stimulerende en belemmerende factoren op een rij.

Tabel 4: Overzicht stimulerende en belemmerende factoren uit onderzoek

Stimulerende factoren	Belemmerende factoren
Goeie relatie met andere animatoren	Slechte sfeer tussen animatoren
Gelijklopende visie met alle animatoren	Andere visie dan jongere generatie animatoren
Goede communicatie met ouders van animatoren	Slechte communicatie met ouders van animatoren
Open sfeer	Zakelijke sfeer
Positief beeld van bestuursleden over actieve jongeren	Twijfels bij bestuursleden over capaciteiten en verantwoordelijkheid bij jongeren
Goeie contacten met organisatoren van de speelpleinwerking	Slechte contacten met organisatoren van de speelpleinwerking
Gelijklopende visie op het speelplein met die van de organisatoren	Andere visie op het speelplein in vergelijking met organisatoren
Werken met kinderen	Onvoldoende beloning of waardering vanuit de organisatie
Amusement	Er wordt een té groot engagement verwacht
Nuttige ervaringen	Gevoel dat animator niets kan veranderen
Uitstralen van eenheid	Ieder voor zich

Er bestaan factoren waarvan speelpleinverantwoordelijken denken dat ze een goeie verklaring zijn waarom jongeren geen speelpleinvrijwilliger worden of ermee ophouden. Bepaalde van die factoren ervaren actieve speelpleinvrijwilligers zelf niet als belemmerend (VDS, 2009). We zetten deze misvattingen op een rijtje. Vrijwilligers worden niet tegengehouden door het lage of ontbreken van een loon, vrienden die op het speelplein stoppen, slechte schoolresultaten, herexamens, op kot gaan, ouders of vrienden of een lief die niet akkoord gaan of kritiek hebben op het speelpleinengagement, andere uitdagingen buiten het speelplein, enzovoort.

Om het lijstje met stimulerende en belemmerende factoren af te sluiten grijpen we naar het FLEXIVOL-verlanglijstje dat Gaskin in 1998 samenstelde (Beullens & Storms, 2007). Het woord 'FLEXIVOL' omvat acht dimensies. Aan de hand van die dimensies probeert Gaskin de brug te maken tussen verwachtingen van jongeren en het vrijwilligerswerk. Hij toont daarmee tegelijk de sterktes en de werkpunten aan waarmee het vrijwilligerswerk geconfronteerd wordt. FLEXIVOL staat voor;

- **'Flexibility'**: flexibiliteit in werkuren is voor jongeren belangrijk. Om deel te nemen aan vrijwilligerswerk gaat de voorkeur naar een flexibele werkomgeving.
- **'Legitimacy'**: het vrijwilligerswerk is zijn legitimiteit verloren in de modernere maatschappij. Jongeren kiezen minder snel voor zo'n 'ouderwetse' activiteiten.
- **'Ease of access'**: hiermee bedoelt men dat de toegang zo laag mogelijk moet zijn. Door instapactiviteiten of probeermomenten is de kans groot dat jongeren blijven.
- **'Xperience'**: jongeren verwachten dat hun inzet en ervaringen een voordeel betekenen voor hun persoonlijke ontwikkeling en hun carrièreperspectieven.
- **'Incentives'**: vrijwilligerswerk moet opbotsen tegen andere vrijetijdsbestedingen. Beloningen en extraatjes zijn een goeie tactiek om de aandacht van jongeren opnieuw op het vrijwilligerswerk te zetten.
- **'Variety'**: de jongeren van nu worden omschreven als zappers. Ze verwachten variatie in aanbod, verantwoordelijkheid en betrokkenheid.
- **'Organisation'**: Jongeren houden niet van veel papierwerk, betutteling en controle. De organisatie van het vrijwilligerswerk bepalen de betrokkenheid van de jongeren.
- **'Laughs'**: voor jongeren is plezier beleven het allerbelangrijkste. Ze houden van sociaal contact, ontspanning en plezier.

2.2.3 Invloed sociaal netwerk op vrijwillig engagement

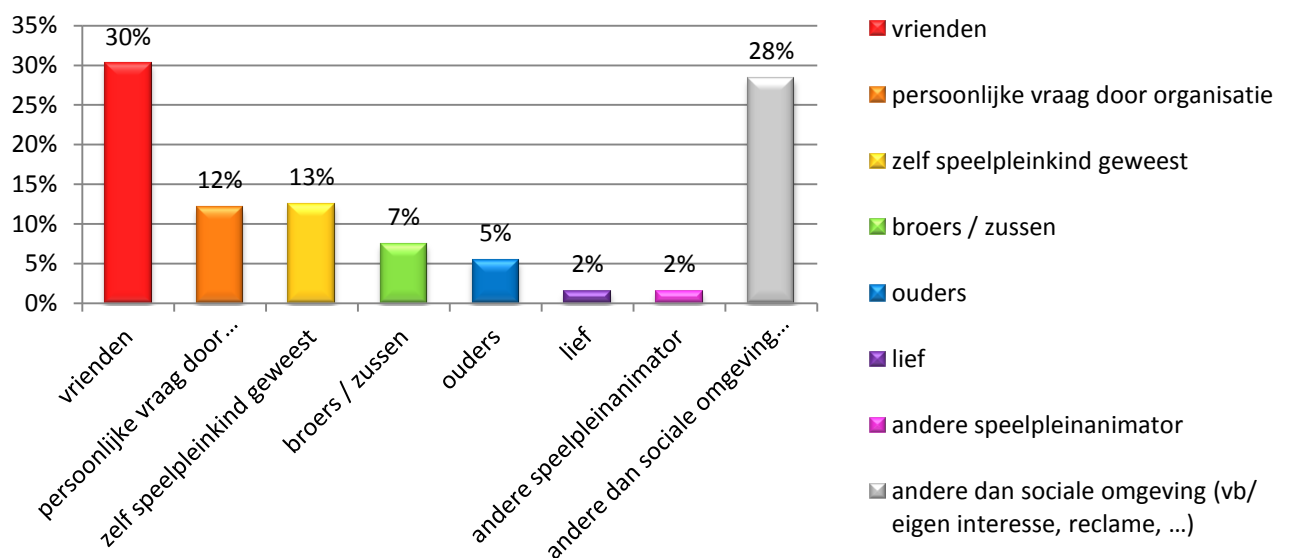
Een jongere groeit op in een sociaal netwerk. Met dat sociaal netwerk bedoelen we ouders, broers, zussen, familie, vrienden, leerkrachten, enzovoort. Al deze mensen kunnen in meer of mindere mate een rol spelen in de ontwikkeling van de jongeren. Binnen dit onderdeel kijken we eerst algemeen in welke mate en op welke manier het sociaal netwerk een invloed kan hebben op het vrijwillig engagement van jongeren. Daarna focussen we op de invloed van ouders op dat vrijwilligerswerk.

Eerst en vooral werd via onderzoek duidelijk dat de sociaal-demografische kenmerken geen grote rol spelen in het al dan niet opnemen van een vrijwillig engagement (Dekker, 1999). Het geslacht, de leeftijd, het opleidingsniveau, de werksituatie of woonomgeving is met andere woorden niet bepalend voor de mate waarin iemand vrijwilligerswerk uitoefent. Er zijn wel enkele minimale trends te zien, maar deze kunnen niet leiden tot een duidelijk profiel.

Toch mogen we de invloed van het sociaal netwerk niet minimaliseren. Binnen het speelpleinwerk hebben 70% van de actieve jeugdwerkers iemand in de omgeving die vrijwilligerswerk doet (VDS, 2009). We hebben het dan over een ouder, broer, zus, vriendin, enzovoort.

Hier volgt een schematisch overzicht van wie of wat de stap naar de speelpleinwerking beïnvloedde. Bijna drie vierde wordt verklaard door mensen uit de sociale omgeving.

Door wie op het speelplein terechtgekomen?

Figuur 2: Overzicht door wie animatoren op het speelplein terechtkomen

De vrienden vormen de sterkste invloed van de sociale omgeving op het vrijwillig speelpleinengagement. Dat stemt overeen met één van de drie motieven binnen speelpleinwerk, namelijk het sociaal motief (Zie 2.2.2.2). Binnen het sociaal motief hebben we het over andere jongeren leren kennen met al dan niet dezelfde visie, nieuwe vriendschappen opbouwen en dergelijke meer.

2.2.3.1 Invloed ouders op vrijwillig engagement

Naast vrienden hebben ouders van speelpleinanimatoren een invloed op dat engagement. Er is sprake van een onbewuste invloed van ouders (VDS, 2009). Elke ouder heeft zijn of haar ideeën over vrijwilligerswerk. De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk deelt deze beweegredenen op in kansen of bedreigingen.

Enkele voorbeelden van **open doelkansen**:

- Ouders die verantwoordelijkheid opnemen stimuleren.
- Ouders die hun kind willen behoeden voor de slechte invloed van doelloos rondhangen.
- Ouders die verwerven competenties hoog aanschrijven.

Enkele voorbeelden van **bedreigingen voor het speelpleinwerk**:

- Ouders met schrik voor té zware verantwoordelijkheden.
- Ouders die erop staan dat hun kind 'geld verdient'.
- Ouders die het engagement als stoorzender zien in het rustige gezinsleven.

Naast deze specifieke meningen van ouders over het vrijwilligerswerk bestaat er een invloed van opvoeding en vrijwilligerswerk van de ouders zelf. Janoski, Musick en Wilson (1998 in Kremer, 2010) hebben twee theorieën onderzocht. De eerste theorie is de 'normatieve theorie'. Die gaat ervan uit dat het vrijwilligerswerk voortkomt uit een pro-sociale attitude. Dat verwijst naar een positieve houding die jongeren hebben ten opzichte van anderen. De tweede theorie is de 'sociale praktijk theorie'. Deze theorie gaat ervan uit dat het doen van vrijwilligerswerk voortkomt uit het hebben van praktische ervaringen. De opvoeding hoort thuis bij normatieve theorie en de sociale praktijk theorie. Het vrijwilligerswerk van ouders past binnen de sociale praktijk theorie.

Uit het onderzoek blijkt dat de pro-sociale attitudes een grotere impact hebben dan de sociale participatie binnen het vrijwilligerswerk (Janoski et al., 1998 in Kremer, 2010). De normatieve theorie of de positieve houding ten opzichte van sociaal contact is met andere woorden het belangrijkste. Sociale participatie is net iets minder invloedrijk. Sociale participatie past binnen de sociale praktijk theorie. Aangezien beide theorieën belangrijk zijn, kunnen we concluderen dat de opvoeding een invloed heeft op het vrijwilligerswerk van hun kinderen.

In onderzoek van Kremer (2010) is de invloed van de opvoeding minder groot. Dit kan zo zijn aangezien haar onderzoek ook jongeren opgenomen zonder vrijwilligersengagement. Zij ontdekt echter wel een verband tussen het vrijwilligerswerk van ouders en hun kinderen. Wanneer ouders zelf actief zijn als vrijwilliger, is de kans groter dat hun kinderen dezelfde keuze maken (Kremer, 2010).

2.2.4 Conclusie

Zoals we reeds vermeldden, is het moeilijk om een exact aantal actieve vrijwilligers te bepalen. Volgens onderzoek in 2010 zijn 13,5 % van de plus 17-jarigen actief als vrijwilliger (Hambach, Hustinx, & Redig, 2010).

Er zijn twee overkoepelende categorieën om motieven in te verdelen (Vaart, 2010). Ten eerste bestaan er intrinsieke motieven. De jongere wil vrijwilliger zijn omdat hij of zij dat zelf wil. Daarnaast zijn er extrinsieke motieven. Hierbij voelen jongeren aan dat hun omgeving vrijwilligerswerk waardeert. Vanuit deze tweedeling bestaan er nog verdere opsplitsingen. Een andere tweedeling is die van Cornelis, Hiel & Cremer, namelijk oriëntatie op zichzelf of op anderen (2013). Motieven die georiënteerd zijn op zichzelf gaan over voordelen voor de vrijwilliger zelf. Motieven die georiënteerd zijn op anderen hechten belang aan de samenleving en omgeving van de vrijwilliger. Beide opsplitsingen, zowel intrinsiek vs extrinsiek als oriëntatie op zichzelf vs oriëntatie op anderen, zijn relevant en werpen een kijk op de redenen om vrijwilligerswerk te doen.

Wanneer het gaat over vrijwilligerswerk op een speelplein bestaat er nog een andere onderverdeling. Breda & Goyvaerts hebben het over persoonlijke, sociale of ideële motieven (Vanmeenen, 2005). Persoonlijke motieven gaan over de persoon zelf. Sociale motieven gaan over sociale contacten en ideële motieven gaan over overtuigingen en idealen. We vonden ook een reeks stimulerende en belemmerende factoren voor vrijwilligerswerk op een speelplein. Speelpleinverantwoordelijken geven dikwijls andere factoren aan dan animatoren zelf.

Als laatste richten we onze aandacht op de invloed van de sociale omgeving op het vrijwilligersengagement. Ouders hebben volgens onderzoek door de VDS de op één na kleinste invloed om hun kinderen op het speelplein te krijgen (2009). Uit ander onderzoek blijkt dat de zowel de opvoeding als het vrijwilligerswerk van ouders een invloed heeft op het vrijwilligerswerk van hun kinderen.

Vanuit deze bevindingen in de literatuur maken we de stap naar dit onderzoek. Er bestaan heel wat onderverdelingen om motieven van vrijwilligerswerk te kaderen. Deze motieven zijn opgebouwd vanuit onderzoek naar wat jongeren ervaren. Wat vinden ouders van animatoren van dat vrijwilligerswerk? Wat zijn voor hen de motieven en de barrières? We weten dat ouders een invloed kunnen hebben op dat vrijwilligersengagement. Toch blijft die kennis heel beperkt. Aan de hand van dit thesisonderzoek verdiepen we ons in de ervaringen en percepties van ouders van animatoren.

2.3 Onderzoeksvragen

In de conclusie van de literatuurstudie eindigen we met enkele vragen die de leidraad vormen voor dit thesisonderzoek. De hoofdonderzoeksvraag is de volgende; **'Hoe ervaren ouders het vrijwilligersinitiatief van hun kind op een speelpleinwerking?'**.

Dit onderzoek vraagt naar de mening, visie, ervaringen en gevoelens van ouders van vrijwillige animatoren. Daarnaast gaan we op zoek naar motieven en barrières die ouders ervaren binnen het speelpleinwerk.

- 'Hoe staan ouders t.o.v. het vrijwillig engagement van hun kind op het speelplein?'
- 'Welke waarden hechten ouders aan dat vrijwillig speelpleinengagement?'
- 'Wat is volgens ouders het belangrijkste aan zo'n vrijwillig speelpleinengagement?'
- 'Wat is volgens ouders een barrière aan het vrijwillig speelpleinengagement?'
- 'Hoe gaan ouders om met het vrijwillig speelpleinengagement van hun kind?'
- 'Op welke manier kijken ouders naar het vrijwillig speelpleinengagement?'

Deze onderzoeksvragen zijn eerder verkennend. Door deze vragen te beantwoorden gaan we op zoek naar de algemene beleving van ouders bij de vrijwillige inzet van hun kinderen als speelpleinanimateur.

3 Onderzoeksproces

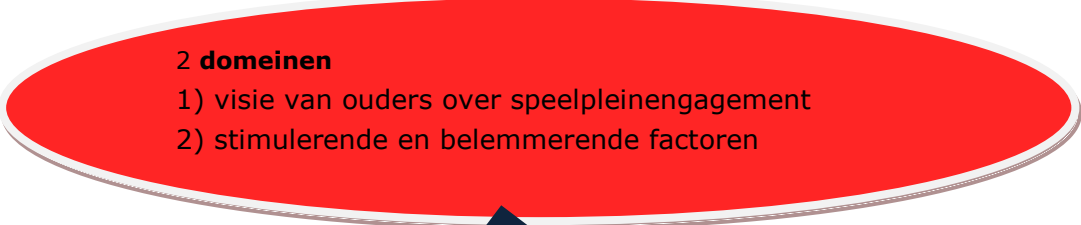
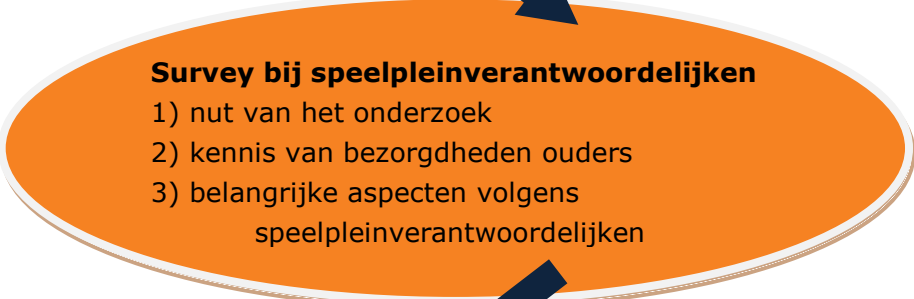

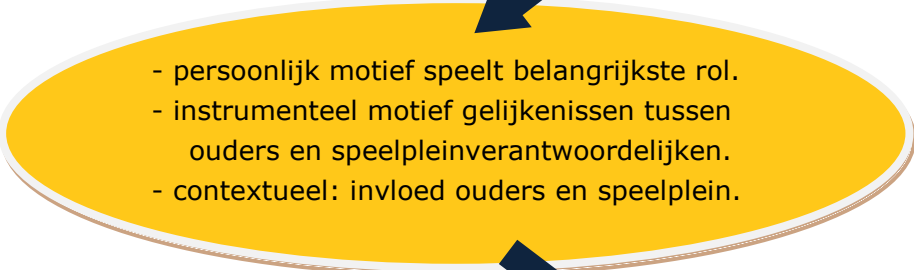
De onderzoeksvraag veronderstelt een kwalitatief onderzoek (Wetenschapswinkel, 2009). Dit onderzoek peilt naar ervaringen, ideeën en gedachten (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009). Toch kan dit onderzoek zich op twee verschillende doelgroepen richten. Het geeft ons de kans om onderzoek te voeren naar de ervaringen die ouders hebben met het vrijwillig engagement van hun kinderen. Daarnaast kunnen we ook de beleving van speelpleinvrijwilligers zelf ondervragen die een zekere invloed ervaren van hun ouders. We kiezen bewust om ouders van actieve speelpleinanimatoren te ondervragen. Potentiële animatoren vallen uit de doelgroep van dit onderzoek aangezien de bereikbaarheid van die ouders moeilijk te realiseren is. Hierbij benadrukken we dat we onderzoek voeren over vrijwilligerswerk op een speelplein. Ouders van jobstudenten behoren niet tot de doelgroep.

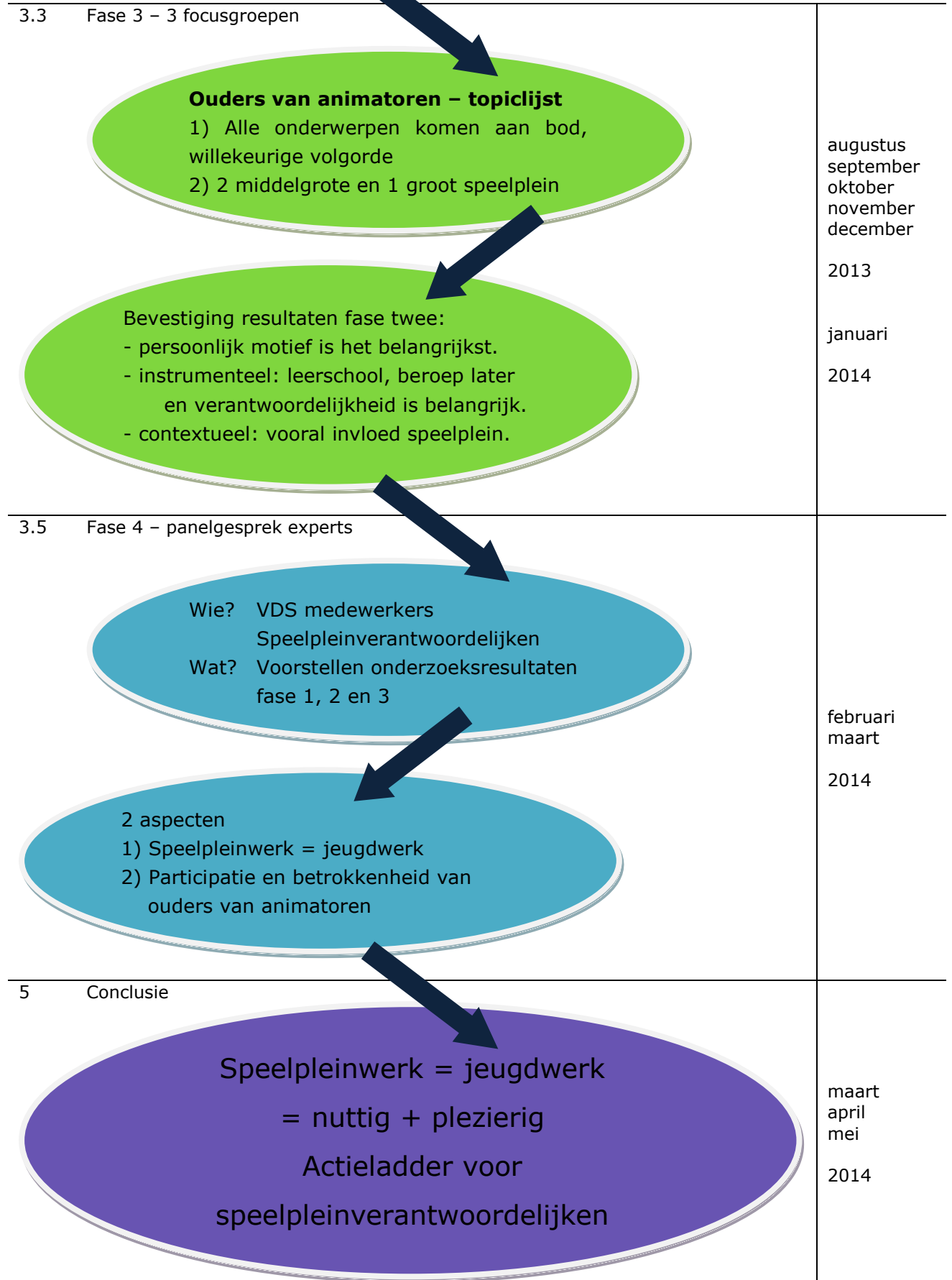
Het onderzoek gebeurt in verschillende fases. Deze manier van werken leunt dicht aan bij de 'constant vergelijkende methode' (Mortelmans, 2007). We kiezen met andere woorden voor 'a thick description' (Redig, 2013). Het is meer dan een feitelijke beschrijving (Mortelmans, 2007). Door alle stappen en beslissingen afzonderlijk te bespreken zorgen we ervoor dat de controleerbaarheid en betrouwbaarheid van dit onderzoek vergroot (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009). Op deze manier verloopt dit onderzoek methodologisch correct en kunnen we de onderzoeksresultaten op een juiste wijze interpreteren.

We starten met een online survey bij speelpleinverantwoordelijken. Vervolgens houden we een vijftal focusgroepen. Binnen deze fase maken we een onderscheid tussen twee voorbereidende groepsgesprekken en drie vervolggroepsgesprekken. De respondenten binnen de focusgroepen zijn telkens ouders van vrijwillige animatoren met een hoge mate van ervaring op het speelplein. Vooraleer we definitieve conclusies trekken, koppelen we eerst nog terug naar het werkveld en naar de VDS.

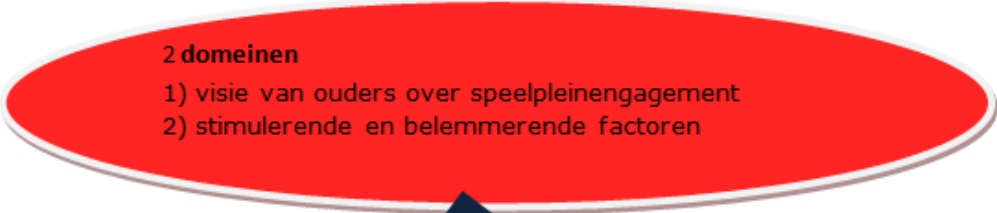
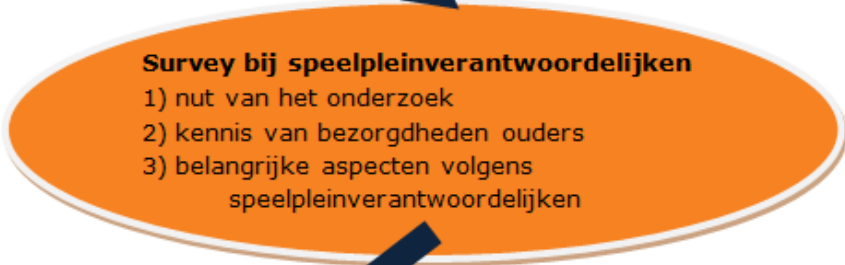
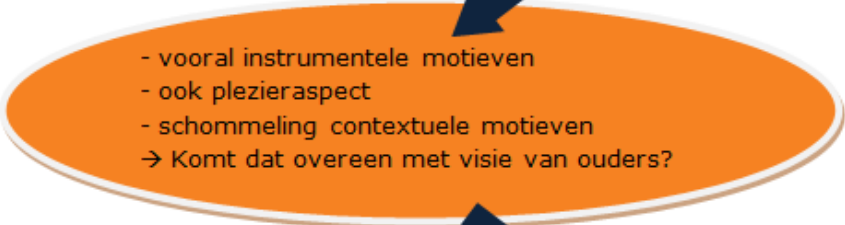
Hierna volgt een schematisch overzicht van het onderzoeksproces. Elke nieuwe onderzoeksfase wordt bij de start hierbinnen gesitueerd.

Schematisch overzicht onderzoeksproces

	Onderzoeksproces	Timing
Denkwerk en conclusie	methode en resultaat	
2.4	<p>Onderzoeksvragen</p> <p>2 domeinen 1) visie van ouders over speelpleinengagement 2) stimulerende en belemmerende factoren</p>	<p>maart april mei 2013</p>
3.1	<p>Fase 1 – survey</p> <p>Survey bij speelpleinverantwoordelijken 1) nut van het onderzoek 2) kennis van bezorgdheden ouders 3) belangrijke aspecten volgens speelpleinverantwoordelijken</p> <p>- vooral instrumentele motieven - ook plezieraspect - schommeling contextuele motieven → Komt dat overeen met visie van ouders?</p>	<p>mei juni juli 2013</p>
3.2	<p>Fase 2 – 2 focusgroepen</p> <p>ouders van animatoren - 1 vraag: "Wat hebben jullie in deze actieve speelpleinperiode reeds gedacht en gevoeld bij het speelpleinengagement van uw kind of</p> <p>- persoonlijk motief speelt belangrijkste rol. - instrumenteel motief gelijkenissen tussen ouders en speelpleinverantwoordelijken. - contextueel: invloed ouders en speelplein.</p>	<p>juli augustus september 2013</p>

3.1 Fase 1 – survey

	Onderzoeksproces Denkwerk en conclusie methode en resultaat	Timing
2.4	<p>Onderzoeksvragen</p> <p>2 domeinen 1) visie van ouders over speelpleinengagement 2) stimulerende en belemmerende factoren</p>	<p>maart april mei 2013</p>
3.1	<p>Fase 1 – survey</p> <p>Survey bij speelpleinverantwoordelijken 1) nut van het onderzoek 2) kennis van bezorgdheden ouders 3) belangrijke aspecten volgens speelpleinverantwoordelijken</p> <p>- vooral instrumentele motieven - ook plezieraspect - schommeling contextuele motieven → Komt dat overeen met visie van ouders?</p>	<p>mei juni juli 2013</p>

3.1.1 Methode

Vooraleer we ouders van speelpleinvrijwilligers ondervragen richten we ons op speelpleinverantwoordelijken, jeugdconsulenten of stuurgroepleden van alle speelpleinen in Vlaanderen.

Aan de hand van een online survey (zie bijlage p.67), die twee maanden beschikbaar was, willen we nagaan in hoeverre de leidinggevenden van verschillende speelpleinen op de hoogte zijn van de bekommernissen en gedachten van ouders van hun speelpleinanimatoren. De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk heeft een eigen nieuwsbrief. De link naar de survey wordt daarin opgenomen en alle aangesloten speelpleinmedewerkers in Vlaanderen ontvangen deze nieuwsbrief. In totaal krijgen zo'n 6500 adressen deze e-mail. 75 procent daarvan bekleedt een bestuursfunctie op een speelplein en behoort tot onze onderzoeksdoelgroep.

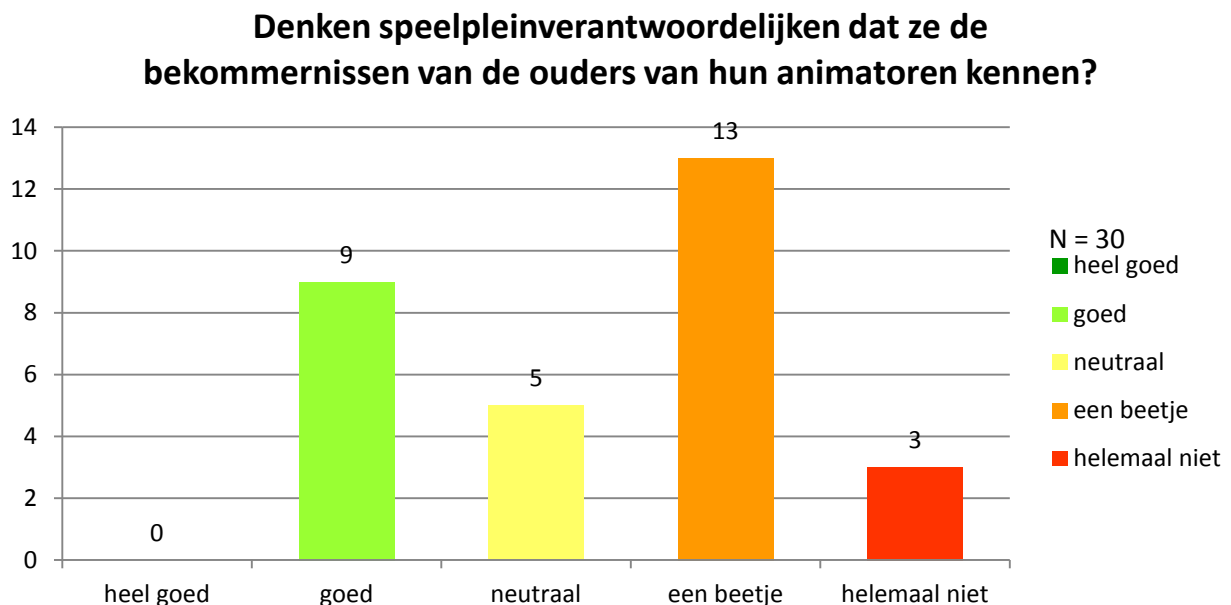
Inhoudelijk focussen we met dit surveyonderzoek zowel op de relevantie van het onderzoek als op de basiskennis van de speelpleinwerkingen omtrent de ervaringen van ouders van speelpleinanimatoren. Eerst en vooral willen we enige vorm van bewustwording en interesse opwekken bij de speelpleinverantwoordelijken. Op die manier creëren we een draagvlak voor ons onderzoek. Daarnaast willen we een beeld krijgen over de betrokkenheid van speelpleinbesturen bij de gedachten, ervaringen en bekommernissen die ouders van speelpleinanimatoren kunnen hebben. Zo ontstaat er een vertrekpunt om naar ouders van animatoren toe te stappen om hun ervaringen te ontdekken.

3.1.2 Resultaat

Er namen 30 speelpleinverantwoordelijken deel aan de online survey. De responsgraad is 0,6 procent. Toch spreken we van een toelaatbare respons. Vanaf 30 respondenten beschouwt men de resultaten als bruikbaar (Baarda & De Goede, 2006). Via de survey wilden we de aandacht op dit onderwerp vestigen. Daarnaast mikten we op een groep bevoorrechte getuigen. Ondanks de bruikbaarheid van de resultaten willen we deze op voorhand nuanceren. Het gaat hier niet over generaliseerbare resultaten. Uiteindelijk ging het om een weid verspreide zending zonder specifieke focus op de doelgroep en met bijgevolg een lage responsgraad.

De eerste vraag in de vragenlijst peilde naar de zinvolheid van het onderzoek. we gaan ervan uit dat er een draagvlak is voor dit onderzoek. Twintig respondenten gaven aan dat ze dit onderzoek 'belangrijk' tot 'uiterst belangrijk' vinden. Niemand vond dit onderzoek totaal onbelangrijk.

Daarna vroegen we naar de kennis van vragen en bekommernissen bij ouders van animatoren. Zoals in Figuur 3 zichtbaar is, reikt die kennis niet ver. Zestien respondenten gaven aan dat ze de vragen of bekommernissen 'een beetje' tot 'helemaal niet' kennen. Negen respondenten gaven aan dat ze die wel goed kennen. De andere vijf antwoordden neutraal op deze vraag.

Figuur 3: Visueel overzicht resultaten vraag twee 'Denken speelpleinverantwoordelijken dat ze de bekommernissen van de ouders van hun animatoren kennen?' (Survey)

De derde vraag was een matrixvraag. Voor een overzicht zie bijlage p. 69. Daarin konden de bij verschillende onderwerpen aangeven in welke mate ze verwachtten dat ouders die belangrijk vinden ten opzichte van het vrijwilligersinitiatief van hun kind op het speelplein. Bijvoorbeeld het onderwerp 'kracht van CV en het solliciteren later'. In welke mate zouden ouders dat belangrijk vinden met betrekking tot het speelpleinwerk?

Tijdens de analyse merkten we drie categorieën van motieven op, namelijk de momentane, de toekomstgerichte en de contextuele motieven. Met de **momentane motieven** (1) bedoelen we alle aspecten die met de beleving van het moment zelf te maken hebben zoals plezier, vriendschappen uitbreiden, enzovoort. **Toekomstgerichte motieven** (2) doelen op de toekomst van de vrijwilliger zoals studiekeuze, solliciteren, vaardigheden, werkervaringen opdoen, enzovoort. Bij **contextuele motieven** (3) brengen we de omgeving onder. Het kan gaan over school, het gezin en het speelplein zelf.

In de literatuur is er vooral sprake van een tweedeling. Bijvoorbeeld motieven die ofwel georiënteerd zijn op zichzelf ofwel op anderen (Cornelis, Hiel, & Cremer, 2013). Vervolgens is er een onderscheid tussen intrinsieke en extrinsieke motivatie (Vaart, 2010). Deze zijn toepasbaar op de driedeling waarop wij aansturen. De momentane en toekomstgerichte motieven vallen onder intrinsieke motivatie en motieven die georiënteerd zijn op zichzelf. De contextuele motieven zijn vergelijkbaar met de extrinsieke motivatie en de motieven die georiënteerd zijn op anderen. Het momentane motief vindt zijn erkenning binnen het pleziermotief dat Dekker & Hart, Pennix, Hoogenboom, Knijn & Saber hebben toegevoegd aan de indeling van Clary et al. (Vaart, 2010).

Deze drie motieven, momentane, toekomstgerichte en contextuele motieven, kunnen zowel stimulerende als belemmerende effecten hebben. We nemen het voorbeeld van een animator die van 's morgens 7.30 uur tot 's avonds 22.00 uur of langer op het speelplein doorbrengt. We gebruiken de drie overkoepelende motieven als invalshoek om naar deze situatie te kijken.

Enerzijds kan dit feit een reden zijn om het speelpleinwerk bij hun kinderen aan te moedigen. Vanuit het *toekomstgericht motief* kunnen ouders het goed vinden dat hun kind ervaart dat niet elke job van nine-to-five is. Ook vanuit het *momentaan motief* kunnen ouders het goed vinden dat hun kind zich amuseert op het speelplein en zo lang op het speelplein wil blijven.

Anderzijds kunnen ouders die lange dagen ook als een belemmering ervaren. Dan denken we vanuit het *contextueel motief*. Binnen een gezin verwachten de ouders misschien dat er 's avonds samen gegeten wordt of dat een zestienjarige vroeger naar huis komt. Wanneer ouders dat zo ervaren, dan kunnen we van een belemmerend motief spreken.

Uit dit voorbeeld merken we dat elk onderwerp vanuit deze drie perspectieven bekeken kan worden. Zo kunnen we met een breed blikveld kijken naar de mogelijke ervaringen, reacties en vragen die ouders aanbrengen.

In Tabel 5 volgt een overzicht van de antwoorden van de speelpleinverantwoordelijken. In de eerste kolom staan er cijfers die later in het onderzoeksproces gelinkt worden met onderzoekstopics. We lopen met andere woorden even vooruit op de feiten. In de tweede kolom staan citaten die een onderzoekstopic vertegenwoordigen. De percentages vloeien voort uit de resultaten van de survey.

+++	heel erg belangrijk	90 % - 100 %
++	heel belangrijk	75 % - 90 %
+	belangrijk	55 % - 75 %
±	niet belangrijk en niet onbelangrijk	45 % - 55 %
-	onbelangrijk	25 % - 45 %
--	heel onbelangrijk	10 % - 25 %
---	helemaal onbelangrijk	0 % - 10 %
/	niet van toepassing	

Tabel 5: Overzicht resultaten survey bij speelpleinverantwoordelijken vanuit drie invalshoeken

	Vragen of onderwerpen	Momenteaan motief	Toekomst-gericht motief	Contextueel motief	% in survey
1	<i>Ze zijn nooit thuis...</i>			-	44
3	<i>Ze leren echt veel op het speelplein!</i>		+++		93
5	<i>Moeten zij verantwoordelijk zijn voor zo'n bende kinderen?</i>		+++		97
6	<i>Het is belangrijk dat ze iemand kennen vanaf het begin.</i>		++	++	78
7	<i>Het is belangrijk dat ze de twee kennen (vrijwilligerswerk en betaald werk).</i>			±	50
7	<i>Ook belangrijk dat ze nog een andere vakantiejob doen.</i>			+	57
8	<i>Vrijwilligerswerk speelt een rol bij studiekeuze en het solliciteren later.</i>		++		83
8	<i>Studeren en herexamens gaan voor.</i>			++	82
9	<i>Waarom gaan ze naar dat speelplein? Wat is de motivatie?</i>	+	+		62
9	<i>Hun motivatie moet toch sterk zijn! Ze moeten het toch leuk vinden ook.</i>	+++			93
	<i>Ook belangrijk dat ze een ander vakantieproject doen.</i>			±	48

3.1.3 Conclusie

De speelpleinverantwoordelijken hebben een vermoeden van de belangrijkste en minder belangrijke gedachten bij ouders van animatoren. Vanaf volgende onderzoeksfase kunnen we uitspraken doen of hun vermoedens bevestigd worden door ouders van animatoren zelf.

Het valt op dat de scores die de speelpleinverantwoordelijken geven voornamelijk bij de toekomstgerichte motieven liggen. We kunnen hieruit besluiten dat ouders, volgens de speelpleinverantwoordelijken, vooral belang hechten aan de voordelen die hun kinderen er later uit kunnen halen.

Daarnaast krijgen de onderwerpen motivatie en plezier ook een hoge mate van belangrijkheid toegeschreven. Dat zijn dan de momentane motieven.

Het contextueel motief toont eerder een wisselende mate van belangrijkheid. Het opvallende is dat ouders geen belang zouden hechten aan de tijd die hun kinderen op het speelplein besteden. Dat zou ook het enige onderwerp zijn waar ouders minder belang aan hechten. Dit nemen we zeker mee naar volgende onderzoeksfase.

3.2 Fase 2 – 2 focusgroepen

Onderzoeksproces		Timing
Denkwerk en conclusie	methode en resultaat	
3.2	<p>Fase 2 – 2 focusgroepen</p> <pre> graph TD A["ouders van animatoren - 1 vraag: \"Wat hebben jullie in deze actieve speelpleinperiode reeds gedacht en gevoeld bij het speelpleinengagement van uw kind of kinderen?\""] --> B["- persoonlijk motief speelt belangrijkste rol. - instrumenteel motief gelijkenissen tussen ouders en speelpleinverantwoordelijken. - contextueel: invloed ouders en speelplein."] </pre>	<p>juli augustus september</p> <p>2013</p>

3.2.1 Methode

Om een antwoord te vinden op de vraag 'Wat vinden ouders belangrijk omtrent het vrijwilligersengagement van hun kind?' focusten we op ouders van animatoren. Dat deden we aan de hand van twee focusgroepen met in totaal acht ouders. De animatoren werken allemaal op hetzelfde speelplein op een kleine gemeente van ongeveer 10 000 inwoners. Het speelplein heeft een 50-tal animatoren in dienst.

Voor elke focusgroep hadden we vier deelnemers. Deze respondenten voldeden aan vier criteria. Eerst en vooral hadden hun kinderen meerdere jaren speelpleinervaring. Vervolgens hadden hun kinderen al een verantwoordelijke functie bekleed op het speelplein. Ten derde hadden de ouders minstens één kind dat in 2013 nog actief is. Als laatste hadden de ouders minstens één kind dat in de eerste drie weken van juli 2013 op het speelplein heeft gestaan. Deze laatste voorwaarde was van toepassing omdat de focusgroepen doorgingen in de tweede en derde week van juli. Ouders stonden op dat moment midden in de ervaring.

We hebben er bewust voor gekozen om op dat moment nog niet met een vaste vragenlijst te werken. We startten met één vraag, namelijk 'Wat hebben jullie in de afgelopen speelpleinperiode gedacht en gevoeld bij het speelpleinengagement van uw kinderen?'. Op basis van deze vraag kregen de betrokken ouders even de tijd om al hun ervaringen en gedachten te noteren. Gedurende het groepsgesprek werd alles besproken.

Doordat er op voorhand geen topiclijst werd opgemaakt, analyseerden we de gegevens op een inductieve manier (Mortelmans, 2007). Dat is hetzelfde als open codering waar je op zoek gaat naar topics die tijdens het gesprek naar boven kwamen (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009).

3.2.2 Resultaat

Eerst en vooral kunnen we de reacties en bevindingen van ouders in elf topics onderverdelen. Ouders stellen zich vragen of hadden opmerkingen over:

Figuur 4: Bouwstenen en topics focusgroepen

Binnen deze topics selecteerden we uitspraken van ouders omtrent motieven om vrijwilliger te worden op het speelplein. Deze kunnen we vergelijken met de resultaten van de enquête bij speelpleinverantwoordelijken. Zie hiervoor Tabel 6.

Zoals reeds vermeld, staat in de linkerkolom een nummer. Dat nummer komt overeen met de daarnet opgesomde topics. Ook in de vorige tabel, bij de resultaten van de survey, staan deze nummers zodat de vergelijking nu gemakkelijker verloopt.

De reacties van de acht respondenten worden tegen het licht van de drie motievgroepen gehouden. We hanteren dezelfde codes zoals in de vorige tabel, gaande van heel erg belangrijk tot helemaal onbelangrijk. Alle vetgedrukte symbolen zijn wijzigingen ten opzichte van de vorige tabel. Alle doorstreepte vragen of onderwerpen zijn zaken die niet meer aan bod gekomen zijn tijdens de groepsgesprekken met deze ouders.

Tabel 6: Overzicht resultaten focusgroepen fase 2 bij ouders van animatoren over het vrijwilligersengagement van hun kinderen bekeken vanuit drie invalshoeken

	Vragen of onderwerpen	Momenteaan motief	Toekomst-gericht motief	Contextueel motief
1	<i>Ze zijn nooit thuis...</i>			++
2	<i>Hoe doet mijn kind het?</i>	+++		
2	<i>Er is een bestuur, er is leiding.</i>			++
2	<i>Het moet haalbaar blijven.</i>			+
2	<i>Hoe loopt dat daar? Hoe werkt dat speelplein?</i>			±
2	<i>Hoe zien de speelpleinen er elders uit?</i>			±
3	<i>Ze leren echt veel op het speelplein!</i>		+++	
4	<i>Hebben zij allemaal voldoende opleiding EHBO?</i>		+	++
5	<i>Moeten zij verantwoordelijk zijn voor zo'n bende kinderen?</i>	+++	+++	
6	<i>Het is belangrijk dat ze iemand kennen vanaf het begin.</i>	+++	+	++
7	<i>Het is belangrijk dat ze de twee kennen (vrijwilligerswerk en betaald werk).</i>	+	++	++
7	<i>Ook belangrijk dat ze nog een andere vakantiejob doen.</i>			++
8	<i>Vrijwilligerswerk speelt een rol bij studiekeuze en het solliciteren later.</i>		++	
8	<i>Studeren en herexamens gaan voor.</i>			/
9	<i>Waarom gaan ze naar dat speelplein? Wat is de motivatie?</i>	+++	/	
9	<i>Hun motivatie moet toch sterk zijn! Ze moeten het toch leuk vinden ook.</i>	+++		
9	<i>Ze zien het speelplein als hun eigen speelplein.</i>	++		
	<i>Ook belangrijk dat ze een ander vakantieproject doen.</i>			/

We beginnen met de conclusie uit de vorige fase. Daaruit bleek dat de toekomstgerichte motieven het belangrijkste zijn. Als we globaal kijken naar dit nieuw overzicht ligt het overzicht niet meer zo nadrukkelijk op de toekomstgerichte motieven. We zien dat de topics die heel erg belangrijk zijn, aangeduid met +++, zich vooral situeren bij het momentaan motief.

Er zijn twee nieuwe topics bijgekomen namelijk topic 2, praktische werking van het speelplein, en topic 4, opleidingen voor speelpleinanimatoren. Deze twee topics worden door de ouders van de animatoren vooral aangebracht binnen het contextueel motief.

Bij topic 8, gevolgen voor studies en beroep later, valt één citaat weg. Ouders van animatoren vinden dat studeren en herexamens geen invloed hebben op de ervaringen die zij hebben met hun kinderen en het speelpleinwerk. Ook andere vakantieprojecten spelen geen rol. Deze onderwerpen worden daarom niet meer meegenomen in verdere analyses.

Het toekomstgericht motief

Zoals daarnet reeds opgemerkt blijken de toekomstgerichte motieven minder belangrijk voor ouders van animatoren dan speelpleinverantwoordelijken eerst vermoedden. Toch zijn de ondervraagde ouders het eens over drie onderwerpen, namelijk het speelplein als leerschool, het nemen van verantwoordelijkheid en de invloed op een job.

RS8: Ja, je leert toch veel sociale vaardigheden. Allé teamwork, [...] overleggen, luisteren naar elkaar, het woord nemen, assertief zijn.

RS7: Kunnen omgaan met feedback.

De EHBO opleiding is een topic dat er nieuw bij komt. Het onderwerp begeleiding op het speelplein is ook belangrijk. Toch is het belang van het toekomstgerichte aspect minder groot dan speelpleinverantwoordelijken vermoedden. Bijvoorbeeld bij de drijfveer waarom jongeren animator worden, focussen ouders vooral op het momentaan motief door vriendschapsrelaties centraal te stellen. Speelpleinverantwoordelijken hebben het daarentegen over een toekomstgericht motief door het verruimen van het persoonlijk netwerk voorop te stellen.

RS1: ... die groep hangt enorm aan elkaar!

Het momentaan motief

Het momentaan motief krijgt meer belang. Daar aanwezig zijn, gemotiveerd zijn, plezier van verantwoordelijkheid nemen, vrienden en dergelijke meer zijn binnen dit motief het belangrijkste. Een nieuw en onmiddellijk hoog scorend onderwerp binnen het momentaan motief is dat animatoren het speelplein als hun speelplein zien.

Vervolgens wordt de combinatie van vrijwilligerswerk en een betaalde vakantiejob door ouders ook als belangrijk ervaren binnen het momentaan motief. Het hoort niet enkel bij het contextueel en toekomstgericht motief, zoals de speelpleinverantwoordelijken zeiden. Het zijn niet alleen de ouders die achter dit idee staan, jongeren zelf kunnen het ook plezant vinden om in beide situaties tewerkgesteld te zijn.

RS8: Ik vind het wel goed dat ze toch een vergoeding krijgen.

RS5: Ik denk niet dat zoiets hun doel is. Ze vinden dat wel leuk dat ze wat geld hebben.

RS7: Dat is een surplus.

Het contextueel motief

Als laatste lijkt het **contextueel motief** ook veel invloed te hebben, het kan op verschillende topics worden toegepast. Bij het ene topic is het niveau van belangrijkheid intenser dan bij het ander. We kunnen het contextueel motief onderverdelen in drie omgevingsplaatsen, namelijk het gezin, het speelplein en de school.

Ten eerste onderscheiden we het gezin als belangrijke omgevingsplaats. Topic één, algemene waardering, en zeven, verhouding vrijwilligerswerk en vakantiejob, passen daarbij. We zien dat die invloed behoorlijk sterk is. Speelpleinverantwoordelijken dachten dat de lange dagen op het speelplein voor ouders onbelangrijk zou zijn, maar niets is minder waar.

RS3: Maar toch, het zijn toch nog lange dagen hé.

RS2: Ik vind dat ook belangrijk dat ze ook wel een echte vakantiejob doen. [...] Ik zie dat eerder als twee eigenlijk.

Topic twee, vier en zes horen bij het speelplein als tweede omgevingsplaats. Het ene onderwerp is belangrijker dan het andere. De organisatorische kant van het speelplein is voor onze respondenten minder belangrijk dan een EHBO opleiding of begeleiding op het speelplein zelf.

RS2: ... Ik vind dat ze, verplicht zelfs, een cursus EHBO moeten krijgen of zoiets.

Ten derde hebben we nog de school als omgevingsplaats. Topic acht is helemaal niet van toepassing binnen deze respondentengroep. Deze conclusie is tegenovergesteld aan de mening van de speelpleinverantwoordelijken. Dit is net zo met de invloed van ander vakantieproject.

Om dit deel af te sluiten geven we enkele algemene ervaringen van ouders mee.

Figuur 5: Citaten van ouders van vrijwillige animatoren over hun speelpleinwerk

3.2.3 Conclusie

We kunnen concluderen dat het momentaan, toekomstgericht en contextueel motief alle drie een invloed hebben op het vrijwillig speelpleinengagement volgens de ouders van animatoren.

Het toekomstgericht motief is minder belangrijk dan speelpleinverantwoordelijken verwacht hadden. Toch werden zaken als het speelplein als leerschool, het nemen van verantwoordelijkheid en het voordeel bij een latere job door beide groepen aangegeven.

Het momentaan motief is net iets belangrijker dan het toekomstgericht motief. Ouders hechten vooral belang aan de ervaring van hun kind. Plezier, vrienden en motivatie spelen hierin een rol.

Als laatste hebben we het contextueel motief waarin de invloed van de ouders of het gezin en het speelplein heel sterk aan bod komen. De schoolcontext komt weinig voor. De contextuele motieven spelen de kleinste rol.

3.3 Fase 3 – 3 focusgroepen

Onderzoeksproces		Timing
Denkwerk en conclusie	methode en resultaat	
3.3	Fase 3 – 3 focusgroepen	augustus september oktober november december 2013 januari 2014

```

graph TD
    A[Onderzoeksproces] --> B[Denkwerk en conclusie]
    A --> C[methode en resultaat]
    C --> D([Ouders van animatoren – topiclijst  
1) Alle onderwerpen komen aan bod,  
willekeurige volgorde  
2) 2 middelgrote en 1 groot speelplein])
    D --> E([Bevestiging resultaten fase twee:  
- persoonlijk motief is het belangrijkste.  
- instrumenteel: leerschool, beroep later  
en verantwoordelijkheid is belangrijk.  
- contextueel: vooral invloed speelplein.])
  
```

3.3.1 Methode

Aan de hand van de elf topics uit de vorige fase maakten we onze topiclijst op voor de volgende drie focusgroepen. De focusgroepen werden uitgevoerd aan de hand van een semigestructureerde vragenlijst. Dat wil zeggen dat we met een topiclijst met één hoofdtopic en verschillende subtopics werkten.

'Een topiclijst is een lijst met onderwerpen die in het interview in principe ter sprake moeten komen. Voor het vaststellen van je topics ga je uit van je vraagstelling: wat wil ik precies weten? Uiteraard betrek je daar ook het literatuuronderzoek bij, en eventueel de resultaten van het vooronderzoek als je dat hebt gedaan.' (Baarda, Goede, & Teunissen, 2009, p. 250).

We volgden deze topiclijst niet perfect van begin tot einde. Het doel van de focusgroepen was om een gesprek op gang te brengen waar ouders hun eigen ervaringen en gedachten kunnen vertellen. De topiclijst was hierbij een begeleidingsmechanisme en geen sturingsmechanisme.

Voor de volgorde van de vragen baseerden we ons op de trechterstructuur (Donder, 2013). Baarda, De Goede en Teunissen zeggen het zo; *'Meestal begin je breed en versmal je het onderwerp vervolgens.'* (2009, p. 252). Zie topiclijst in bijlage p. 70.

De focusgroepen vonden kort na de zomervakantie plaats, in oktober en november 2013. We kozen bewust voor deze periode omdat de ervaringen van ouders op dat moment nog vers in het geheugen zit.

Voor de selectie van de respondenten werkten we met drie verschillende speelpleinen die vrijwillig intekenden op het onderzoek. Elk speelplein kon dit doen door zich te registreren bij het invullen van de online survey in de eerste onderzoeksfase. Uiteindelijk waren drie van de elf speelpleinen bereid om ouders van animatoren aan te spreken. Het ging over een speelplein uit een middelgrote stad (Leuven – ongeveer 90.000 inwoners), een middelgrote gemeente (Beveren – ongeveer 50.000 inwoners) en een grote stad (Gent – ongeveer 250.000 inwoners).

De inclusiecriteria voor ouders van animatoren waren quasi dezelfde als bij de vorige twee focusgroepen. De ouders van animatoren moesten een kind hebben dat reeds meerdere jaren speelpleinervaring heeft, al een verantwoordelijke functie heeft gehad en minstens één kind dat nog actief is op het speelplein. Het vierde criteria, minstens één kind dat in de eerste drie weken van juli 2013 actief is geweest, was hier niet meer van toepassing omdat de groeps gesprekken doorgingen in oktober en november 2013.

3.3.2 Resultaat

In Tabel 7 worden de onderzoeksresultaten opnieuw vanuit de drie invalshoeken bekeken. Alle wijzigingen ten opzichte van de vorige onderzoeksfase staan vetgedrukt.

Tabel 7: Overzicht resultaten focusgroepen fase 3 bij ouders van animatoren over het vrijwilligersengagement van hun kinderen bekeken vanuit drie invalshoeken.

	Vragen of onderwerpen	Momentaan motief	Toekomst-gericht motief	Contextueel motief
1	<i>Ze zijn nooit thuis...</i>			++
2	<i>Hoe doet mijn kind het?</i>	+		
2	<i>Er is een bestuur, er is leiding.</i>			+++
2	<i>Het moet haalbaar blijven.</i>			+
2	<i>Hoe loopt dat daar? Hoe werkt dat speelplein?</i>			+
2	<i>Hoe zien de speelpleinen er elders uit?</i>	++		+
3	<i>Ze leren echt veel op het speelplein!</i>		+++	
4	<i>Hebben zij allemaal voldoende opleiding EHBO?</i>		+	++
5	<i>Moeten zij verantwoordelijk zijn voor zo'n bende kinderen?</i>	+++	+++	
6	<i>Het is belangrijk dat ze iemand kennen vanaf het begin.</i>	+++	+	++
6	<i>Ik zou toch graag hebben dat ze een beetje begeleid werd.</i>	++		+
7	<i>Het is belangrijk dat ze de twee kennen (vrijwilligerswerk en betaald werk).</i>	++	+	+
7	<i>Ook belangrijk dat ze nog een andere vakantiejob doen.</i>		+	+
8	<i>Vrijwilligerswerk speelt een rol bij studiekeuze en het solliciteren later.</i>	+	++	
8	<i>Studeren en herexamens gaan voor.</i>			
9	<i>Waarom gaan ze naar dat speelplein? Wat is de motivatie?</i>	+++		
9	<i>Hun motivatie moet toch sterk zijn! Ze moeten het toch leuk vinden ook.</i>	+++		
9	<i>Ze zien het speelplein als hun eigen speelplein.</i>	++		+

De momentane motieven waren in fase twee iets belangrijker dan de toekomstgerichte motieven. Dit nieuw overzicht legt nog meer nadruk op het momentane motief. Vooral verantwoordelijkheid nemen, een degelijke begeleiding en de sterke motivatie bij animatoren zijn cruciaal.

Binnen het toekomstgericht motief merken we opnieuw dezelfde overeenkomst op tussen ouders en speelpleinanimatoren. Men vindt het speelplein als leerschool, het voordeel bij een latere job en het nemen van verantwoordelijkheid belangrijk bij het vrijwilligerswerk op een speelplein.

In fase twee waren het gezin en het speelplein de belangrijkste omgevingen binnen het contextueel motief. Dit is nog steeds zo, maar het speelplein heeft een grotere invloed dan het gezin.

Het momentaan motief

Bij het **momentaan motief** blijven de belangrijkste onderwerpen dezelfde, namelijk verantwoordelijkheid nemen, begeleiding, motivatie en plezier.

RS18: Het trekt de jongeren enorm aan. Ik denk dat het daar een hechte vriendenkring is. Vandaar dat ze ... Mijn dochter gaat er zelfs naartoe als ze niet aan het werk is.

RS18: Ze kunnen er hun creatief ei in kwijt.

Andere onderwerpen zoals invloed op beroep later en kennis over andere speelpleinen winnen aan belang. De vraag naar hoe hun kind het stelt op het speelplein wordt iets minder belangrijk.

Het toekomstgericht motief

De hoofdonderwerpen binnen het **toekomstgericht motief** blijven dezelfde. Het speelplein als leerschool en verantwoordelijkheid nemen zijn daarbij de twee belangrijkste onderwerpen.

RS16: Het is een goeie oefen, een goed oefenterrein hé!

RS19: Uiteindelijk is dat toch wel een serieuze verantwoordelijkheid.

Ook invloed op een beroep later blijft heel belangrijk. Op vlak van vrijwilligerswerk versus betaald vakantiewerk bestaat er een verschuiving. Ouders vinden het vooral belangrijk dat hun kinderen in hun vrijwilligerswerk toch een stuk vergoed worden, maar het mag geen betaalde vakantiejob worden. Ze vinden het daarbij ook interessant dat hun kinderen beide vormen leren kennen.

RS12: Ik denk dat ze dat toch ook ergens meedragen in hun studies, in hun verder leven.

Begeleiding op het speelplein vinden ouders ook belangrijk voor de persoonlijke ontwikkeling van hun kinderen.

RS14: Ik denk dat je daar wel een stuk uw persoonlijkheid mee vormt.

Het contextueel motief

Bij het **contextueel motief** spreken we over drie omgevingen, namelijk het speelplein, de school en het gezin. De schoolomgeving oefent weinig invloed uit, de gezinscontext daarentegen wel. Vooral de mening van ouders over de lange dagen bevestigt opnieuw dat speelpleinverantwoordelijken een verkeerde inschatting maakten.

RS20: Ik vind dat soms laat, het zijn lange dagen. Niet dat het mij stoort dat ze daar zitten, maar ze zijn wel moe hé.

De speelpleinomgeving lijkt de belangrijkste omgeving binnen het contextueel motief. Vooral het bestuur zijn voor ouders van animatoren heel erg belangrijk. Dit wordt gevolgd door de EHBO opleiding en de mate van begeleiding.

RS11: Dat kan niet dat zij de verantwoordelijkheid alleen dragen. Ze doen heel hard hun best, maar wat als het dan eens is misloopt hé.

RS14: Je bent geen crisismanager als er echt iets misloopt.

RS24: In Wilsele is er tegenover het speelplein een dokterspraktijk bijgekomen en onze kinderen vinden dat een zaligheid.

RS10: Dat is ook het verschil met onze tijd. Wij hadden nog de onderpastoor die er zich van aantrok of de verantwoordelijke...

Enkele andere belangrijke onderwerpen op het speelplein zijn haalbaarheid, dagelijkse werking, speelpleinen elders, ondersteuning van animatoren en combinatie betaald of vrijwilligerswerk. Hiermee is het contextueel motief minder belangrijk dan het momentaan motief en ook iets minder belangrijk dan het toekomstgericht motief.

RS11: Ik vind ook de verantwoordelijkheid die ze nemen, de dagtaak op zich, de voorbereiding is al héél héél zwaar.

RS13: Ik had eigenlijk niet het besef van dat het wel een jaaractiviteit was.

RS23: Ze heeft dan ook soms het gevoel dat ze niet voldoende ondersteund was.

RS11: Ik denk financieel... ik heb hem er eigenlijk zelf nooit over horen klagen. Ik denk dat het inderdaad een kriebel moet zijn die je moet hebben of niet.

3.3.3 Conclusie

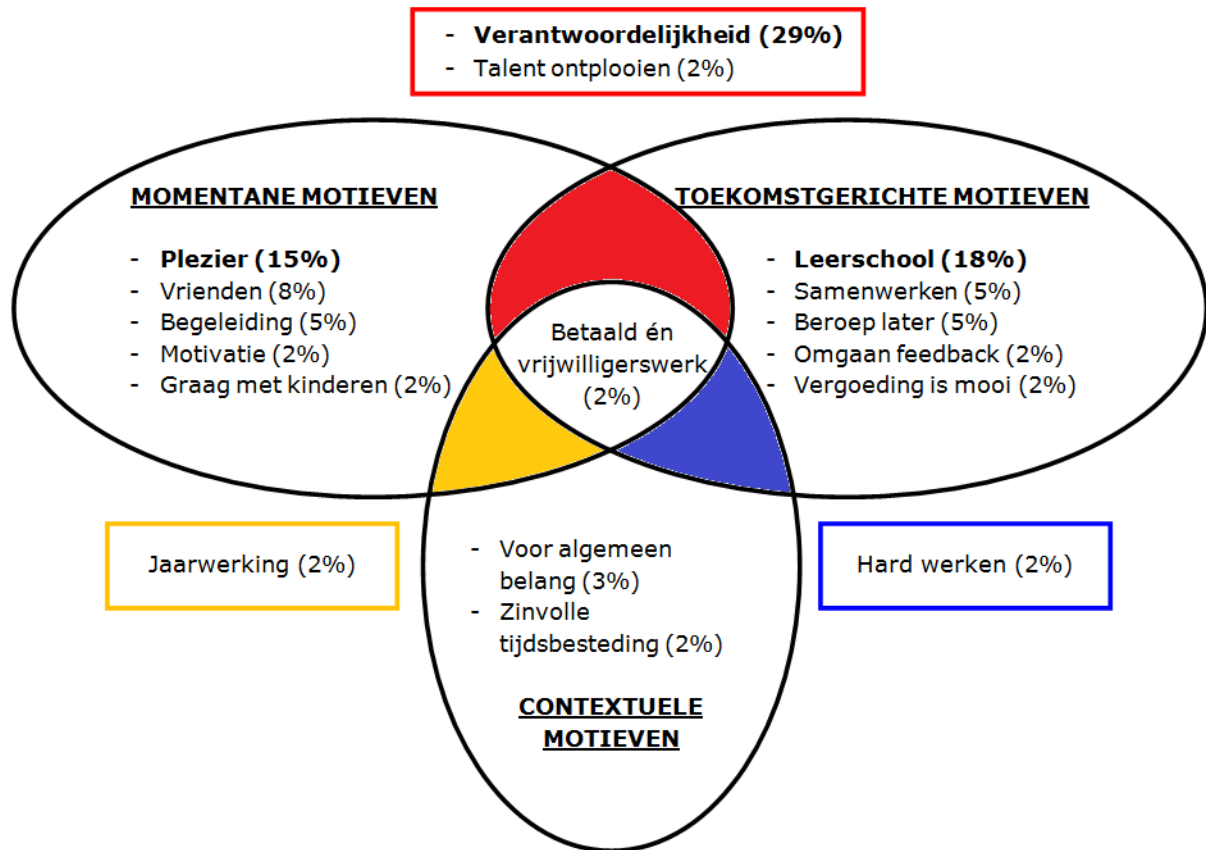
De conclusie van deze fase is de afsluiting van het onderzoeksdeel bij ouders van speelpleinanimatoren. Ouders van animatoren hechten vooral belang aan de beleving van hun kinderen op het moment zelf. De momentane motieven spelen met andere woorden de grootste rol. Daarbij zijn het nemen van verantwoordelijkheid, begeleiding, motivatie en plezier het belangrijkste. De speelpleinverantwoordelijken schatten dit minder sterk in. Toch geven ze correct aan dat plezier beleven belangrijk is.

De speelpleinverantwoordelijken hadden het ook niet helemaal fout wanneer die vermoedden dat het toekomstgericht motief het allerbelangrijkst zou zijn voor ouders. Het onderscheid tussen het toekomstgericht en momentaan motief is niet zo groot. De meningen van ouders en speelpleinverantwoordelijken lopen binnen deze motievgroep vrij gelijk. De drie belangrijkste onderdelen zijn het speelplein als leerschool, verantwoordelijkheid nemen en de invloed van het speelpleinwerk op een job later.

Vervolgens is het contextueel motief ook belangrijk. Het is echter minder belangrijk dan het momentaan en toekomstgericht motief. De schoolomgeving speelt geen rol volgens ouders. Dit werd niet verwacht door de speelpleinverantwoordelijken. Diezelfde verantwoordelijken gaven aan dat het speelplein zelf een belangrijke invloed heeft op het speelpleinengagement. De ouders van animatoren bevestigen dit. De gezinsomgeving is daarbij iets minder belangrijk, maar speelt toch ook in zekere mate een rol.

3.4 Top drie motieven voor ouders van animatoren

Op het einde van elk groepsgesprek kregen de respondenten de opdracht om hun top drie van motieven te noteren. Zie Figuur 6 voor de belangrijkste motieven. We hebben ze geordend volgens de drie motievengroepen. Zoals in de figuur te zien is, is er ook sprake van combinaties van motievengroepen.

Figuur 6: Belangrijkste motieven volgens ouders van animatoren

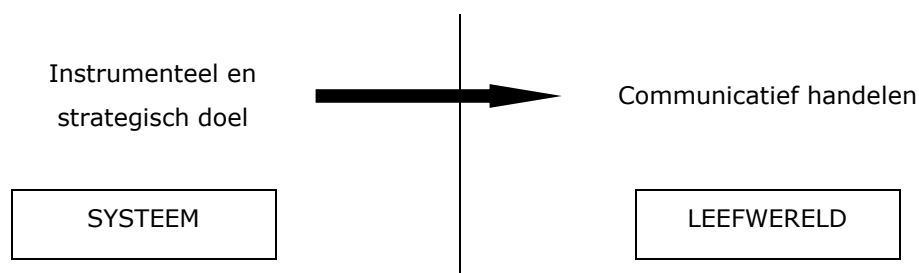
Er steken drie motieven met kop en schouders bovenuit, namelijk plezier, leerschool en verantwoordelijkheid. Ouders vinden het feit dat hun kinderen plezier beleven op het speelplein, verantwoordelijkheid nemen en de nieuwe zaken die ze leren de grootste redenen om het speelpleinwerk aan te moedigen. Hiermee wordt het resultaat bevestigd dat het momentaan motief het allerbelangrijkste is. Verantwoordelijkheid nemen, nieuwe dingen leren en plezier beleven, leveren op het moment zelf een persoonlijk voordeel op.

Ook het belang van het toekomstgericht motief wordt hier aangetoond. Zowel verantwoordelijkheid nemen als de leerprocessen op het speelplein horen bij een toekomstgerichte visie.

Het contextuele motief komt in deze top drie niet uitdrukkelijk aan bod. We kunnen wel stellen dat plezier beleven onlosmakelijk verbonden is aan het speelplein en de vrienden die op het speelplein aanwezig zijn. In die zin speelt de context zeker een rol, maar deze vormen niet de belangrijkste redenen waarom ouders het vrijwilligerswerk van hun kind op het speelplein positief ervaren.

Daarnaast zien we in de figuur dat momentane motieven en toekomstgerichte motieven hand in hand kunnen gaan. Het feit dat het speelpleinwerk voordelen biedt voor de toekomst van jongeren betekent niet dat de belevenis op het moment zelf niet meer waardevol is. Een voorbeeld hiervan is 'verantwoordelijkheid nemen'. Jongeren krijgen een positief zelfbeeld wanneer ze de kans krijgen om verantwoordelijkheid te nemen. Ze genieten van het vertrouwen dat ze krijgen. Daarnaast leren ze veel en bouwen ze heel wat vaardigheden op die hen later zeer goed van pas komen. Nut en plezier gaan volgens ouders van animatoren wél hand in hand. We kunnen stellen dat het speelpleinwerk nuttig én plezierig is. Met andere woorden het speelpleinwerk is tegelijk momentaan én toekomstgericht.

Plezier mag niet verloren gaan binnen het speelpleinwerk en het jeugdwerk! Om deze conclusie te verklaren, grijpen we terug naar de theorie van het communicatieve handelen van Habermas.

Figuur 7: Visuele voorstelling communicatieve handelen van Habermas

Habermas zegt dat het handelen van de mens instrumenteel, strategisch of communicatief kan zijn (De Vriendt, 2010). Zowel instrumenteel als strategisch handelen speelt zich af op het niveau van het systeem. Hierbij staan de persoonlijke doelen van de handelende persoon zelf centraal.

Bij communicatief handelen staan er niet per se doelen voorop. Terwijl er in de wereld van het systeem sprake is van een doelrationaliteit is er in de leefwereld sprake van dialoog en zingeving (De Vriendt, 2010). Dat veronderstelt dat er gelijkheid heerst tussen mensen onderling binnen de leefwereld. In tegenstelling tot de systeemwereld waar men een hiërarchie ziet, zijn er binnen de leefwereld geen machtsverschillen (KU Leuven, 2013).

Deze theorie is van toepassing op het speelpleinwerk. Vrijwilligers op een speelplein situeren zich op het niveau van de leefwereld. Er zijn geen machtsverschillen tussen de actoren onderling. Men gaat met elkaar in dialoog en streeft geen persoonlijke doelen na. Vooral het plezier aan het vrijwilligersengagement is hierbij cruciaal. Het momentane aspect van het vrijwilligerswerk op het speelplein is het allerbelangrijkst.

Nu zien we een steeds grotere invloed van de systeemwereld op de leefwereld, zie de zwarte pijl in Figuur 7. Het speelpleinwerk krijgt steeds meer een instrumenteel of strategisch doel opgelegd. Zoals in het onderzoek aan bod kwam, zijn de toekomstgerichte motieven ook belangrijk. Het systeem oefent steeds meer invloed uit op de leefwereld van het speelplein.

Het gevaar bestaat dat er dan voorbijgegaan wordt aan de initiële basis van het speelpleinwerk. In de leefwereld van het speelplein staat plezier voorop. Wanneer het systeem steeds meer nadruk legt op de nuttigheid van het speelpleinwerk kan het plezier ervan verdwijnen. Zonder dat plezier zal de essentie van het speelpleinwerk verloren gaan en kort daarna ook de nuttigheid. Ondertussen dansen reeds heel wat speelpleinwerkingen op deze slappe koord.

Wildemeersch treedt deze visie bij en breidt ze zelfs nog verder uit.

"De grote verdienste van het jeugdwerk bestaat in eerste instantie niet in zijn belang voor later, [...], of als preventie tegen criminaliteit of wat dan ook. De betekenis van het jeugdwerk is in eerste instantie dat het een ruimte is waar kinderen en jongeren op een speelse manier kunnen doen wat ze niet laten kunnen." (Wildemeersch, 1997, p. 4).

Hij pleit voor de combinatie van nutteloze speelsheid en speelse nuttigheid binnen het jeugdwerk én bijgevolg ook binnen het speelpleinwerk.

Kortom, als kinderen en jongeren geen plezier ervaren tijdens het spelen op het speelplein of binnen het jeugdwerk in het algemeen dan verliezen we ook het nut van het speelpleinwerk en het jeugdwerk. Plezier blijft de basis en de nuttigheid komt er door die basis vanzelf bij.

3.5 Fase 4 – terugkoppelen werkveld en VDS

	Onderzoeksproces Denkwerk en conclusie	Timing
3.5	<p>Fase 4 – panelgesprek experts</p> <pre> graph TD A[Denkwerk en conclusie] --> B[Wie? VDS medewerkers Speelpleinverantwoordelijken Wat? Voorstellen onderzoeksresultaten fase 1, 2 en 3] B --> C[2 aspecten 1) Speelpleinwerk = jeugdwerk 2) Participatie en betrokkenheid van ouders van animatoren] </pre>	<p>februari maart 2014</p>

3.5.1 Methode

Met de onderzoeksresultaten uit de vorige fase gaan we een stap verder. We hebben teruggekoppeld naar het werkveld. Op basis van deze terugkoppeling keken we naar noden van speelpleinverantwoordelijken en de mogelijkheden van de VDS omtrent deze onderzoeksresultaten. Op basis daarvan formuleerden we aangepaste voorstellen en tips.

Elke deelnemende speelpleinwerking in fase twee of drie kon een speelpleinverantwoordelijke afvaardigen voor het panelgesprek. Ook de VDS kon twee of drie medewerkers laten aansluiten. Bij voorkeur hadden deze medewerkers een ander werkingsdomein, bijvoorbeeld vorming en speelpleinondersteuning.

Uiteindelijk namen er twee speelpleinverantwoordelijken deel aan het panelgesprek. Van de VDS waren er drie medewerkers aanwezig. Ze hadden elk een ander werkingsdomein, namelijk een coördinator visie en projecten, een lokale speelpleinondersteuner en een medewerker rond inclusie en toegankelijkheid van het speelplein.

Aan alle speelpleinen die deelgenomen hebben verzonden we op voorhand een overzicht van hun sterktes, werkpunten en tips die de ouders van hun animatoren aangebracht hadden tijdens de focusgroepen. Zo kon iedereen zich voorbereiden. Zie bijlage p.74 voor de feedback per speelplein. Ook aan de deelnemende medewerkers van de VDS stuurden we een samenvatting van de meest relevante informatie. Zie bijlage p.75 voor de algemene samenvatting voor de VDS.

Op het panelgesprek lichtten we de onderzoeksresultaten van de vorige fases toe. We maakten ook van de gelegenheid gebruik om de eigen definitie van speelpleinwerk te verfijnen door deze te toetsen aan de visie van de spelers in de praktijk.

3.5.2 Resultaat

Alle besproken onderwerpen brengen we in twee groepen onder. Eerst en vooral spitste het gesprek zich toe op participatie en betrokkenheid van ouders van animatoren en wat de VDS kan betekenen in dat verhaal. Ten tweede werd het speelpleinwerk gekaderd binnen het grotere geheel van jeugdwerk.

We maken een onderscheid tussen citaten van VDS medewerkers en speelpleinverantwoordelijken. Omdat deze nuance een invloed kan hebben op de betekenis en impact van de weergegeven citaten. Medewerkers van de VDS blijft 'VDS' en speelpleinverantwoordelijken wordt 'SPV'.

Wat kunnen speelpleinverantwoordelijken doen?

Het verhaal over participatie en betrokkenheid van ouders startte met het ophelderen van het basisprobleem binnen het speelpleinwerk. De doelgroep ouders van animatoren wordt dikwijls over het hoofd gezien.

SPV2: Het is een doelgroep die wij zelf niet bevragen. Wij hebben altijd na de zomervakantie de ouders van de kinderen bevroegd. Wij hebben ook een enquête naar animatoren.

SPV1: Misschien zijn er wel heel veel speelpleinen die daar nog nooit bij stilgestaan hebben van 'Ahja, we hebben ook nog de ouders van onze animatoren!'.

Daarnaast zijn er tijdens het panelgesprek elf ideeën naar boven gekomen om contacten te leggen met ouders van animatoren. In Figuur 8 staat een overzicht.

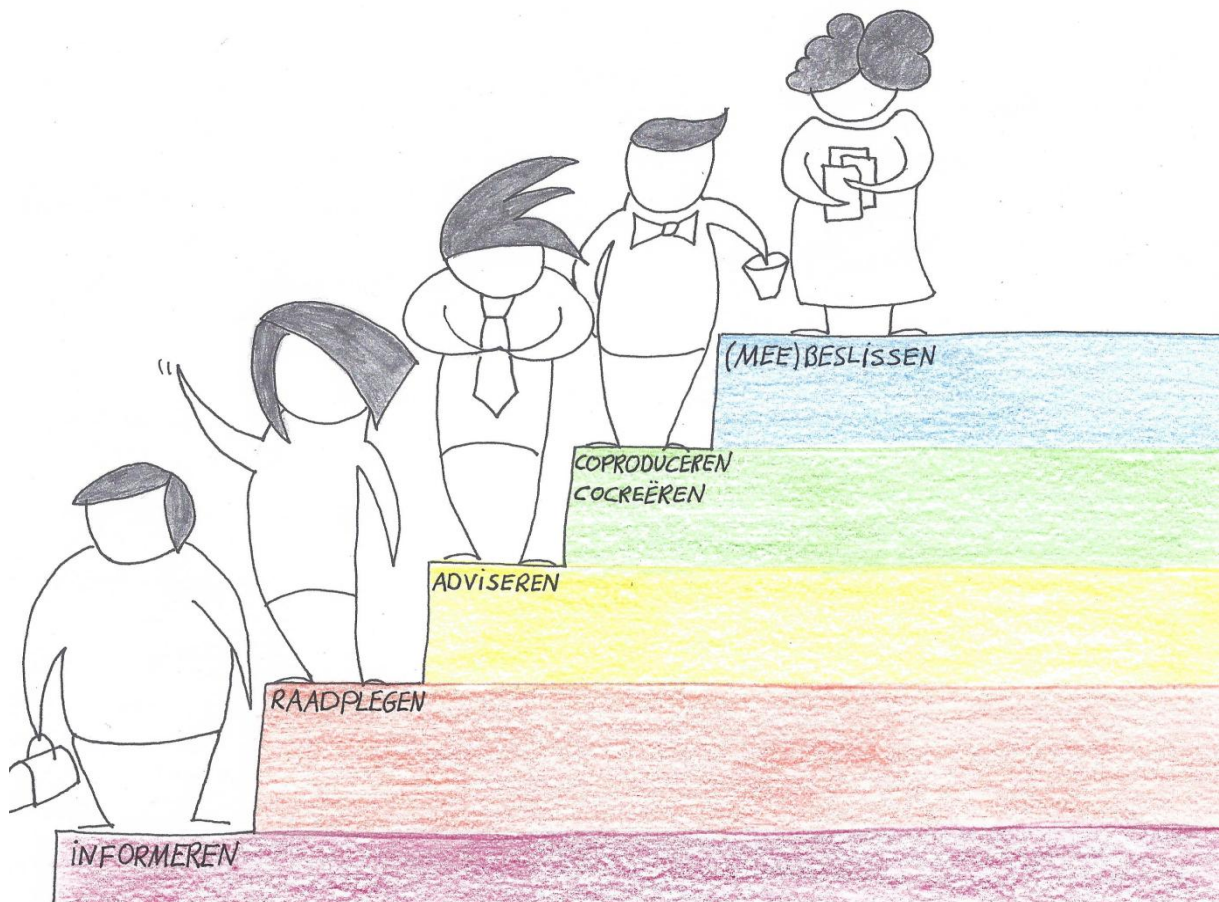

Figuur 8: Overzicht ideeën om contacten te leggen met ouders van animatoren

We herkennen een stijgende lijn van verwachte participatie van ouders van animatoren onder deze voorstellen. Het begint met geen participatie van ouders zoals 'met animatoren eten' of de 'website'. Dan gaat het geleidelijk over naar interesse opwekken en informatie meegeven door middel van een 'brief' of een 'huisbezoek'. Daarna wordt er ook initiatief van de ouders gevraagd door een 'uitnodiging voor een bepaalde gelegenheid', een 'infoavond' of een 'receptie'. Vervolgens verwachten ze meer participatie via 'logistieke steun', 'mee op uitstap', 'dag meelopen op het plein' en 'samen spelen met ouders'.

Vooraleer we verder gaan en de verschillende voorstellen toelichten, grijpen we terug naar de participatieladder. De allereerste participatieladder werd geconstrueerd door Arnstein in 1969 (Arnstein, 1969). Deze bestond uit 8 treden die in drie groepen onderverdeeld kon worden (participatiewiki, 2011). De laagste twee treden horen bij non-participatie (1). Dat wil zeggen dat men niet deelneemt. De volgende drie treden heten overkoepelend tokenisme (2). Daarbij worden anderen gehoord, maar er hoeft niet naar geluisterd te worden. De hoogste drie treden vormen samen de kracht van de burgers (3). Men spreekt van kracht van burgers wanneer die mee in een onderhandelingspositie staan met de machthebbers.

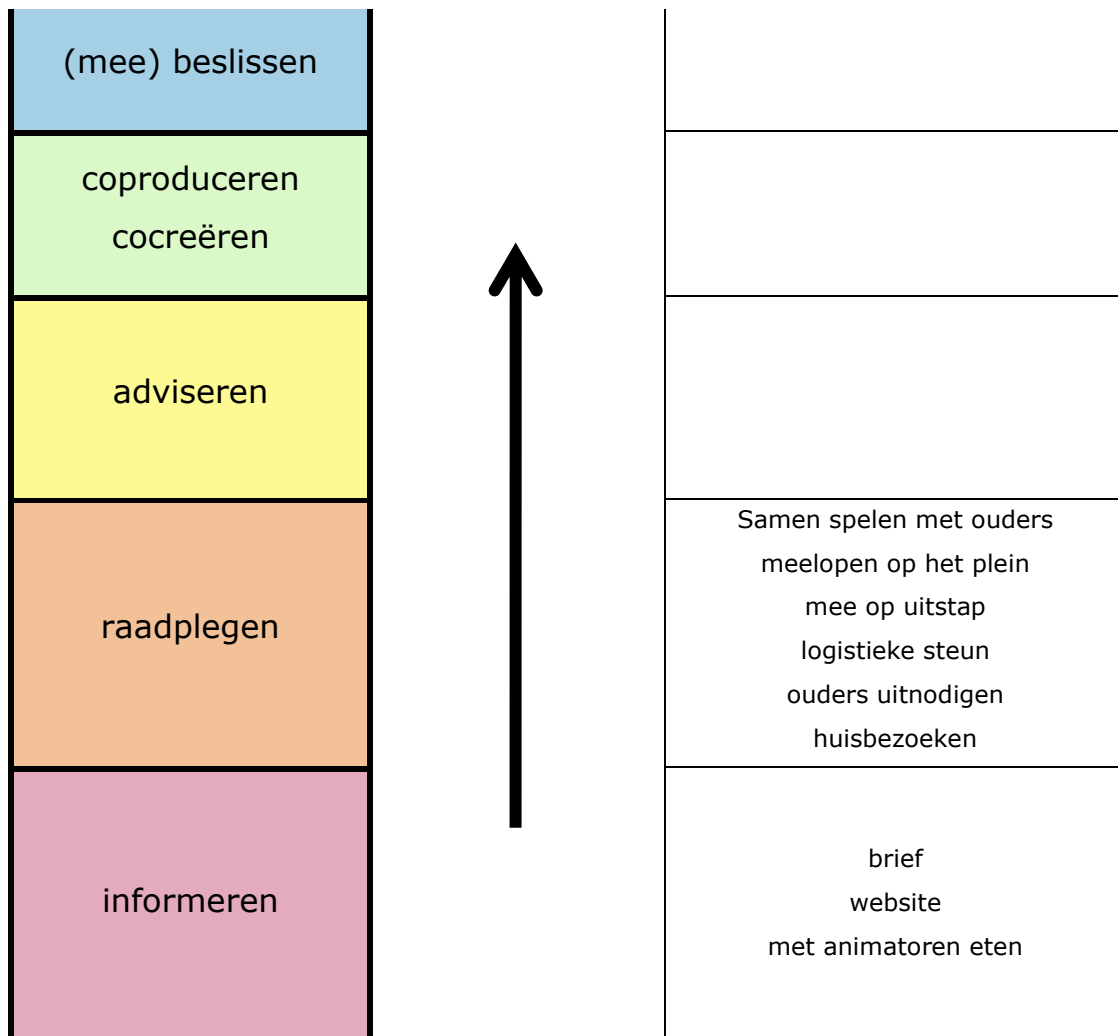
Er bestaan echter veel varianten op de participatieladder van Arnstein, namelijk deze van Edelenbos en Monnikhof. Deze hanteert vijf treden en wordt het meest gebruikt (Heins, 2001).

Figuur 9: De participatieladder van Edelenbos en Monnikhof

Volgens hen begint alles bij informeren (1). Wanneer men een trede hoger gaat, spreekt men over raadplegen (2). Vervolgens gaat het over adviseren (3). Daarna komt het coproduceren (4) of soms ook wel cocreatie genoemd (participatiewiki, 2011). De vijfde stap is (mee) beslissen (5). Soms wordt er nog een zesde trede aan toegevoegd en dat is die van zelfbeheer (6). In de meeste participatieladders wordt deze trede echter achterwege gelaten.

Als we deze participatieladder willen toepassen op de voorstellen die gegeven werden tijdens het panelgesprek dan situeren deze zich op de eerste twee treden, namelijk informeren en raadplegen. Bij informeren gaat het over ouders die geen invloed hebben, maar wel op de hoogte worden gebracht. Bij raadplegen wordt er wel naar de mening van de ouders gevraagd, maar die mening is niet bindend. In beide gevallen is er sprake van participatie, maar niet in die mate dat ze inhoudelijke beslissingen of invloed uitoefenen (Kuin, 2013). Het gaat eerder over betrokkenheid. Vanuit de VDS wordt dit ook het meest aangeraden. Men staat achter het idee om ouders van animatoren te informeren en te raadplegen, maar ze leggen de nadruk nog altijd op het speelpleinwerk als jeugdwerk.

Figuur 10: Betrokkenheid ouders van animatoren toegepast op de participatieladder

De eerste trede: informeren

Om te beginnen, richten we onze aandacht op de eerste trede. Dit onderwerp kwam reeds in de eerste paar minuten van het panelgesprek naar boven. De verantwoordelijken leiden uit de onderzoeksresultaten van de vorige fases af dat er soms sprake is van 'miscommunicatie'.

SPV1: ... idee om toch eens contact op te nemen met ouders op één of andere manier.

SPV2: Dat zet ons aan het denken: moeten wij misschien wat meer open zijn?

Daardoor grepen de respondenten terug naar de **basisregel voor externe communicatie**. Het is belangrijk om eerst een band op te bouwen met de ouders van de animatoren.

VDS3: Doordat je een band met die ouders opbouwt, dan bouw je ook een netwerk uit. Als ze dan eens de mixer van thuis meebrengen en die mixer gaat kapot [...] Dan gaat dat al veel gemakkelijker. [...] dat zijn ook een beetje de ambassadeurs van uw speelplein.

Tijdens het panelgesprek werden drie ideeën gegeven om ouders te informeren. Eerst en vooral kunnen **speelpleinverantwoordelijke samen eten met hun animatoren**. Zo creëren ze de mogelijkheid om thuis over de speelpleinverantwoordelijke te spreken.

SPV1: Ik denk dat de reden is dat ouders onze naam kennen omdat wij er een punt van maken om elke middag samen met onze animatoren te eten. We steken er dan wat ambiance in en zo komen wij vaak voor in gesprekken thuis.

De respondenten geven aan dat het handig is om je op verschillende manieren kenbaar te maken. Via een **website** kunnen ze zichzelf meer kenbaar maken. Ze kunnen zichzelf voorstellen, hun contactgegevens achterlaten en een foto van zichzelf weergeven.

Daarnaast kunnen ze ook een **brief schrijven voor ouders van animatoren**. Dit idee werd het meest besproken. Er werden verschillende voor- en nadelen besproken. De nadelen zijn meestal bezorgdheden of vragen waarop andere panelleden mogelijke oplossingen voor hadden.

Het grootste voordeel aan het schrijven van een brief naar ouders van animatoren is dat men er slechts één keer heel goed over moet nadenken. De volgende stap is deze bewaren en versturen wanneer die van pas komt. Het is uiteindelijk een gemakkelijke en laagdrempelige oplossing om een eerste contact te leggen met de ouders. In de tweede plaats kan men zijn contactgegevens achterlaten zodat ouders de weg naar de speelpleinverantwoordelijken vinden indien nodig.

VDS1: Zo heel gemakkelijk is een brief. Het is laagdrempelig voor iedereen.

Contactgegevens meegeven is een eerste functie van een brief. Daarnaast geeft een brief de mogelijkheid om de praktische werking van het speelplein uit de doeken te doen. Daarmee kunnen de ouders voorbereid worden op vermoedelijke ergernissen zoals bijvoorbeeld de lange werkdagen.

VDS3: Dat was het begin van mijn brief. 'Beste ouder, ik wil jullie even waarschuwen. Je zal je kind de komende maanden niet zoveel meer zien.'

Daarnaast kan een brief ook gebruikt worden als bedanking of appreciatie voor het werk van de animator en het vertrouwen van de ouder. Tijdens het panelgesprek kreeg een respondent het idee om een brief te versturen naar de ouders van de animatoren tijdens de week van de vrijwilliger om zo beide partijen te bedanken. Dat idee werd kort na het panelgesprek echt uitgevoerd. Zie bijlage op p.96 om deze brief in te kijken.

Doorheen het gesprek zijn er een aantal bedenkingen naar boven gekomen over het gebruik van een brief. Een eerste voorbeeld is de schrik dat een brief een controlerend effect kan hebben als je het einduur van de werking meedeelt. Bijvoorbeeld om 19.00 uur. Als een animator dan niet onmiddellijk naar huis gaat, willen speelpleinverantwoordelijken daar niet op gewezen worden. Het is ook niet de bedoeling dat de animatoren altijd ten laatste om 19.00 uur vertrekken want plezier na het werk vinden ze ook belangrijk. Daarom gaf iemand anders aan om die visie mee op te nemen in de brief naar ouders. Een tweede voorbeeld is dat verantwoordelijken geen valse verwachtingen willen scheppen. Als een jeugdconsulent of verantwoordelijke daar niet altijd kan zijn, kan men dat ook niet zo in een brief vermelden. De VDS pikte hierop in door op de hoofdanimator te wijzen en de mogelijkheid tot telefonisch contact.

Vervolgens vroegen enkele deelnemers zich af of elke animator wil dat hun ouders zo erg op de hoogte zijn. Om tegemoet te komen aan die verwachtingen stelt men voor om de brief mee te geven met de animatoren zelf. Zij kunnen dan beslissen of die brief tot bij hun ouders geraakt of niet. Dit kunnen we nuanceren doordat de brief misschien niet bij alle bezorgde of geïnteresseerde ouders terecht zal komen. Dit blijft dus een overweging die elke werking zelf moet maken.

Zoals ook werd aangegeven tijdens het panelgesprek kan er ad hoc ingespeeld worden op de vraag van een animator. Wanneer een animator altijd stipt weg moet, kan het helpen om die aan te spreken met het voorstel om zo'n brief mee te geven.

De tweede trede: raadplegen

De tweede trede gaat over 'raadplegen'. In tegenstelling tot de vorige fase wordt er indirect of direct iets gevraagd van de ouders en er is sprake van live contact. Ouders worden aangespoord tot actie. Het gaat van een gesprek tot actief meespelen op het speelplein.

Het **huisbezoek** is een indirecte vorm van raadplegen en kan vier verschillende vormen aannemen. De eerste twee vormen van huisbezoek richt zich op eigen animatoren. Het kan gaan over een speels bezoek (1). Bijvoorbeeld rond de periode van Sinterklaas gaan Sint en Piet langs bij alle animatoren om hen een cadeautje te geven. De tweede soort is formeler (2) en gaat over het ophalen van papieren die ingevuld moeten worden. Bijvoorbeeld wanneer de animatoren tegen een bepaalde datum hun beschikbare dagen moeten opgeven voor de komende speelpleinvakantie. De andere twee vormen van huisbezoeken richten zich op niet animatoren. Men kan bij potentiële animatoren (3) langsgaan om de jongere en zijn ouders warm te maken voor het speelpleinwerk. Als laatste kan men een bezoek brengen aan kwetsbare jongeren (4).

Naast deze indirecte vorm van raadplegen werd er een hele reeks voorbeelden van directe raadplegingen aangegeven. De rode draad binnen deze activiteiten is dat de ouders hun huis uit moeten om tot op het speelplein te komen. De eerste manier om dat te doen is onmiddellijk ook de meest gekende manier, namelijk door **ouders uit te nodigen op het speelplein** in het kader van een bepaalde gelegenheid. Bijvoorbeeld een receptie bij de start of het einde van de vakantie, een nieuwjaarsdrink of voor een infoavond.

VDS3: Dat waren de ouders die algemeen geëngageerd zijn. Dat waren echt de...ja, de diehards en ook mensen waar dat je tijdens de zomer ook op kunt rekenen om dan eens een taart te bakken bij wijze van spreken.

Vervolgens kunnen ouders ingezet worden om **logistieke steun** te bieden. Ze kunnen bijvoorbeeld helpen bij het herstellen van een deur, verplaatsen van kasten, smeren van broodjes en koken van een warme maaltijd voor de animatoren 's avonds.

SPV1: We willen een inkom maken in de vorm van een fabrieksgevel met een lopende band. [...] misschien kan ik de ouders van animatoren op één of andere manier aanspreken. Wie weet zit er een ingenieur in die weet hoe we dat kunnen maken.

De panelleden nuanceerden dat het vooral om sporadische ondersteuning moet gaan. Ze vinden het belangrijk dat er duidelijk gecommuniceerd wordt dat het plein de verantwoordelijkheid is van de animatoren zelf. Daarnaast bestaat er ook de mogelijkheid om met andere profielen te werken dan ouders. Er kunnen ook gemeenschapswachten ingeschakeld worden.

VDS3: ... ouders zeer hard betrokken waren op de werking en ze waren er een kinderopvang aan van het maken. Ik denk dat het vanuit die vrees is dat ik zeg van 'let daarmee op'.

Naast de logistieke steun kunnen ouders extra **ondersteuning bieden bij specifieke uitstappen** met het speelplein. Bijvoorbeeld bij een uitstap naar een pretpark. Om te garanderen dat er voldoende begeleiders zijn, kunnen ouders van kinderen en animatoren samen met een animator een groepje begeleiden.

Vervolgens denken de respondenten nog aan een **open speelpleindag** waarop de ouders van animatoren mogen meelopen met een animator. Hier gaat het al om een ver gevorderde vorm van betrokkenheid. Er kwam onmiddellijk een kritische vraag van één van de respondenten. Zullen animatoren dat toejuichen dat hun ouders een dag 'op hun vingers mogen zitten kijken'? Zoiets is moeilijker te organiseren, maar kan wel lukken wanneer er reeds sprake is van een goeie wederkerige band tussen speelpleinverantwoordelijken, animatoren en ouders van animatoren.

Als laatste werd een **groot inleef- en fantasiespel met ouders van animatoren**, animatoren en speelpleinverantwoordelijken voorgesteld als ultieme mogelijkheid om ouders te betrekken op de speelpleinwerking.

Wat kan de VDS doen?

Naast deze concrete suggesties waar speelpleinverantwoordelijken mee aan de slag kunnen, zijn er ook een aantal suggesties voor de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk.

De **DNA brochures** zijn een handig hulpmiddel. De naam DNA verwijst naar het menselijk DNA, maar hier gaat het over het DNA van het speelpleinwerk (Bailleul, 2014). Er kan bijvoorbeeld een brochure gemaakt worden die zich toespitst op contacten met ouders van animatoren. Meestal telt zo'n brochure 30 bladzijden. Dit onderdeel zou een goede aanvulling zijn bij externe communicatie bij het onderdeel 'ouders van'.

Daarnaast werd het idee gegeven om op de **website van de VDS** een systeem te installeren zodat er op een kaart kan doorgeslikt worden naar het gewenste speelplein en hun website. Deze website wordt in de loop van 2015 gelanceerd.

De VDS kan reeds een aanzet doen aan de hand van **sjablonen of voorbeelden** van de voorstellen die door speelpleinverantwoordelijken uitgevoerd kunnen worden. De VDS kan bijvoorbeeld voorbeeldbrieven van andere speelpleinen op de voorbeeldbank opnemen, www.speelplein.net/VDS-bibliotheek. Op voorwaarde dat de VDS meer reclame maakt voor hun voorbeeldbank kan dit een handig medium zijn. Dit geldt ook voor de DNA brochures.

Vervolgens bestaat ook de mogelijkheid om het **thema ouders van animatoren te betrekken in de cursus hoofdanimator**. Dit kan een aanvulling zijn bij het hoofdstuk ouders van kinderen.

Het voorstel om een EHBO opleiding op te nemen in de cursus vindt de VDS geen goed idee. Zij vindt dat dit niet bij hun doelstellingen hoort. Eerst en vooral omdat de instructeurs op die cursussen geen experts zijn op dat vlak. EHBO is de sterkte van een Rode Kruis. Daarnaast past zo'n cursus beter binnen het beleid van de gemeente of stad. Deze keuze werd doordacht genomen en is bijgevolg ook te verantwoorden. Het thema ouders van animatoren past wel binnen de hoofdanimatorcursus

Speelpleinwerk gekaderd binnen groter geheel van jeugdwerk

Ondanks alle goeie bedoelingen van de respondenten om tips en suggesties te formuleren, willen de respondenten benadrukken dat het speelpleinwerk nog altijd jeugdwerk is.

Er is één respondent die de hele visie samenvat:

VDS1: de kern van het jeugdwerk waarin het gaat over jongeren organiseren activiteiten en animatie voor kinderen om hen te amuseren. Dat ze aan die kern niet raken. [...] je hebt de participatieladder, die begint met informeren, meedenken die dan overgaat in meebeslissen en aansturen. Ik vind dat ouders die eerste stap mogen en moeten bereiken op elk speelplein. Meewerken ook wel nog net. Maar ik denk dat je bij veel dingen de kanttekening moet maken 'Pas op! Het is jeugdwerk. Laat de jongeren doen wat ze willen en kunnen doen.'

Ouders van animatoren zijn een belangrijke en dikwijls vergeten doelgroep. Deze groep moet op z'n minst geïnformeerd worden. Daarnaast kan men deze groep ook sporadisch raadplegen. Bij elke vorm van betrokkenheid van ouders is het belangrijk dat die betrokkenheid niet té groot wordt. Zoals Redig zegt; *'een te hoge betrokkenheid van ouders kan het jeugdwerkdioom bedreigen. Ouders kunnen ook een soort morele macht van voorzichtigheid worden.'* (Redig, 2014). Met de morele macht van voorzichtigheid bedoelt men dat volwassenen de durf van jongeren om risico's te nemen, uitdagingen aan te gaan en out of the box te denken kan inperken. Daarnaast gaat het nog steeds om jeugdwerk. Het is correct om ouders van animatoren bij het speelpleinwerk te betrekken, maar de kern van het speelpleinwerk is nog altijd activiteiten 'voor en door jongeren'.

Definitie van speelpleinwerk

In de literatuurstudie en uit de onderzoeksresultaten blijkt dat een begripsomschrijving van speelpleinwerk niet eenvoudig is. Tijdens het panelgesprek hebben we een nieuwe definitie van speelpleinwerk getoetst.

"Speelpleinwerk is een in Vlaanderen weids verspreide en gevarieerde vorm van eerstelijns plaatselijk jeugdwerk, met een op spelen en spel gericht, ambulante en zo laagdrempelig mogelijk aanbod voor de leeftijdsgroep van 3 tot 16 jaar, georganiseerd op weekdagen van de schoolvakantieperiode(s), op daartoe, al dan niet, speciaal ingerichte accommodatie en begeleid door overwegend jonge vrijwillige animatoren."

(Redig & Mol, definitie speelpleinwerk, 2014)

Elk aspect uit de definitie draagt een eigen lading met zich mee.

- **Weids verspreid:** er zijn ruim 450 speelpleinwerkingen in Vlaanderen (en Nederlandstalig aanbod in Tweetalig Gebied Brussel Hoofdstad), georganiseerd tijdens de schoolvakanties, bijna steeds tijdens de zomervakantie en uitzonderlijk tijdens het weekend;
- **Werking:** wordt aan het publiek als een apart initiatief gecommuniceerd, in meerderheid georganiseerd vanuit gemeentebesturen (284), maar ook als particuliere organisaties (180); (Holvoet, cijferboek lokaal jeugdbeleid 2011-2013, 2013):
- **Gevarieerd:** elk speelplein kan in werking, organisatie, structuur en visie eigen accenten leggen waardoor iedere speelpleinwerking binnen deze definitie een uniek aanbod biedt;
- **Jeugdwerk,** in Vlaanderen te beschrijven met de volgende gemeenschappelijke kenmerken (G. Redig):
 - Buiten schooltijd;
 - Categorieel: gericht op kinderen en jongeren tussen 3 en 25 jaar;
 - Niet commercieel en ook niet binnen de uitvoering van taken van de verzorgingsstaat (cf. buitenschoolse kinderopvang);
 - Gedragen door voornamelijk jonge en vrijwillige jeugdwerkers;
 - Met een eigen pedagogisch concept, o.a. participatief, proces belangrijker dan product.

- **Eerstelijns:** het jeugdwerk dat zich rechtstreeks richt naar kinderen en jongeren (staat tegenover tweedelijns dat zich richt op de ondersteuning van eerstelijns jeugdwerk, bijv. VDS);
- **Plaatselijk:** aanbod vooral in de nabije leefomgeving van de doelgroep, overwegend gemeentelijk, soms ook intergemeentelijk of regionaal. Staat in tegenstelling tot kampen en uitstappen;
- **Spelen (en spel)** staat centraal, met de nadruk op keuze en variatie om tot kwaliteitsvolle speelactiviteiten te komen. Dit aanbod wordt gevarieerd aangeboden, bv. per leeftijdsgroep of als instuif (individueel keuzepalet) e.a.;
- **Ambulant:** er worden geen overnachtingen aangeboden, soms wel (warme) maaltijden;
- **Laagdrempelig:** het aanbod is niet commercieel en dus relatief goedkoop (met vaak sociale tarieven), open en gemakkelijk toegankelijk (soms per dagdeel, soms per dag, soms ook per week en met voorinschrijvingen), tegenwoordig met meer aandacht voor inclusie;
- **Leeftijdsgroep van 3 tot 16 jaar.** De doelgroep bestaat hoofdzakelijk uit kinderen, in mindere mate worden ook peuters (jonger dan 3 jaar) en/of tieners (tussen 12 en 16 jaar) beoogd;
- **Op weekdagen van schoolvakantieperiodes:** overwegend de zomervakanties (van enkele weken tot de volledige twee maanden), soms in andere vakantieperiodes, uitzonderlijk in de weekends;
- **Al dan niet speciaal ingerichte accommodatie.** Deze kan variëren van buurtspeelsterreinen (voor een gedecentraliseerd, soms rondtrekkend aanbod) tot een apart en centraal gelegen infrastructuur (van grasveld via schoolgebouw tot een eigen domein), met tal van speelprikkels en natuur, vaak met binnen accommodatie;
- **Jonge vrijwillige begeleiders:** de leeftijd van de animatoren (soms ook moni's of monitoren genoemd) varieert in de praktijk overwegend tussen 16 en 22 jaar, bijna steeds als vrijwilliger (soms met vrijwilligersvergoeding) of soms als jobstudent. Bij de verantwoordelijken ligt de leeftijd eerder tussen 21 en 25 jaar of uitzonderlijk ouder.

Uiteraard blijft deze definitie nog steeds een uitdagende poging tot de allesomvattende verklaring van het speelpleinwerk. De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk is op dit moment zelf bezig aan een definitie. Deze is echter nog niet af. Men is daar reeds geruime tijd mee bezig. Hun zoektocht moet nog een aantal fases doorlopen. Vandaar dat het onmogelijk was om samen met hen tot een breed gedragen definitie te komen.

3.5.3 Conclusie

Alles begint met het **erkennen van ouders van animatoren** als een vergeten doelgroep zijn. Door middel van dit onderzoek brengen we deze doelgroep onder de aandacht. Tegelijkertijd moedigen we speelpleinverantwoordelijken en de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk aan om in actie te schieten. Er werden zowel ideeën geformuleerd waarmee de speelpleinverantwoordelijken als de stafmedewerkers van de VDS mee aan de slag kunnen.

Voor de speelpleinverantwoordelijken werden er **tien voorstellen** geformuleerd die elk zijn plaats hebben op de eerste twee treden van de participatieladder van Edelenbos en Monnikhof. De eerste trede is die van het **informer**. Vanuit de resultaten uit de focusgroepen merken de speelpleinverantwoordelijken op dat ze meer moeten communiceren met de ouders van hun animatoren. Op die manier creëren ze een band die de basis kan vormen voor een goede samenwerking. Speelpleinverantwoordelijken kunnen samen eten met hun animatoren, een website verzorgen met hun contactgegevens en een brief versturen naar de ouders van hun animatoren. Op de tweede trede onderscheiden we twee manieren om ouders te **raadplegen**, namelijk op een indirecte en een directe manier. Een huisbezoek is een indirecte vorm van raadplegen. De ouder hoeft zelf weinig te ondernemen. De directere vormen van raadplegen vragen meer initiatief van de ouders zelf. Ze moeten zich in de eerste plaats tot op het speelplein begeven vooraleer ze in interactie kunnen treden met de speelpleinverantwoordelijken. Dat kan door middel van een receptie, infoavond, logistieke ondersteuning, begeleiding op uistappen, een dag meelopen op het speelplein of door samen een spel te spelen met de ouders van animatoren.

Naast deze voorstellen voor de speelpleinverantwoordelijken werd er ook een **viertal suggesties** gedaan aan de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk. Eerst en vooral kan de VDS een specifieke DNA brochure voorzien over het thema ouders van animatoren. Daarnaast kan men de contactgegevens van de verschillende speelpleinen overnemen op hun website. Vervolgens krijgt de VDS de raad om meer reclame te maken met hun voorbeeldbank. Als laatste kan de VDS een extra onderdeel omgaan met ouders van animatoren opnemen in de hoofdanimatorcursus.

Ten slotte hadden we het nog over de situering van het **speelpleinwerk binnen het jeugdwerk**. Alle conclusies die we kunnen maken voor het speelpleinwerk kunnen we opentrekken naar die van het jeugdwerk. Jeugdwerk gaat over het organiseren van activiteiten voor en door jongeren. Ouders moeten betrokken worden, maar we moeten opletten met een te grote bemoeienis van volwassenen juist omdat het hier om jeugdwerk gaat. Deze basis vinden we ook terug in het speelpleinwerk.

Uit de literatuur blijkt dat een **definitie van speelpleinwerk** nooit helemaal volledig is. Ook uit de onderzoeksresultaten merken we dat het begrip speelpleinwerk niet voor iedereen duidelijk is. Daarom maakten we een eigen definitie die we getoetst hebben tijdens het panelgesprek. De VDS werkt ondertussen zelf al een tijdje aan een eigen definitie van het speelpleinwerk. Op hun resultaat moeten we nog even wachten.

4 Discussie en Conclusie

4.1 Praktische en beleidsaanbevelingen

De aanbevelingen die we op basis van dit onderzoek kunnen formuleren, richten zich op twee verschillende actoren die hierbij een rol spelen. Eerst en vooral zijn er de speelpleinverantwoordelijken. Daarnaast zijn er ook de medewerkers van de VDS.

Aanbevelingen voor speelpleinverantwoordelijken

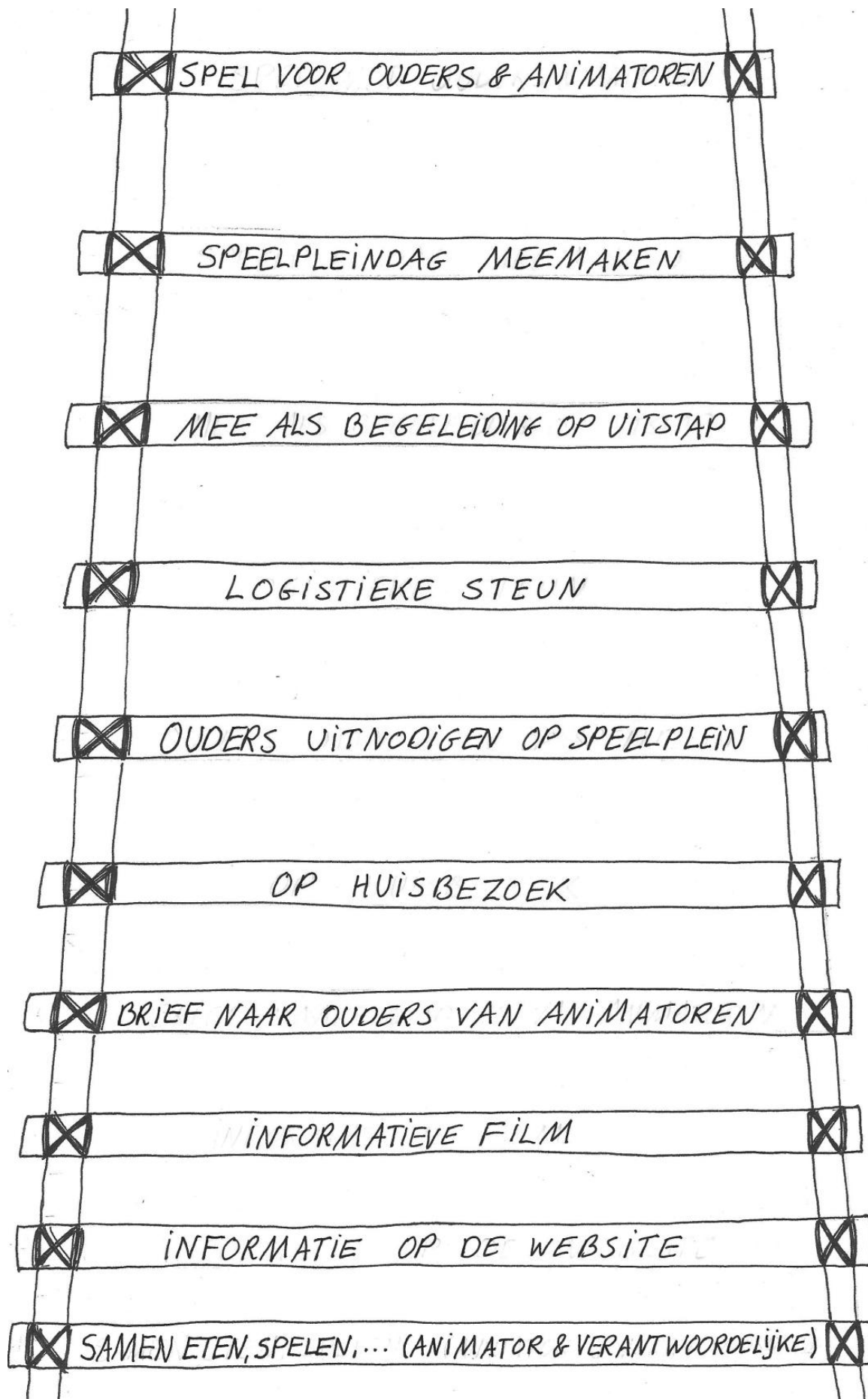
Om te beginnen focussen we op de mogelijkheden die speelpleinverantwoordelijken hebben om ouders van animatoren te betrekken op de speelpleinwerking. Daarvoor ontwikkelden we een actieladder met een tiental mogelijke acties die gradueel stijgen in moeilijkheidsgraad en tegelijkertijd ook in mate van betrokkenheid. Zie Figuur 11 op pagina 54.

We kozen bewust voor het woord ladder, omdat deze redenering aansluit bij de participatieladder. Zoals eerder aangegeven is participatie van ouders van animatoren belangrijk, maar er moeten duidelijke grenzen zijn. De eerste twee treden van de participatieladder zijn aanvaardbaar, namelijk informeren en raadplegen. Hoe hoger men gaat, hoe meer inspraak ouders van animatoren krijgen en deze dient beperkt te blijven aangezien het speelpleinwerk een vorm van jeugdwerk is. Adviseren, coproduceren en beslissen zijn niet meer van toepassing. Dit citaat verduidelijkt deze visie.

VDS1: ... je hebt de participatieladder, die begint met informeren, meedenken die dan overgaat in meebeslissen en aansturen. Ik vind dat ouders die eerste stap mogen en moeten bereiken op elk speelplein. Meewerken ook wel nog net. Maar ik denk dat je bij veel dingen de kanttekening moet maken 'Pas op! Het is jeugdwerk. Laat de jongeren doen wat ze willen en kunnen doen.'

Uit het panelgesprek kunnen we concluderen dat veel speelpleinverantwoordelijken in de eerste plaats bewust moeten worden van de doelgroep ouders van animatoren. Daarna kunnen ze ermee aan de slag en is een overzicht van hun mogelijkheden een handig hulpmiddel. Daarom creëerden we een actieladder waarin tien stappen opgenomen zijn met een graduele stijging in mate van betrokkenheid door ouders van animatoren. Elke trede lichten we kort toe met onder andere pluspunten, aandachtspunten, functies en voorbeelden.

SPV1: Het is wel goed dat je jou er zelf niet aan vergaloppeert. [...] Het is misschien beter om te beginnen met een brief. Het is inderdaad wel belangrijk dat iedereen de keuze kan maken hoe ze het doen, maar het is ook wel goed dat er een logisch gevolg is.

Figuur 11: Actieladder betrokkenheid ouders van animatoren

Om aan de slag te kunnen met de actieladder hebben we voor elke trede een format gecreëerd. Dat is een overzicht met dezelfde structuur en opbouw. Per trede krijgen we een handig overzicht. In elk format komen volgende zaken aan bod;

- Actie
- Passende picto
- Korte inhoud
- Voordelen
- Aandachtspunten of vragen
- Functies
- Voorbeelden

De actieladder past binnen de eerste twee treden van de participatieladder. In vorige figuren kreeg de eerste trede van de participatieladder een roos-paarse kleur. Alle acties op het niveau van informeren hebben een roos-paars kader. De tweede trede op de participatieladder is raadplegen. Deze trede heeft een oranje kleur, dus het kader van de formats die daarbij horen hebben ook een oranje kleur.

Alle formats zijn terug te vinden in bijlage op p.97. Dit is een leeg format.

TREDE UIT DE ACTIELADDER	
	INHOUD
VOORDELEN 	AANDACHTSPUNTEN / VRAGEN
FUNCTIES	
VOORBEELDEN 	

Figuur 12: Leeg format als voorbeeld trede uit actieladder

Aanbevelingen voor de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk

Figuur 13: Post-it muur met mogelijke acties voor de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk

Aan de hand van Figuur 13 geven we een overzicht van zes mogelijke acties die de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk kan ondernemen om in te spelen op ouders van animatoren. Deze acties bieden tegelijkertijd ook ondersteuning aan speelpleinverantwoordelijken die willen inzetten op ouders van animatoren.

Eerst en vooral kan de VDS ouders helpen informeren door een interactieve kaart te voorzien op hun website waarop men kan doorklikken tot men op de website van het gewenste speelplein terechtkomt. Dit kan uitstekend werken op voorwaarde dat de speelpleinen zelf hun website onderhouden met een degelijke contactrubriek.

Vervolgens heeft de VDS reeds een goed gevulde voorbeeldbank. Uit het panelgesprek blijkt dat de speelpleinverantwoordelijken deze vaak over het hoofd zien. We raden aan om de voorbeeldbank regelmatig in het daglicht te zetten. Dat kan door interessante voorbeelden uit de voorbeeldbank mee te sturen in het snelnieuws. Misschien kunnen geïnteresseerden zich intekenen op de voorbeeldbank. Wanneer er dan nieuwe voorbeelden toegevoegd worden, kunnen deze mensen eventueel via mail op de hoogte gebracht worden.

Ten derde kan een DNA brochure geweid worden aan het thema ouders van. Hierin kunnen zowel ouders van kinderen en als van animatoren aan bod komen. Er bestaat al een DNA brochure over externe relaties, eventueel kan een tweede deel over ouders van animatoren gaan. Inhoudelijk kan de focus eerst en vooral liggen op de vergeten doelgroep. Om daarna verder te gaan naar de basis om een band op te bouwen. Vervolgens kan men de actieladder promoten en verduidelijken zodat speelpleinverantwoordelijken meer houvast ervaren om daadwerkelijk aan de slag te gaan met die vergeten doelgroep.

Aan de hand van de DNA brochure werd reeds de link reeds gelegd met het bekendmaken van de vergeten doelgroep. De DNA brochure is daar één hulpmiddel voor. Daarnaast kan dit ook aandacht krijgen op vormingsmomenten voor speelpleinverantwoordelijken en hoofdanimatoren. Ook het snelnieuws kan hiervoor een handig kanaal zijn.

Ook het promoten van de actieladder kwam reeds aan bod via de DNA brochures. Dit kan echter op meerdere manieren gebeuren. De VDS kan bijvoorbeeld een wedstrijd uitschrijven om speelpleinen die bepaalde treden uit de actieladder uitproberen of reeds hebben geïntegreerd aan te moedigen. Deze good practices kunnen opgenomen worden in de voorbeeldbank. Daarnaast kan de actieladder geïntegreerd worden op een vormingsmoment voor speelpleinverantwoordelijken of hoofdanimatoren.

Als laatste kunnen hoofdanimatoren op cursus bij de VDS attent gemaakt worden op de doelgroep van ouders van animatoren. Dit kan een goeie aanvulling zijn op de aandacht voor ouders kinderen. Hoofdanimatoren hebben namelijk de kans om de speelpleinwerking mee vorm te geven, om te communiceren met de jeugddienst of stuurgroep.

Kortom, de belangrijkste opdracht voor de VDS is alert zijn, sturen en ondersteuning bieden. De voelsprietten van de speelpleinondersteuners moeten rechtop staan wanneer men in contact komt met speelpleinverantwoordelijken en stuurgroepleden. De VDS kan de aandacht sturen op deze vergeten doelgroep en kan ondersteuning geven aan verantwoordelijken die open staan voor betrokkenheid van ouders van animatoren aan de hand van de actieladder.

Algemeen

Alle aanbevelingen die gegeven werden passen binnen drie dimensies van het verlanglijstje van Gaskin. In zijn verlanglijstje koppelt hij de verwachtingen van jongeren aan vrijwilligerswerk (Beullens & Storms, 2007). Drie aspecten daarvan ondersteunen onze beleidsaanbevelingen. **Xperience** gaat over de momentane en toekomstgerichte motieven die zowel jongeren als ouders van animatoren belangrijk vinden. De ervaringen die ze opdoen zijn voordelig voor hun persoonlijke en carrièregerichte ontwikkeling. **Laughs** richt zich volledig op het momentaan aspect van het vrijwillige speelpleinwerk. Jongeren willen plezier beleven, sociale contacten leggen en zich ontspannen. Ook ouders van animatoren treden deze visie bij. Vervolgens gaat **Organisation** over de verantwoordelijkheid die jongeren krijgen binnen hun vrijwilligerswerk. Ze willen geen betutteling, controle en papierwerk. Ouders van animatoren mogen met andere woorden zeker betrokken zijn bij het speelpleinwerk, maar de jongeren blijven de drijvende kracht.

4.2 Toekomstplannen in functie van dit onderzoek

Het toekomstplan in functie van dit onderzoek zit hem in het bekendmaken en verspreiden van de boodschap van dit werk. In de eerste plaats zijn ouders van animatoren een interessante doelgroep die te weinig op de agenda van de speelpleinverantwoordelijken staat. Daarnaast reikt dit thesisonderzoek een belangrijke definitie aan van het speelpleinwerk en het jeugdwerk. Beiden zijn tegelijkertijd nuttig en plezierig. Deze boodschap willen we aan zo veel mogelijk jeugdwerkers meegeven.

Daarnaast willen we de actieladder als hulpmiddel promoten aan de speelpleinverantwoordelijken. Eventueel kan de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk hierbij op de kar springen door een DNA brochure te ontwerpen over participatie, betrokkenheid en contact met ouders van animatoren.

4.3 Beperkingen eigen onderzoek

Eerst en vooral kunnen we zeggen dat de draagwijdte van dit onderzoek beperkter is doordat er slechts vier werkingen deelgenomen hebben aan dit onderzoek. Dit is eerder een verkennend onderzoek om daar dieper op in te gaan is een grotere spreiding in de dataset noodzakelijk.

Dit onderzoek beoogde het onderzoeken van stimulerende en belemmerende factoren. Deze hebben we niet gedetailleerd kunnen weergeven aangezien dit onderzoek zich vooral op verkenning van ervaringen, gedachten en belevenissen focuste. Via dit thesisonderzoek hebben we richtlijnen bepaald van de meest belangrijke positieve elementen binnen het speelpleinwerk.

Hierbij aansluitend kunnen we ook stellen dat tijdens de groepsgesprekken vooral stimulerende motieven aan bod gekomen zijn. Er werd weinig tot geen aandacht besteed aan de zaken die voor ouders van animatoren een belemmering zijn voor het speelpleinwerk. In het kader van dit onderzoek was het ook zeer moeilijk om de belemmeringen van het speelpleinwerk in kaart te brengen aangezien alle respondenten nog kinderen hebben die actief zijn op het speelplein. Om hier meer inzicht in te krijgen zou het onderzoek zich ook moeten richten op ouders van ex animatoren.

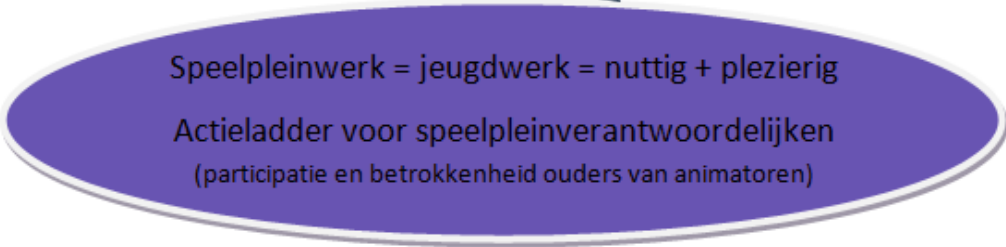
Vervolgens is de actieladder niet in de praktijk getoetst bij de ouders van animatoren of bij animatoren zelf. In de eerste plaats kunnen we geen inschatting maken in welke mate ouders van animatoren zouden reageren en intekenen op de voorstellen die in de actieladder aan bod komen. Daarnaast weten we niet in welke mate de voorgestelde initiatieven gedragen worden door animatoren zelf.

4.4 Aanbevelingen volgend onderzoek

Er kan nog dieper ingegaan worden op de meningen van ouders omtrent het vrijwilligersinitiatief van hun kinderen. In de eerste plaats kan men het onderzoek opentrekken naar meerdere speelpleinen in Vlaanderen. De invloed van verschillende kenmerken van speelpleinwerkingen kan op die manier nagegaan worden. Vervolgens kan men ook op meer gedetailleerde wijze op zoek gaan naar factoren bij ouders van animatoren om het vrijwilligersinitiatief van hun kind al dan niet te stimuleren of af te raden.

Daarnaast zou het interessant zijn om casestudies uit te voeren op speelpleinen met geen, matige of grote betrokkenheid van ouders van animatoren. Op die manier kan men nagaan welke gevolgen de houding van speelpleinverantwoordelijken kan hebben op de mening of visie van ouders van animatoren over het vrijwilligerswerk op een speelplein. Zo kan de actieladder voor speelpleinverantwoordelijken eventueel bijgestuurd worden.

5 Algemene conclusie

Denkwerk en conclusie		Onderzoeksproces methode en resultaat	Timing
5	Conclusie		maart april mei 2014

Deze masterproef richtte zich inhoudelijk op de ervaringen en gedachten van ouders van vrijwillige animatoren op een speelpleinwerking. In de literatuurstudie werden motieven aangehaald die van toepassing zijn op animatoren. Er kwamen enkele belemmerende en stimulerende factoren aan bod. Aan de hand van dit onderzoek hebben we de motieven bij ouders van animatoren verkend.

Alle motieven die door ouders van animatoren werden aangegeven, kunnen we in drie overkoepelende groepen onderbrengen. Eerst en vooral zijn er de momentane motieven. Deze zijn het allerbelangrijkst en hebben alles te maken met de ervaringen op het moment zelf. Bijvoorbeeld het gevoel dat animatoren ervaren wanneer ze verantwoordelijkheid nemen, begeleiding onder vrienden, plezier en motivatie. Ten tweede zijn er de toekomstgerichte motieven. Die zijn ook heel belangrijk, maar komen slechts op de tweede plaats. Hier gaat het vooral om het speelplein als leerschool, leren verantwoordelijkheid nemen en de invloed van het speelpleinwerk op een job later. Als laatste bestaan er contextuele motieven. Deze zijn opmerkelijk minder belangrijk en gaan vooral over de speelpleinomgeving en de gezinsomgeving. De schoolomgeving speelt geen rol.

Doordat de momentane én de toekomstgerichte motieven beiden heel belangrijk zijn in de ervaringen van ouders van animatoren wijst dat op een belangrijke indicator van het jeugdwerk. Het speelpleinwerk is een vorm van plaatselijk jeugdwerk. Begripsmatig is jeugdwerk en speelpleinwerk nog steeds moeilijk te omschrijven. Vanuit deze twee motievgroepen komt een belangrijke conclusie naar boven. De momentane motieven draaien vooral om genieten en plezier beleven op het moment dat de animatoren aan speelpleinwerk doen. Aan de toekomstgerichte motieven worden ook belangrijke waarden toegeschreven. Deze motieven wijzen op de nuttigheid van het speelpleinwerk. Deze twee zaken gaan hand in hand, maar het is belangrijk dat het plezieraspect van het jeugdwerk behouden blijft. Plezier is de basis voor nut. Deze masterproef is een pleidooi om het plezier van het speelpleinwerk en het jeugdwerk te bewaren om op die manier ook de nuttigheid ervan te omarmen.

Vervolgens werd via dit onderzoek de noodzaak duidelijk om actie te ondernemen inzake de vergeten doelgroep 'ouders van animatoren'. Eerst en vooral willen we iedereen aanmoedigen om oog te hebben voor zowel het plezieraspect als het nutsaspect van het jeugdwerk en bijgevolg ook het speelpleinwerk. Vervolgens hebben we een reeks mogelijke activiteiten op een rijtje gezet om de betrokkenheid van ouders van animatoren te verhogen zonder dat het deeltje jeugdwerk van het speelpleinwerk in gevaar komt.

Voor de speelpleinverantwoordelijken creëerden we een actieladder met tien treden die telkens meer betrokkenheid van ouders vragen. Voor elke trede creëerden we een format met daarin de meest relevante informatie. De tien treden zijn de volgende;

- 1) Samen eten, spelen, ... animatoren en speelpleinverantwoordelijken
- 2) Informatie op de website
- 3) Informatieve film
- 4) Brief naar ouders van animatoren
- 5) Op huisbezoek
- 6) Ouders uitnodigen op het speelplein
- 7) Logistieke steun
- 8) Mee als begeleiding op uitstap
- 9) Speelpleindag meemaken
- 10) Spel voor ouders en animatoren

Naast deze actieladder formuleerden we nog een zestal acties voor de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk. Die zes acties richten zich vooral op ondersteuning en begeleiding van speelpleinverantwoordelijken.

- 1) Website aanvullen met een interactieve kaart
- 2) Reclame maken voor de voorbeeldbank en aanvullen
- 3) DNA brochure – Wat met ouders van animatoren?
- 4) Cursus hoofdanimator: extra thema: ouders van ...
- 5) Speelpleinverantwoordelijken bewust maken van doelgroep
- 6) Actieladder promoten, aanvullen, ...

Tot slot hechten ouders van animatoren veel belang zowel aan plezier beleven op het speelplein als iets bijleren dat later nog van pas komt. Uit ons onderzoek blijkt ook dat de mening van ouders van animatoren dikwijls vergeten wordt. Bijgevolg gebeurt er nog niet zoveel om deze doelgroep te betrekken bij het speelpleinwerk zonder dat het jeugdwerk verloren gaat. Aan de hand van deze masterproef hebben we een actieladder aangereikt om ouders van animatoren op een haalbare manier te betrekken bij het speelpleinwerk.

Bibliografie

- Arnstein, S. R. (1969). A Ladder of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216 - 224.
- Baarda, D. B., & De Goede, M. P. (2006). *Basisboek methoden en technieken* (4e ed.). Groningen: Noordhoff uitgevers.
- Baarda, Goede, d., & Teunissen. (2009). *Basisboek kwalitatief onderzoek*. Groningen/Houten: Noordhoff.
- Bailleul, A. (2013, mei 2). Wetenschapswinkel startvergadering. (V. Mol, Interviewer)
- Bailleul, A. (2014). Betekenis DNA brochures.
- Bartholomeus, L., & Ipermans, M. (2009, februari). Wet(t)enswaardigheden - Animatoren en vergoedingen. *Dropzone: tijdschrift voor lokaal jeugdbeleid*, 18(1), 16-19.
- Beullens, K., & Storms, B. (2007). *Vrijwilligers onder de loep*. Turnhout: Martine Coppieters.
- Beurden, M. v. (2012). *Opzoeken: monitor*. Opgeroepen op mei 2, 2013, van online encyclopedie: <http://www.encyclo.nl/begrip/monitor>
- Bral, L., Carton, A., Noppe, J., Pauwels, G., Pickery, J., & Verlet, D. (2011). Sociale, maatschappelijke en politieke participatie in Vlaanderen en Europa. In S. v. Regering, *Sociale staat van Vlaanderen 2011* (pp. 257-309). Brussel.
- Breugelmans, B., De Keersmaecker, L., Fort, K., Straetman, B., Van den Bossche, J., Van Maele, D., & Van Moer, I. (2008, juni). VDS visie op spelen op het speelplein. België.
- Cornelis, I., Hiel, A. V., & Cremer, D. D. (2013). Volunteer work in youth organization: predicting distinct aspects of volunteering behavior from self- and other-oriented motives. *Journal of applied social psychology*(43), 456-466.
- De Ambrassade vzw. (sd). *Definities*. Opgeroepen op november 12, 2013, van Steunpunt Jeugd: <http://www.steunpuntjeugd.be/situering/definities>
- De Ambrassade vzw. (sd). *Speelpleinwerking*. Opgeroepen op november 12, 2013, van Steunpunt Jeugd: <http://www.steunpuntjeugd.be/index.php?a=item/view/2713>
- De Vriendt, J. (2010). *Jürgen Habermas - Het communicatieve handelen*. Opgeroepen op maart 11, 2014, van Socius - Steunpunt sociaal-cultureel volwassenwerk: <http://www.socius.be/tiki-index.php?page=J%C3%BCrgen+Habermas+-+het+communicatieve+handelen>
- Dekker, P. (1999). *Vrijwilligerswerk vergeleken*. Den Haag: Elsevier.

Donder, L. D. (2013). *Agogisch Onderzoekspracticum*. Brussel: VUB.

ejustice. (2008, augustus 29). *3 JULI 2005. - Wet betreffende de rechten van vrijwilligers*. Opgeroepen op oktober 15, 2013, van JUSTEL - Geconsolideerde wetgeving: http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=2005070359

Elias, W. (2013). Hoorcollege: driepikkel met de drie B's. *Wijsgerige inleiding tot de Agogische Wetenschappen*.

encyclo. (2012). *opzoeken: animator*. Opgeroepen op mei 2, 2013, van online encyclopedie: <http://www.encyclo.nl/zoek.php?woord=animator>

Fort, K. (2012, September 25). Speelaanbod organiseren (Prezi - presentatie).

Gemeente Hooglede. (sd). *Speelplein Zoeber*. Opgeroepen op mei 9, 2013, van Hooglede: <http://www.hooglede.be/index.php?option=content&task=view&id=215&Itemid=256>

Gemeente Maldegem. (sd). *Speelpleinwerking*. Opgeroepen op mei 9, 2013, van Maldegem leeft: <http://www.maldegem.be/jeugd/speelpleinwerking.htm>

Gemeente Moerbeke. (sd). *Speelplein de Suikerspin*. Opgeroepen op mei 9, 2013, van Moerbeke: <http://www.moerbeke.be/website/16-www/1674-www/588-www>

Gemeente Nevele. (2010). *Speelpleinwerking*. Opgeroepen op mei 9, 2013, van Nevele: <http://www.nevele.be/website/252-www/3334-www/262-www.html>

Gemeente Zwevegem. (sd). *Speelpleinwerking*. Opgeroepen op mei 9, 2013, van Zwevegem: <http://www.zwevegem.be/producten/speelpleinwerking>

Hambach, E., Hustinx, L., & Redig, G. (2010). *Chinese vrijwilligers: over de driehoeksverhouding tussen vrijwilligerswerk, activering en arbeidsmarkt*. Brussel: Politeia.

Hart, R. (2012). *Jongeren en vrijwilligerswerk - Stimulerende en belemmerende factoren voor jongeren als het gaat om het uitvoeren van vrijwilligerswerk*.

Heins, M. (2001). *Interactieve beleidsvorming, een houding*. Wageningen Universiteit, opleiding Landschapsplanologie.

Holvoet, I. (2010). *Cijferboek lokaal jeugdbeleid 2008-2010*. An Vrancken (Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen).

Holvoet, I. (2013). *cijferboek lokaal jeugdbeleid 2011-2013*. An Vrancken (Agentschap Sociaal-Cultureel werk voor Jeugd en Volwassenen).

Hustinx, L. (1998). Jongeren en hun vrijwillig engagement: een nieuwe stijl van vrijwilligerswerk? *Tijdschrift voor sociologie*, 19(2).

- Jeugdwerknnet. (2013). *Over Goe Gespeeld!* Opgehaald van Goe Gespeeld: <http://www.goegespeeld.be/over-goe-gespeeld>
- Koning Boudewijnstichting. (2008). *Vrijwilligerswerk: de wet, praktische vragen en antwoorden*. Brussel: Koning Boudewijnstichting.
- Kremer, N. (2010). *Jongeren en vrijwilligerswerk - een onderzoek naar persoonlijkheid, opvoeding en het vrijwilligerswerk van ouders in relatie met vrijwilligerswerk onder jongeren*. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- KU Leuven. (2013, maart 11). *Jürgen Habermas - Gedachtegoed - theorie van het communicatieve handelen*. Opgeroepen op maart 11, 2014, van KU Leuven: <https://www.kuleuven.be/communicatie/evenementen/evenementen/jurgen-habermas/gedachtegoed>
- Kuin, W. (2013). *Binden en verbinden*. Hogeschool van Amsterdam, Opleiding Onderwijs & Opvoeding.
- Loose, M., Gijssels, C., Dujardin, A., & Marée, M. (2007). *De meting van het vrijwilligerswerk in België*. Brussel: Koning Bouwdeijnstichting.
- Majstro. (sd). *Nederlandse vertaling van het Latijnse woord animusv*. Opgeroepen op januari 22, 2014, van Latijn-Nederlands woordenboek: <http://www.majstro.com/woordenboeken/Latijn-Nederlands/animus>
- Mortelmans, D. (2007). 10. Kwalitatieve analyse. In D. Mortelmans, *Handboek kwalitatieve onderzoeksmethoden* (pp. 347-425). Acco.
- Onderzoekcentrum Kind & Samenleving. (2012). *speelaanbod organiseren: recensie*. Opgeroepen op mei 9, 2013, van Nieuwsbrief belevingsonderzoek - onderzoek naar het perspectief van kinderen en jongeren: http://www.k-s.be/docs/BO23_4.pdf
- participatiewiki. (2011, april 28). *participatieladder*. Opgeroepen op maart 6, 2014, van participatiewiki: http://participatiewiki.be/wiki/index.php/Participatieladder#Het_model_van_Edelenbos_en_Monnikhof_.282001.29.C2.A0
- Redig, G. (2012). *Jeugdwerk & jeugdwerkbeleid in en van Vlaanderen*. Brussel: VUB - PE.
- Redig, G. (2013). *Agogiek - begrip*. VUB.
- Redig, G. (2013, mei 2). Wetenschapswinkel startvergadering. (V. Mol, Interviewer)
- Redig, G. (2014). Betrokkenheid van ouders van animatoren.
- Redig, G. (2014, januari). Feedback masterproef.

- Redig, G., & Mol, V. (2013). Definitie vakantiespeelpleinwerk.
- Redig, G., & Mol, V. (2014, maart). definitie speelpleinwerk.
- sclera vzw. (sd). *Sclera pictogrammen*. Opgeroepen op maart 25, 2014, van Sclera: <http://www.sclera.be/nl/picto/overview>
- Stad Deinze. (sd). *Speelpleinwerking*. Opgeroepen op mei 9, 2013, van Deinze: <http://www.deinze.be/fb111fbod934sukb1bxib156.aspx>
- Stad Gent. (2013). *Speelpleinwerking in Gent*. Opgeroepen op mei 9, 2013, van Stad Gent: <http://www.gent.be/eCache/THE/1/69/952.cmVjPTE3ODg1Mg.html>
- Studiedienst van de Vlaamse Regering [SVR]. (2012). *VRIND 2012 - Vlaamse regionale indicatoren*. Brussel: Josée Lemaître.
- Studiedienst van de Vlaamse Regering [SVR]. (2013). *VRIND 2013 - Vlaamse regionale indicatoren*. Brussel: Josée Lemaître.
- Vaart, I. v. (2010). *Motivaties voor vrijwilligerswerk - Wat maakt het verschil?* Utrecht.
- Van den Bossche, J. (2013, maart 29). inleidend gesprek thesis. (V. Mol, Interviewer) Mechelen.
- Vanmeenen, G. (2005). *De motivatie van animatoren in het speelpleinwerk*. Gent.
- Vanwing, T. (2013). Hoorcollege: interdisciplinarity and sustainable development. *Inleiding tot de Agogische Wetenschappen*.
- VDS. (2006). *DNA 15 - 'The S-files' het speelplein basisschema*. Meise.
- VDS. (2009). *DNA 5 - Niet voor het geld, wel voor de leute*. (I. V. Moer, Red.) Meise.
- VDS. (2009). Een overzicht van wat je allemaal moet weten over het vrijwilligersstatuut. In *VDS Infofiche - Vrijwilligersstatuut*.
- VDS. (2012). Opgeroepen op mei 2, 2013, van Vlaamse Dienst Speelpleinwerk: <http://www.speelplein.net/>
- VDS. (2012). *VDS-info*. Opgeroepen op april 16, 2013, van Vlaamse dienst speelpleinwerk: <http://www.speelplein.net/?SID=516d26dabf573&spage=info>
- VDS. (2013). *vrijwilligersvergoeding 2013*. Opgeroepen op mei 9, 2013, van Vrijwilligersweb: http://www.vrijwilligersweb.be/index.php?option=com_content&view=article&id=261:vrijwilligersvergoeding-2013&catid=3:beleid&Itemid=14
- Vereniging Vlaamse Jeugddiensten [VVJ]. (2008). Werken met monitoren en vergoedingen. In *Handboek lokaal jeugdbeleid*. Politea.

Vlaams Parlement. (2012). *Ontwerp van decreet - houdende de ondersteuning en stimulering van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling van het provinciaal jeugdbeleid.*

Vlaams steunpunt vrijwilligerswerk vzw. (2008, december 2). *definitie 'vrijwilligerswerk' volgens de vrijwilligerswet.* Opgeroepen op mei 9, 2013, van vrijwilligerswerk.be: <http://www.vrijwilligerswerk.be/node/3695>

Vlaamse Dienst Speelpleinwerk [VDS vzw]. (2011, juli). *Speelpleinwerk onder de loep - Onderzoeksrapport vijfjaarlijkse speelpleinenquête 2010.* (T. Boutsen, & K. Fort, Red.) Meise.

Vlaamse Gemeenschapscommissie. (sd). *Wat is speelplein?* Opgeroepen op mei 9, 2013, van speelpleinen: <http://speelpleinen.vgc.be/Voor+Animatoren/>

Wetenschapswinkel. (2009, februari 27). *Beleving van het engagement van speelpleinvrijwilligers door hun ouders.* Opgeroepen op februari 27, 2013, van wetenschapswinkel.be databank: <http://www.wetenschapswinkel.be/databank/index/home>

Wildemeersch, D. (1997). *Jeugdwerk tussen nutteloze speelsheid en speelse nuttigheid. Paradoxen van het hedendaagse jeugdwerk,* (p. 5).

Bijlagen

Bijlage 1 Survey

Beste speelpleinverantwoordelijke

In het kader van mijn masterproef onderzoek ik **wat ouders ervan vinden dat hun zoon of dochter meewerkt als vrijwilliger op het speelplein**. De bedoeling is om groepsgesprekken te organiseren met een aantal betrokken ouders. Om het onderzoek goed voor te bereiden willen we graag weten wat er al bekend is bij jullie speelpleinwerking over de houding van ouders tegenover dit engagement van hun dochter of zoon.

Kunnen jullie een vijftal minuten vrijmaken voor het invullen van de vragenlijst?

Alvast hartelijk bedankt!

Veerle Mol

Al zes jaar actief speelbeest op Speelplein ZOEBER – Hooglede-Gits

Master Agogische Wetenschappen – Opleiding en Vorming – Vrije Universiteit Brussel

Relevantie van het onderzoek

- 1) Is het volgens jullie belangrijk (nuttig...) om onderzoek te doen naar de houding van ouders t.o.v. het speelpleinengagement van hun zoon of dochter?

Totaal onbelangrijk	Onbelangrijk	Neutraal	Belangrijk	Uiterst belangrijk

Gedachten lezen van ouders

- 2) Kennen jullie de bekommernissen van ouders omtrent het vrijwillig speelpleinengagement van hun zoon of dochter?

Helemaal niet	Een beetje	Neutraal	Goed	Heel goed

Zo ja, hoe komen jullie aan die informatie?

Wat doen jullie met die informatie?

Aandachtspunten volgens ouders

- 3) Wat denken jullie dat ouders belangrijk vinden bij de beoordeling van het vrijwilligersinitiatief van zoon of dochter? Welke elementen spelen hier mee, en in welke mate? Geef bij elk onderdeel aan in welke mate ouders daar volgens jullie belang aan hechten.

De belangrijkheid voor de ouders	Totaal onbelangrijk	Onbelangrijk	Neutraal	Belangrijk	Uiterst belangrijk
a) Kracht van CV en het solliciteren later.					
b) De leeromgeving, opdoen van vaardigheden allerlei.					
c) Verantwoordelijkheid nemen.					
d) Verruimen van hun netwerk.					
e) Dat ze dit graag doen, plezier maken.					
f) Intensief bezig zijn.					
g) Lange dagen werken.					
h) Geld verdienen op het speelplein.					
i) Het uitoefenen van een andere vakantiejob of bijverdienste.					
j) Deelnemen aan een ander vakantieproject (jeugdbeweging, sportkamp).					
k) Tijd en energie om te studeren of herexamens.					
l) Begeleiding door verantwoordelijken op het speelplein.					
m) Andere: _____					

Help ons

- 4) Willen jullie helpen zoeken naar ouders van animatoren die aan een groepsgesprek hierover willen deelnemen?

- Neen.
 Ja.

Zo ja, Willen jullie volgend registratieformulier invullen a.u.b.?

Gegevens contactpersoon	
Gemeente of stad	
Soort speelpleinwerking	
Aantal animatoren	

Online gepubliceerde enquête:

<http://www.enquetemaken.be/toonenquete.php?id=147004>

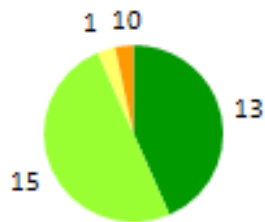
Bijlage 2 Visueel overzicht antwoorden survey vraag 3

(aandachtspunten volgens ouders)

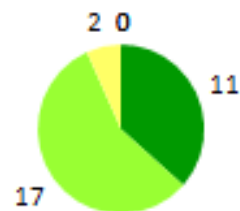

N = 30

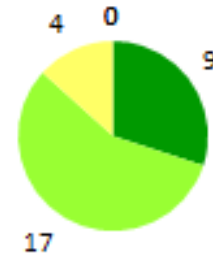
**Plezier beleven,
graag doen**

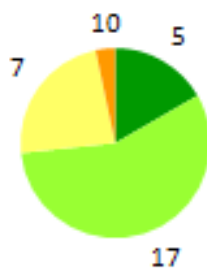
Verantwoordelijkheid nemen

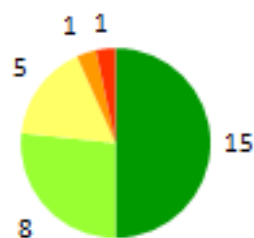
**Vaardigheden opdoen,
leeromgeving**

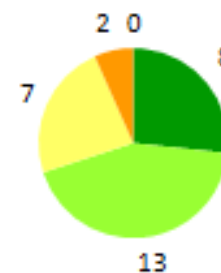
**kracht van CV en
solliciteren**

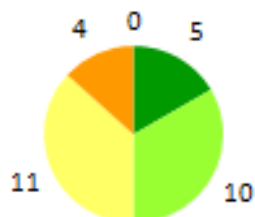
**tijd om te studeren
en (her)examens**

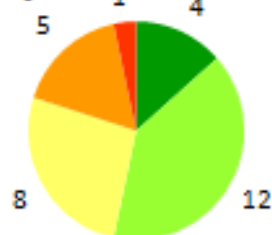
**Begeleiding door
verantwoordelijken**

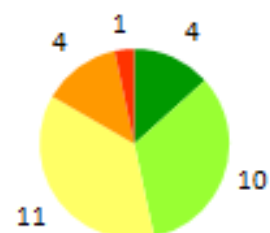
**Netwerk
verbreden**

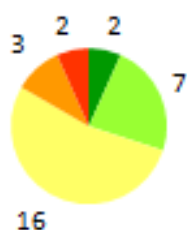
**Intensief bezig
zijn, hard werken**

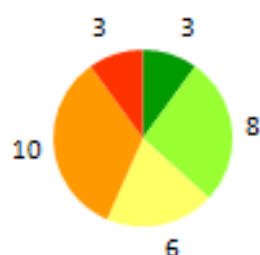
**Andere vakantiejob
(geld verdienen)**

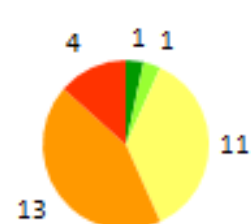
**Ander
vakantieproject dan
het speelplein**

**Geld verdienen op
het speelplein**

**Lange dagen
werken**

Bijlage 3 Introductie en topiclijst 3 focusgroepen

Focusgroep Beveren-Waas:	maandag	7 oktober 2013	18.30 – 20.30
Focusgroep Gent:	maandag	14 oktober 2013	19.30 – 21.30
Focusgroep Heverlee:	maandag	4 november 2013	19.30 – 21.30

Welkomsttekst

Jezelf voorstellen

Mag ik jullie allen namens de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk en mezelf van harte welkom heten en jullie alvast bedanken voor jullie interesse en aanwezigheid hier tijdens dit groeps gesprek. Mijn naam is Veerle en ik volg dit jaar de masteropleiding Agogische Wetenschappen aan de VUB.

Methodiek focusgroep en scenario

Het is de bedoeling dat we gedurende anderhalf uur debatteren over jullie ervaringen met het vrijwillig speelpleinengagement van uw kind of kinderen. Ik zal zo dadelijk een korte inleiding geven over het onderzoek alvorens de groepsdiscussie te starten. Het is bij deze discussie van belang dat u uw **argumenten zo duidelijk mogelijk formuleert**. Ik wil graag benadrukken dat de informatie die we verkrijgen tijdens deze groepsdiscussie strikt vertrouwelijk is en enkel in het kader van dit onderzoek zal worden gebruikt.

Ik zal dit gesprek wat leiden en ondertussen zult u me af en toe zien noteren, maar laat u daardoor niet afschrikken. Ik noteer zodat ik achteraf een leidraad bij de hand heb van de besproken thema's.

U ziet dat dit **gesprek op band wordt opgenomen**. Dit is voor de verdere verwerking. Om zowel het gesprek als de registratie zo optimaal mogelijk te laten verlopen stel ik voor een aantal afspraken te maken.

Indien u het woord wilt nemen, vraag ik u dit aan mij te signaleren door uw hand op te steken. Het door elkaar praten tijdens de discussie maakt het uitschrijven en het discussiëren zeer moeilijk. Ik zal er als **gespreksleider** over waken dat iedereen voldoende kans krijgt zijn mening te geven.

Mag ik u ook vragen om ook **telkens u het woord neemt uw naam te noemen**, zodat we bij het uittypen van het gesprek de juiste stem aan de juiste persoon kunnen linken.

Opzet onderzoek

Het onderzoek dat we nu voeren is opgebouwd rond de inzichten van andere onderzoekers naar de ervaringen van animatoren zelf. Daarnaast werden er reeds twee groeps gesprekken afgenomen waaruit we enkele onderwerpen hebben afgeleid. Deze komen vandaag zeker aan bod.

Vandaag willen we samen met jullie op zoek gaan naar de ervaringen, gedachten en bekommernissen van jullie, ouders van animatoren. Daarvoor zal ik enkele open vragen stellen. Voel jullie vrij om ook eigen onderwerpen aan te brengen.

Voorstellingsronde

Om u beter te leren kennen zou ik nu iedereen willen vragen zichzelf voor te stellen. Je eigen naam en daarnaast is het interessant om te weten hoeveel kinderen je hebt die op het speelplein staan, of ze al wat ervaring hebben en of ze eventueel een cursus gevolgd hebben.

THEMA: De groepsdiscussie is opgebouwd uit een aantal thema's. We beginnen met een algemene vraag en daarna gaan we verder in op de thema's die jullie aanbrengen.

THEMA'S

(1) Wat vinden ouders van de speelpleinwerking?

- Als je het speelpleinwerk in het algemeen beschouwt, wat is uw reactie dan?
 - o Wat precies vinden jullie goed?
 - o Wat precies vinden jullie minder goed?
- Welk gevoel krijgen jullie wanneer jullie aan jullie kind op het speelplein denken?
- Wat vinden jullie van het idee dat het speelplein een goeie leerschool is?

(2) Praktische kant van de speelpleinwerking

- Hebben jullie een idee van het dagverloop van een animator op dit speelplein?
 - o Zo ja, stellen jullie je daar soms vragen bij?
 - Uurregeling
 - Vergadering
 - Stuurgroep – leiding
 - Lange dagen werken
 - Haalbaarheid
 - Dagelijkse werking
 - Infrastructuur
 - Informatie – communicatie
 - o Maken jullie je soms zorgen over uw kind?
 - o Vragen jullie je soms af hoe je kind het stelt op het speelplein?
- Beschikken jullie over voldoende informatie over het speelplein en het speelpleinengagement van uw kind?

(3) Leerschool

(4) Opleiding

EHBO

- Vinden jullie het noodzakelijk dat elke animator een EHBO diploma bezit?
- Hoe denken jullie over de veiligheid op het speelplein?

Cursussen VDS

- Wat denken jullie van de cursussen van de VDS?
- Zijn er van jullie kinderen die reeds een cursus gevolgd hebben?
 - o Zo ja, vinden jullie dat een meerwaarde?
 - o Zo neen, is er daar een specifieke reden voor?

(5) Verantwoordelijkheid

(6) Vertrouwenspersoon – meter of peter – begeleiding

- Op welke manier wordt er begeleiding voorzien aan de nieuwe animatoren?
- Wat denken jullie van die aanpak?

(7) Vrijwilliger vs vakantiejob

- Op welke manier kijken jullie naar het vrijwillig aspect van het speelpleinwerk?
- Is een vakantiejob met een vast loon noodzakelijk?
- Waar geven jullie de voorkeur aan, vrijwillig of betaald?
 - o Wat zijn volgens jullie de voor- en nadelen?
 - o Kan het geld een drempel of een motivatie zijn om animator te worden?

(8) Studies – CV- solliciteren – job later

- Heeft het speelpleinengagement volgens jullie een invloed op een job later?
 - o Op welke manier?
 - Studiekeuze
 - CV
 - Sollicitatie
 - o Waarom eventueel niet?
- Heb je daar concrete ervaringen mee gehad?

(9) Hoe ervaren kinderen het speelplein, volgens ouders?

Is dat vooral voor de nieuwe vriendschappen of andere zaken?

- Wat zijn volgens jullie de belangrijkste drijfveren van uw kinderen om speelpleinvrijwilliger te zijn?
- Als je de balans opmaakt en de tijd die ze erin steken vergelijkt met wat ze eruit halen: geld, vriendschap, ervaring, ... Wat weegt volgens jullie dan het meeste door?

(10) Invloed op engagement

Ouders

- Hebben jullie het gevoel dat jullie een rol hebben gespeeld in de stap naar het speelplein als animator?
- Hebben jullie nu (nog steeds) een invloed op dat engagement?
- Op welke manier brengen jullie iets teweeg?
- In welke mate brengen jullie iets teweeg?
- Zijn jullie zelf actief in het verenigingsleven? Kan dat daarmee te maken hebben?

Vrienden

- Spelen de vrienden van uw kinderen volgens jullie een rol in de keuze om animator te worden?
- Hebt u het gevoel dat de vrienden van uw kinderen een invloed uitoefenen op dat speelpleininitiatief?

(11) Tips van ouders

- Vinden jullie dat het speelplein voldoende op de hoogte is van jullie ideeën, gedachten of bekommernissen?
- **Als jullie in het bestuur zouden zetelen van dit speelplein, wat zou het eerste zijn dat je doet?**
- Hebben jullie in het algemeen nog suggesties naar de animatoren toe?
- Hebben jullie in het algemeen nog andere tips voor de speelpleinverantwoordelijken?

Einde

- Wil er iemand nog iets kwijt? Zijn er nog aanvullingen?
- Wat is jullie top drie die doorweegt op dat speelpleinengagement? Welke drie zaken hebben het meest invloed of zijn het belangrijkste voor het speelpleinengagement van uw kind of kinderen?

Bijlage 4 Alle uitgetypte focusgroepen

Focusgroep 1

- Hooglede
- Vier respondenten
- Afgenomen op 13 juli 2013

Focusgroep 2

- Hooglede
- Vier respondenten
- Afgenomen op 22 juli 2013

Focusgroep 3

- Waasland Beveren
- Zes respondenten
- Afgenomen op 7 oktober 2013

Focusgroep 4

- Gent
- Drie respondenten
- Afgenomen op 14 oktober 2013

Focusgroep 5

- Leuven
- Acht respondenten
- Afgenomen op 4 november 2013

Zie bijgevoegde cd-rom voor geluidsopnames en uitgetypte focusgroepen.

Bijlage 5 Feedback aan afzonderlijke speelpleinwerkingen

- 1) Feedback aan speelplein Hooglede
- 2) Feedback aan speelplein Beveren
- 3) Feedback aan speelplein Gent
- 4) Feedback aan speelplein Leuven

Elk document bestaat uit dezelfde onderwerpen:

- Informatie groepsgesprekken
- Informatie speelplein
- Sterktes van het speelplein volgens ouders
- Werkpunten van het speelplein volgens ouders
- Suggesties van ouders
- Andere onderzoeksresultaten

Zie bijgevoegde cd-rom voor feedback aan afzonderlijke speelpleinwerkingen.

Bijlage 6 Algemene samenvatting voor VDS medewerkers

Dit document bevat dezelfde informatie als de documenten in bijlage vijf op 74. Enkel het onderwerp 'andere onderzoeksresultaten' valt weg omdat alle onderzoeksresultaten in het geheel verwerkt zijn.

- Informatie groepsgesprekken
- Informatie speelplein
- Sterktes van het speelplein volgens ouders
- Werkpunten van het speelplein volgens ouders
- Suggesties van ouders

Zie bijgevoegde cd-rom voor algemene samenvatting voor VDS medewerkers.

Bijlage 7 Introductie en topiclijst panelgesprek

WELKOMSTTEKST

Mezelf voorstellen

Mag ik jullie allen van harte welkom heten en jullie alvast bedanken voor jullie interesse en aanwezigheid hier tijdens dit panelgesprek. Mijn naam is Veerle en ik volg dit jaar de masteropleiding Agogische Wetenschappen aan de VUB.

Methodiek panelgesprek en scenario

Het is de bedoeling dat we gedurende anderhalf uur debatteren over de feedback die jullie via mij van de ouders van uw animatoren kreeg. Ik zal zo dadelijk een korte inleiding geven over het onderzoek alvorens de groepsdiscussie te starten. Het is bij deze discussie van belang dat u uw **argumenten zo duidelijk mogelijk formuleert**. Ik wil graag benadrukken dat de informatie die we verkrijgen tijdens deze groepsdiscussie strikt vertrouwelijk is en enkel in het kader van dit onderzoek zal worden gebruikt.

Ik zal dit gesprek wat leiden en ondertussen zult u me af en toe zien noteren, maar laat u daardoor niet afschrikken. Ik noteer zodat ik achteraf een leidraad heb van de besproken thema's.

U ziet dat dit **gesprek op band wordt opgenomen**. Dit is voor de verdere verwerking. Om zowel het gesprek als de registratie zo optimaal mogelijk te laten verlopen stel ik voor een aantal afspraken te maken: **Indien u het woord wilt nemen, vraag ik u dit aan mij te signaleren door uw hand op te steken**. Het door elkaar praten tijdens de discussie maakt het uitschrijven en het discussiëren zeer moeilijk. Ik zal er als **gespreksleider** over waken dat iedereen voldoende kans krijgt zijn mening te geven. Mag ik u ook vragen om ook **telkens u het woord neemt uw naam te noemen**, zodat we bij het uittypen van het gesprek de juiste stem aan de juiste persoon kunnen linken. Ik neem geen namen over.

Opzet onderzoek

Het onderzoek dat we voeren is opgebouwd rond de inzichten van andere onderzoekers. Deze hebben **verschillende motieven** ontdekt bij animatoren om vrijwilliger te zijn. De meeste spreken over een onderscheid tussen motieven die gericht zijn op zichzelf ofwel op anderen. Aan de hand van onze onderzoeksresultaten gebruiken we een iets andere indeling. Uiteraard omdat ons onderzoek vertrekt vanuit de ervaringen van ouders van animatoren in plaats van de animatoren zelf. De motieven die hieruit aan bod komen zijn persoonlijke motieven, instrumentele motieven en contextuele motieven. Het **persoonlijk motief** gaat voornamelijk over het voordeel voor de animator zelf als persoon, bijvoorbeeld plezier maken, vrienden hebben enzovoort. Het **instrumenteel motief** richt zich op persoonlijke voordelen die een animator uit zijn vrijwilligerswerk kan halen zoals bijvoorbeeld een meerwaarde op zijn of haar CV, hulp bij studiekeuze enzovoort. Als laatste hebben we een **contextueel motief** toegevoegd omdat we merken dat de omgeving van het speelplein of van het gezin ook een invloed heeft op dat vrijwilligerswerk. Bijvoorbeeld wanneer een animator zich goed voelt op het speelplein zal die langer op dat speelplein blijven werken.

Elk speelplein kreeg specifieke informatie over de visie van de ouders van hun animatoren. De medewerkers van de VDS kregen een algemeen overzicht over de speelpleinen heen. Vandaag willen we samen met jullie op zoek gaan naar de **vragen en noden** die er bij jullie zijn om in te spelen op jullie sterktes, werkpunten of om enkele tips van ouders van jullie animatoren uit te voeren. De VDS is een ondersteunende organisatie en via dit onderzoek willen we ervoor zorgen dat het aanbod van de VDS aansluit op wat jullie nodig hebben.

Ook vanuit de VDS mogen er vragen of ideeën of opmerkingen komen naar de speelpleinverantwoordelijken toe.

Voorstellingsronde

Om elkaar beter te leren kennen zou ik nu iedereen willen vragen zichzelf voor te stellen. Daarbij is je eigen naam, speelplein of functie het belangrijkste en eventueel nog uw interesse in het onderwerp.

TOPICLIJST

Dit gesprek zal behoorlijk los verlopen. Het is het belangrijkste dat jullie de noden die jullie voelen of de vragen die jullie hebben naar voren brengen. Om te beginnen heb ik wel al een vraag. Daarna zien we wel.

- Wat was jullie **eerste reactie** na het lezen van de feedback?
 - o Tevreden?
 - o Geschrokken?
 - o Kwaad?
 - o Geïnteresseerd?

- Waar geven jullie de ouders van animatoren in **gelijk**? En verklaar.
- Waar geven jullie de ouders van animatoren **ongelijk**? En verklaar.

- Hebben jullie, speelpleinverantwoordelijken, een **suggestie** voor de VDS?
Vb/ omtrent cursusinhoud
- Hebben jullie, medewerkers van de VDS, een **voorstel** voor speelpleinverantwoordelijken?
Vb/ omtrent aanpak

- Welke **vragen** roepen deze onderzoekresultaten bij jullie op?

- Op welke manier kan een **vorm van ondersteuning** tot bij jullie, speelpleinverantwoordelijken, komen? Op welke manier wensen jullie ondersteund te worden?
Vb/ brochure, cursus voor animatoren, begeleiding tijdens speelpleinwerking, vormingen, materiaal, enzovoort
- Op welke manier denken jullie, medewerkers van de VDS, dat jullie speelpleinen hierin **kunnen ondersteunen**?

- Toetsen nieuwe definitie vakantiespeelpleinwerk:
"Vakantiespeelpleinwerk is een weids verspreide en gevarieerde vorm van plaatselijk jeugdwerk, met een op spel en spelen gericht, ambulant en laagdrempelig aanbod voor de leeftijdsgroep van 3 tot 16 jaar, georganiseerd op weekdays van de schoolvakantieperiode(s), op daartoe, al dan niet, speciaal ingerichte accommodatie en begeleid door overwegend jonge vrijwillige animatoren." (Redig & Mol, Definitie vakantiespeelpleinwerk, 2013)

Bijlage 8 Uitgetypt panelgesprek

Panelgesprek donderdag 20 februari

Deelnemers:

RS26 = Am = VDS1

RS27 = As = SPV1

RS28 = P = VDS2

RS29 = R = SPV2

RS30 = J = VDS3

M = moderator Veerle

M: Het is dus de bedoeling dat we nu een uur, anderhalf uur, ik ga het niet te lang rekken, dat we daarover, over die resultaten hebben. Iedereen heeft dat gekregen. RS27 en RS29 hebben dat gekregen specifiek over hun speelplein. We gaan niet echt over die specifiek inhoudelijk over ieder punt hebben, maar meer algemeen naar, het volgende stuk in mijn thesis gaat over wat kunnen de speelpleinverantwoordelijken gebruiken naar begeleiding en ondersteuning en vorming en wat kan de VDS eventueel aanbieden. Het is nu de bedoeling dat we samen gaan nadenken en brainstormen rond die vragen en noden, om eigenlijk een beeld te krijgen wat dat, op basis van de ervaringen van ouders, kan gedaan worden in de praktijk.

Ik ga nog even heel kort samenvatten wat er uit die resultaten gekomen is. In de literatuur zijn er heel veel verschillende motieven waarom dat jongeren vrijwilligerswerk doen. Vanuit het onderzoek dat wij gedaan hebben bij ouders komt er naar boven dat er eigenlijk drie groepen motieven zijn. Uit de literatuur is het dikwijls twee zaken. Van het is goed voor zichzelf omdat ze het zelf willen doen ofwel omdat de omgeving het vraagt. Bij ons zien wij eigenlijk drie groepen. Het eerste gaat dan vooral over het moment zelf. Enkele motieven die daarbij horen zijn het graag doen om verantwoordelijkheid op te nemen, het graag doen om met kinderen bezig te zijn, de vrienden die ze eraan overhouden. Dan zijn er motieven die te maken hebben met de toekomst, naar het leren verantwoordelijkheid nemen, vaardigheden opdoen, het goed staan op de CV. Al zo'n motieven zitten daarbij samen. En dan nog contextuele motieven rond school, rond het speelplein zelf. Dat ze eigenlijk naar het speelplein willen omdat het een speelplein is. Of het gezin omdat het ouders dat belangrijk vinden. Die factoren zitten daar ook in.

Wat wij vooral gemerkt hebben is dat het toekomstgerichte en dat momentane, het moment zelf belangrijk zijn voor ouders. Die zijn ongeveer even belangrijk voor ouders, maar ze steken er wel bovenuit in vergelijking met contextuele motieven, naar wat zij belangrijk vinden aan dat vrijwilligerswerk. Dus dat is echt in een notendop van wat ouders hebben gezegd tijdens de focusgroepen.

Ik stel voor dat we er effectief over beginnen dat iedereen zich nog kort zichzelf voorstelt. Dus zijn naam zegt, wat zijn of haar functie is of je speelpleinverantwoordelijke bent of bij de VDS werkt. En eventueel ook de interesse in het onderwerp. Ik ga veel noteren, dat is voor mij dan straks om het uit te typen, dus je moet daar niet...

RS26 Zie je het zitten om te beginnen?

RS26: Ja, ik wil wel beginnen. Ik ben RS26. Ik ben bij VDS coördinator visie en projecten. Wat zo wil zeggen beleidsnota's opvolgen, projecten coördineren die lopen en ook onderzoek enzo. Vandaar dat ik hier ook ben. Ik ben de begeleider van Veerle geweest. Dat is wel een groot woord, eerder de contactpersoon. Dat loopt allemaal super vlot en dat is tof. Het is eigenlijk vooral een concept van de wetenschapswinkel. Dat is eigenlijk een organisatie die de wetenschap, Veerle in dit geval linkt aan een organisatie die er echt iets mee kan doen. Bij de Wetenschapswinkel hebben wij al vaak ideeën ingediend. Het idee kwam oorspronkelijk uit de VDS als vraag. Voila.

RS27: Ik ben RS27. Ik werk voor de jeugddienst van Gent. Ik zit al zes jaar in het team animatie. En één van mijn taken is het coachen en begeleiden van animatoren.

RS28: Ik ben RS28. Ik werk bij de VDS. Ik werk rond inclusie en toegankelijkheid van speelplein. Dat ik het ook interessant vind omdat ouders te betrekken bij jongeren die zich engageren.
(rest onverstaanbaar)

RS29: Ik ben RS29. Ik werk op de jeugddienst van Leuven, ik ben speelpleinverantwoordelijke van Heverlee. Maar aangezien alle ouders van Leuven bevraagd zijn, zit ik hier eigenlijk in naam van de jeugddienst.

RS30: Ik ben RS30. Ik werk ook bij de VDS, als deeltijds, onder andere lokale ondersteuner voor de provincie West-Vlaanderen. Ik vond het vooral een interessant thema en aangezien we in de voorronde ook hebben mogen brainstormen wat we wilden vragen aan ouders, dacht ik van ik wil nu ook wel een keer horen wat er gezegd is geweest.

M: RS31 is verontschuldigd. Die zou er geweest zijn als speelpleinverantwoordelijke van Waasland Beveren en RS32 is ook verontschuldigd als speelpleinverantwoordelijke van Hooglede. Dus twee mannen minder aan tafel. Ik zou ook nog willen vragen om telkens je iets wil zeggen je jouw naam nog wil zeggen. Dat komt heel vreemd over voor jezelf, maar dat is voor mij duizend keer gemakkelijker om het achteraf uit te typen.

M: Wat was jullie eerste reactie als je zo de bundel kreeg en het een keer doorlopen had. Ik ga daar niet teveel op ingaan, maar ik vind dat toch wel belangrijk dat ik daar een beeld over kan vormen. Wat was het eerste gedacht.

RS30: Wat ik had, vooral bij het laatste stukje dan van 'suggestie van ouders', dat ik daar twee of drie keer heb bijgeschreven van 'het gaat om jeugdwerk'. In die zin dat wij de blik opmaken van EHBO, dat is belangrijk maar dat is niet aan ons om dat aan te bieden op een cursus, vanuit de visie van de VDS. Daar zeggen wij van vraag het aan het rode kruis want die zijn daar straffer in. Als het ook gaat over een stuurgroep waar ouders bij betrokken moeten worden. Goed idee, maar ik denk dan in de eerste plaats probeer uw animatoren te betrekken bij uw werken. Dat is zo stap 1. Daar had ik zo een paar keer van houd het jeugdwerk.

M: Zijn er nog die daar...

RS29: Mag ik even iets vragen? Wat hebben zij van de VDS? Want wij hebben speciaal over ons speelplein.

M: Die hebben zo een samenraapsel van alle deelnemende speelpleinen. Die weten ook totaal niet van welk speelplein iets komt.

RS29: Wat ik ervan vond, ik was in de eerste plaats nieuwsgierig. Het is een doelgroep die wij zelf niet bevragen. Wij hebben altijd na de zomervakantie altijd de ouders van de kinderen bevroegd. Wij hebben een enquête naar animatoren. Ik ben heel blij dat zoiets gebeurt. Ik vond het heel interessant om te lezen. Ik heb eigenlijk wel echt gelezen met onderlijnen en aanduiden. Dus dat wil zeggen dat ik het best wel interessant vond en dat ik ook zin had om er dingen uit te halen om te gebruiken. Wat mij opviel is een beetje hetzelfde als RS30. Dat EHBO is bij mij echt lang blijven hangen omdat ik daar echt zo een bezorgdheid van ouders in las, wat je ook wel aan het denken zet. Wat ik er dan ook vooral uithaal is dat ouders het belangrijk vinden dat hun kinderen begeleid worden. Dat je als speelpleinverantwoordelijke, misschien klopt dat niet met de realiteit. Wij proberen wel aanwezig te zijn en weten ouders dat niet. Op die manier, niet alleen over begeleiding dat er misschien wat miscommunicatie is. Dat zet ons aan het denken: Moeten wij misschien wat meer open zijn? Ik vond het heel interessant, het zet u aan het denken.

M: Wie nog? ik weet niet RS27, dat ligt waarschijnlijk in de lijn.

RS27: Ja. Dus ik was ook heel nieuwsgierig naar de resultaten. Ik zat daar al lang mee, we moeten iets doen met die ouders. Dat verdwijnt zo wat op de lange baan. Ik was ook heel nieuwsgierig. En om eerlijk te zijn was ik wat ontgoocheld naar resultaten, niet inhoudelijk wel naar opkomst. Er waren maar drie deelnemers. Er waren er blijkbaar drie die afgebeeld hebben. In die context vraag ik mij af in hoeverre dat wel representatief is om daar rond te werken. Wat dat niet wil zeggen dat wat er gezegd geweest is dat het wel goed is om te weten, maar ja ik weet niet...

M: Dat is zeker ook een terechte opmerking. Zeker bij jullie. Het is ook niet de bedoeling om volledig representatief te zijn. Het is zoals RS29 zegt, het zet je aan het denken. En inderdaad, het is niet omdat bepaalde ouders een mening hebben over iets en ik moet wel zeggen dat het in Gent om heel uitgesproken meningen ging. Dan is het inderdaad goed om daar ook als speelpleinverantwoordelijke niet van te schrikken. Want ik kan mij inderdaad voorstellen dat het...

RS27: Ja. Dat zijn ook één van de dingen die mij opvielen als het concreet werd naar voorbeelden toe, dat er dingen vaak niet klopten. Bijvoorbeeld ze doen een suggestie dat er een toilet mee moet zijn met de pretkamjonet, maar er is een toilet mee met de pretkamjonet. Dan dacht ik... Maar dat kan wel een signaal zijn dat onze informatie niet voldoende doorstroomt van onze werking naar de ouders van animatoren. Daarom dat het wel mijn vermoeden bevestigd dat het niet slecht zou zijn om inderdaad een keer contact op te nemen met die ouders. Wat ik daar ook uitgehaald heb en wat daar bij aanleunt is dat ze wel onze namen kennen. Vooral mij en dan Maarten, mijn duocollega die nu niet meer bij mij werkt, maar soit. Dat ze ons kennen van naam en dat die naam heel vaak valt, maar dat ze daar geen gezicht op kunnen plakken en dat ze daar wel nood aan hebben blijkbaar. Dus dat treed nog eens bij mijn idee om dan toch eens contact op te nemen met ouders op één of andere manier.

Ja en dat was het eigenlijk. Bij die andere onderzoeksresultaten moet ik zeggen dat ik ook wat op mijn honger ben blijven zitten. Van ja andere ideeën of conclusies die daar...

- Het laatste vond ik dan wel een zeer goed idee. Om dan ook eens te werken met andere profielen. Zo mensen die gemeenschapswachten moeten doen, of als kookouder of zo. Ik heb dat al op mijn to-do lijst gezet om eens te bekijken.
- M: Dat komt uit het out-of the box idee hé?
- RS28: Ik had twee bedenkingen. Één, kwamen de meeste dingen die ik las kwamen zo wel herkenbaar over als in die zin van het zou mijn moeder kunnen geweest zijn die dit gezegd heeft. Maar dan twee en dat is misschien ook het stukje, hoe representatief is dat? Ik denk dat het de mensen die hier naartoe gekomen zijn en die hun mening hebben gegeven, dat het ook de mensen zijn die ook al erg betrokken zijn en hun mening over willen geven. Ik denk dat er heel veel ouders zijn die al helemaal niet weten wat er op het speelplein gebeurt of ja.
- M: Zeker en het feit dat RS27 ook zegt van er kloppen veel dingen niet. Dus ook al zijn ze betrokken en willen ze er veel over weten, is het dan nog altijd de vraag is het effectief zo? Want uiteindelijk zitten ze in de tweede lijn en zijn ze er niet rechtstreeks bij betrokken. Dus dat is inderdaad zeker een terechte opmerking.
- RS29: Ik wil RS28 bijtreden. Omdat wij ook geen rechtstreeks contact hebben met de ouders. Ik heb via de animatoren gevraagd 'vraag aan uw mama of papa om deel te nemen'. Dus diegene die daar geen zin in hebben, dus je hebt al sowieso...
Maar ik vroeg mij af, nu dat ik hier toch zit, wisten ze in Leuven de namen eigenlijk?
- M: De namen?
- RS29: De namen van de jeugddienstmedewerkers?
- M: Neen, dat is niet gevallen. Neen.
- RS29: Dat is goed om te weten. Oké.
- M: Ja, ik had daar nog niet bij stilgestaan, maar dat is volgens mij bij jullie niet voorgekomen.
- RS29: Niet goed... (iedereen lacht)
- RS27: Ik vroeg mij af hoeveel mensen er eigenlijk in het totaal bevraagd zijn.
- M: Vijfentwintig.
- M: Ik weet niet, op basis van die dingen, dat jullie nu zeggen van ik voel een nood naar de VDS toe bijvoorbeeld naar ondersteuning of dan dat de VDS zegt van wij kunnen op basis van die resultaten eigenlijk wel hulp bieden of ergens een richtlijn bieden. Ik weet niet of er op dat vlak al ideeën zijn of vragen of gedachten. Of zeggen jullie vooral die resultaten zorgen dat we zelf ideeën of dingen moeten ondernemen (richting speelpleinverantwoordelijken).
- RS27: Ik denk dat er zeker ondersteuning vanuit de VDS kan komen. Er kan bijvoorbeeld een DNA brochure gemaakt worden over contact met ouders, zowel naar animatoren toe als naar kinderen toe. Ofwel externe relaties. Daar is waarschijnlijk nog geen DNA over hé?
- RS26: Jawel, sinds vorig jaar.
- RS27: Ok. Dus dan concrete voorbeelden hoe je jou kan richten tot ouders. Maar ik blijf wel een beetje met de vraag zitten. Je hebt vijfentwintig mensen bevraagd, het is misschien wat verkeerd om dat te zeggen, maar in hoeverre kan je daar conclusies uit trekken die gelden? Die representatief genoeg zijn?

- M: Het is niet representatief, in die zin dat het geen onderzoek is waarin er enquêtes ingevuld werden door super veel mensen. Het is ook een gevoelszaak. Ieder speelplein is anders. Er kan geen enkel kant en klare oplossing zijn voor ieder speelplein. Dus het is eigenlijk meer de bedoeling dat we wat ideeën krijgen van wat leeft er, ongeacht is dat bij elke ouder zo, maar wat wordt er gedacht en gevoeld. En wat kunnen we daar eventueel een voetje voor in zijn om daarop in te spelen, om voorbereid te zijn, om als er vragen zijn of als er kritiek komt, hoe kunnen we daar als speelpleinverantwoordelijke of als VDS op inspelen. Het is zeker nu, alles wat er kan van ideeën of voorbeelden die jullie hebben, mag je op tafel gooien.
- RS27: Ik heb wel een idee. Ik ga nu vergelijken met de website van de VDS, maar je hebt dat met veel websites als je de 'wie is wie' hebt. Als ik kijk naar personen en medewerkers, er staat daar dan een foto bij. Als ik dan kijk naar onze resultaten hebben ze echt wel de vraag van hoe zien die daaruit. Als er dan ergens online een wie is wie met foto's is. Misschien zou het dan wel niet slecht zijn om. Misschien kan de VDS ergens op hun website een overzicht geven, een kaart met alle speelpleinen van België en als je daar dan op klikt dat je dan een wie is wie ziet.
- RS26: De VDS is wel bezig aan een nieuwe website en we willen daar zeker contactgegevens van speelpleinen opgenomen. Maar ik denk dan wel dat we gewoon rechtstreeks de site van het speelplein zullen geven. Want er zijn voor ouders heel veel dingen belangrijk over het speelplein. Ze vragen dan mailadres, locaties en dergelijke. En als we dat allemaal op onze website opnemen dan gaan we jullie website overnemen en dat is ook niet de bedoeling. Op onze nieuwe website komt er een kaart en het zal dan zeker de bedoeling zijn om door te klikken.
- Ik was dan aan het denken op uw idee om ouders zichtbaar te maken voor, maar dat is voor ouders van kinderen. Op speelpleinen gebeurt het veel dat als je op het speelplein toekomt dat er een bord staat met wie is er verantwoordelijk voor de kleuters en wie is hoofdverantwoordelijke met foto's. Maar ouders van animatoren komen nooit op het speelplein. Ik zou wel speelpleinen willen aanmoedigen om dat te doen. Ik zal nu maar zeggen, een animatorenavond organiseren voor ouders lijkt mij nu wel zeer drempelig om dat te organiseren voor speelpleinverantwoordelijken maar ik denk dat het wel kansen biedt. Recepties voor ouders, nieuwjaarsfeestjes. Infomoment klinkt droog, maar het is een begin hé.
- RS28: Of een brief gericht naar ouders van dit doen wij. In de dag doen we dat van dan tot dan. Daarna is er vergadering, daarin doen we dat. Dat is stap één en dan live kennismaking is nog beter. Maar ik denk, de focus ligt nu op ouders van animatoren en kunnen we daar iets aan doen, maar we moeten dat in het breder plaatje blijven zien en dat is vaak geen hoge prioriteit. Speelpleinverantwoordelijken moeten de animatoren informeren en de kindjes die er spelen. Dat is vaak la veel werk, al eerst de ouders van de kindjes correct informeren en dan... ja...
- RS26: Geen prioriteit, dat snap ik, maar ik denk dat het voor veel speelpleinen ook een vergeten doelgroep is.
- RS28: Ja zeker.

- RS26: Als je dat nu zou zeggen aan de gemiddelde speelpleinen dat we bezig zijn over de ouders van animatoren dat de grootste groep zal zeggen van 'Ahja! Daar kunnen we ook nog iets mee doen.'
- M: Wat dat jij zei van de brief. Op het speelplein dat hier niet aanwezig is, in Hooglede, hebben ze een brief gekregen met de uren op. Het speelplein is dan gedaan, daarna is er vergadering, dan is er voorbereiding en ten laatste om 22 uur sluit het speelplein. Willen ze zeggen van kijk, ten laatste om 22 uur is het daar sowieso gedaan. En dat werd door de mensen die op dat moment in de focusgroep aanwezig waren, zeiden ze dat is goed, duidelijk. Want nu weet ik als mijn kind na 22 uur niet thuis, dat het eigen keuze is.
- RS27: Ik vind ook niet dat het onze taak is, ik weet het niet. Dat is zo een beetje een controlerende ..., ik weet het niet. Ik vind dat een beetje gevaarlijk. Wij horen zo ook wel vaak van, allé, vaak nu niet, maar we hebben dan ouders die bij ons komen polsen. Hoe laat stopt dat? Hoe laat is die dan vertrokken? Ik wil daar zo ver mogelijk van blijven want ik vind dat het onze taak niet is.
- RS30: Langs de andere kant vind ik wel als verantwoordelijke... je werkt met 16 tot 20-jarigen is dat ook uw verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen... Allé, ik zeg niet dat jij verantwoordelijk bent als ze na de speelpleindag onmiddellijk weg zijn en dingen gaan doen die ze niet moeten doen. Maar ik vind dat wel uw taak allé, om een stuk te gaan duiden aan die ouders van kijk als die om 22u hier vertrekt of om 22 uur ronden wij af en die komt pas om middernacht thuis, dan moet je bij ons niet komen klagen dat zoiets niet kan. Dat heb ik dikwijls gehad op mijn speelplein. Dan kan ik zeggen 'mevrouw, ik heb u een brief gestuurd in het begin van de vakantie. Om 22 uur sluiten wij hier af. Wat u zoon of dochter daartussen doet, moet jij eens met uw zoon of dochter bespreken hé.'
- RS27: Ja, maar wij euhm... Wij gaan nu streven naar echt een monikot waar de animatoren echt mogen blijven zitten tot, ik hoop, tot 23 uur soms. In principe zal het bij ons gedaan zijn om 18 of 19 uur. Als je dat stuurt naar uw ouders dan gaan er echt ouders zijn die zeggen van ja je moet om 19 uur naar huis komen. Ouders hebben zo van je doet uw uren en dan kom je naar huis. Ouders snappen vaak niet dat het speelplein voor animatoren, het plezier erna ook is om na de werking nog wat te blijven hangen, voor te bereiden.
- RS26: Je kan wel die visie geven van ze zijn er ook voor hun plezier na het werk. Dat kan je ook in je brief steken.
- RS30: Dat was ook het grootste dat ik ging zeggen als mogelijke oplossing, dat ik merk dat veel ouders vaak ook niet echt weten wat speelpleinwerking eigenlijk is. Dat is een probleem dat zowel bij ouders van animatoren, als bij ouders van kinderen, als bij ons gemeentebestuur, als bij de globale Vlaamse en Brusselse bevolking, dat niet iedereen weet wat dat het speelplein eigenlijk echt kan zijn. Dat dat op een manier, dat is wat we nu ook gaan doen met 'eigenheid van het speelpleinwerk' en een definitie van het speelpleinwerk. Dat zo'n dingen meer naar buiten gebracht moet worden, maar dat is zo'n maatschappelijk thema en dat doe je niet in één, twee, drie.
- RS29: Ik weet weer wat ik wilde zeggen. Omdat die brief, mijn aandacht daar naartoe gaat. Je moet daar éénmalig eens over nadenken en dan verstuur je die en dat is eigenlijk een vrij gemakkelijke oplossing om contact te leggen met ouders. Je kan je contactgegevens erin achterlaten en dat is veel handiger. Terwijl anders moeten ze al rechtstreeks iemand weten

want als ze alles via hun zoon of dochter moeten doorgeven kan dat al genuanceerd zijn door de mening van hun zoon of dochter. Ik vind dat op zich wel een goed idee, plus ook ik denk dat het naar behoud van animatoren misschien toch ergens ook wel een oplossing kan zijn. Vaak hoor ik van animatoren dat ze voor het eten moeten thuis zijn, maar ze krijgen eten hier. Dus ik denk als ouders weten van ok die zijn op een veilige plaats, die werken voor de gemeente, die hun uren zijn zo, we weten wie we moeten contacteren in geval van nood of ongerustheid. Dat die ouders hen misschien langer kunnen stimuleren om dat vrijwilligerswerk op te nemen. Ik denk dat het wel kan helpen. Maar ik weet niet..

RS26: Ik ben aan het denken in het algemeen bij externe communicatie is het altijd goed, is het de gouden regen eigenlijk eerst een band op te bouwen. We zouden niet willen dat iedereen met zijn probleem meteen voor de deur staat. Dat is net hetzelfde als RS30 daarnet zei en als je dan bijvoorbeeld aan de burens een briefje geeft voor de vakantie begint. Als er af en toe wat lawaai is, ben je verwittigd. Als het buitensporig is, kan je ons hierop verwittigen. Dan sta je sterk eens er een probleem is. Van die dingen is dat met ouders ook zo, dat je er beter eerst een positieve band mee opbouwt.

RS29: Als ze willen klagen, dat ze niet te lang moeten zoeken bij wie ze moeten zijn. Zoals bij ons in Leuven, hups schepen, schepen van jeugd. Direct. Omdat ze denk ik niet weten, is dat voor de jeugddienst, is dat voor een particulier speelplein, waar zit ons kind eigenlijk. Als ze weten van dat is voor RS29 en dit is haar gsm nummer. Dan gaan ze misschien niet direct ik weet niet waar hun beklag doen.

M: Dat is misschien bij jullie in Leuven een voordeel en een nadeel. Dat is dat er in Leuven heel veel verschillende speelplein zijn. Heverlee, Wilsele, Bovenlo, Groene Zone, ... Uiteindelijk is dat niet echt duidelijk, voor mij zelfs nu ook nog niet, van hangen die samen, hebben die contact met elkaar of zijn dat aparte speelpleinen. Dat is misschien ook iets voor jullie om over na te denken van... Leggen we daar contacten of blijft dat los en welke contactpersonen zijn er dan?

RS27: Ik was net ook aan het denken dat het sturen van een brief naar de ouders nog maar eens een opportuniteit kan zijn om nog maar een keer bij uw animatoren in de verf te zetten hoe zeer je hen apprecieert. Ik was al aan het denken van misschien kunnen we in het midden van de zomer een brief sturen naar de ouders van kijk je ziet uw kind nogal weinig de laatste dagen, maar weet dat ze vollen bak aan het werken zijn en dat het voor ons zo belangrijk is dat ze dat doen. Dat de animatoren dan ook horen van hun ouders. Dan ontstaat er communicatie tussen ouder en kind, maar dan op een onrechtstreekse manier kan je als beroepskracht ook nog eens onze appreciatie uiten.

RS30: Dat was ook altijd de insteek, dat was het begin van mijn brief. Beste ouder, ik wil jullie even waarschuwen. Je zal je kind de komende maanden niet zoveel meer zien. Dat idee, dat was mijn inleiding.

RS39: Dus gij deed dat in de praktijk. Dus jij kan al een beetje vertellen hoe positief of negatief ouders tegenover zo'n brief staan.

RS30: Ja de meeste ouders waren daar zeer positief over. Wij nodigden hen ook uit in die brief om net voor de speelpleinwerking een receptietje, een keer langs te komen en een keer kennis te maken. En via die ouders, het leuke was dat je dan soms eens een telefoontje krijgt van 'hey ik ben de mama van Jonathan, en bedankt voor de brief!'. En op die manier, en

doordat je dan een band met die ouders opbouwt, dan bouw je ook een netwerk uit. En als ze dan eens de mixer van thuis meebrengen en die mixer gaat kapot, dan is dat al... Dan gaat dat al veel gemakkelijker. En dat is ook u, dat zijn ook een beetje de ambassadeurs van uw speelplein.

M: Ik weet niet of er dan veel ouders naar die receptie gekomen zijn? Komen er daar veel ouders op af?

RS30: Dat waren voor mij de ouders die algemeen geëngageerd zijn. Dat zijn mensen die in de KWB ook zitten, die zelf ook vrijwilligerswerk doen, die zelf op het speelplein hebben gestaan als animator. Dat waren echt de...

M: Diehards?

RS30: Ja de diehards en ook mensen waar dat je tijdens de zomer ook op kunt rekenen om dan eens een taart te bakken bij wijze van spreken.

RS27: Ik had daar ook nog een praktische bedenking bij. Ik was dan aan het denken, hé, dat het wel tof zou zijn om in het midden van de zomer een brief te sturen naar al die animatoren, maar wij zitten met een constante toevoer van animatoren. Dan moet je ergens al bijna beginnen, ik weet het niet, bijhouden welke animatoren dan al een brief gekregen heeft. Dat is heel praktisch hé, maar ik zit daar wel mee, dat het zo variërend is.

M: Hebben jullie een wisselend animatorenbestand?

RS27: Ja, ja.

RS26: Anders het begin of het einde van de zomer kan ook hé.

M: Dat wisselend bestand is dat dan omdat er dan veel animatoren stoppen en die zeggen dat ze nooit meer terug komen of is het echt van doorheen de zomer komen er veel animatoren bij.

RS27: Ja. Meer dat. Er zijn er die stoppen en die we dan inderdaad niet meer terugzien, maar ze kondigen dat niet aan.

RS26: Ik had een algemeen idee om zo.... Stel dat we ideeën aanreiken vanuit de VDS om die in te delen in moeilijkheidsgraad. Zo heel gemakkelijk is een brief. Het is laagdrempelig voor iedereen. Tweede stap is de receptie, derde stap is misschien tijdens een echte speelpleindag om de animatoren aan het werk zien. Dat is misschien al wat moeilijker tegen dat je dat kan realiseren.

RS28: Voor de animatoren zelf is dat veel stress.

RS29: Oh ja!

RS26: Ik ben mij aan het herinneren, iets dat is ook een extreme stap is, maar ik vind dat wel een leuk voorbeeld. In de VDS hebben wij ook een pak vrijwilligers, die ook ouders hebben. Wij hebben ooit eens, heeft VDS Vlaams-Brabant, het grote fantasiespel met decor en inkleding en al. Dat is in Marokkaanse stijl met tentjes en zo. Die hebben dat ooit eens gespeeld voor ouders van onze vrijwilligers. Dat was ouders verkleed in Arabieren, volksspelen met die ouders. Een volledig onderdompelings-, fantasiespel met VDS'ers en ouders eigenlijk. Dat vind ik een extreme stap, maar stel dat je als speelplein al die fases hebben doorlopen.

RS27: Dan is er nog een stap voor die extreme stap. Dat is iets waar ik zelf heb over zitten denken. We starten een nieuwe speelpleinwerking op. Die heet de pretfabriek. We willen een inkom maken in de vorm van een fabrieksgevel. We zouden heel graag, als de kinderen binnenkomen, zouden we heel graag een lopende band hebben. Dus ik dacht,

misschien kan ik de ouders van animatoren op één of andere manier aanspreken. Wie weet zit er een ingenieur in die weet hoe we dat kunnen maken. Allé, dat is nu een zeer concreet voorbeeld. Maar ik denk dat we misschien wel meer beroep kunnen doen op ouders van onze animatoren.

RS30: Bij..., ik durf geen naam te noemen, maar bij een werking in West-Vlaanderen, gaan ze bij animatoren op huisbezoek. Om hen terug warm te maken voor het speelplein. Ook soms zelfs bij nieuwe zestienjarigen die bijvoorbeeld al in de jeugdraad zitten of die ze kennen als Chiro leidster en dan gaan ze langs om het speelplein voor te stellen en die te gaan uitnodigen om vrijwilliger te worden.

RS26: Op een (*onverstaanbaar*) speelplein gebeurt dat ook maar dan meer naar de maatschappelijk kwetsbare doelgroep. Dat is echt, ouders die nooit vrijwilliger geweest zijn, die ook niet weten wat vrijwilligerswerk is. Die het raar vinden dat hun gasten bijna niet betaald worden. Dat doen ze dan zeker ook. Bijvoorbeeld ook om deze mee te krijgen op animatorcursus ook.

RS28: Ik weet nog één stap daarvoor als je het hebt over die schaal van moeilijkheid. Dat je als speelplein op bezoek gaat bij animatoren zelf thuis gaat. Bijvoorbeeld als Sint en Zwarte Piet gaan aankloppen en een cadeautje geven en dan heb je ook contact met de ouders.

M: Bij animatoren, die al animator zijn.

RS30: Ik denk dat het zelfs eerder zoiets was.

RS29: Ik denk dan alleen maar: dat is wel arbeidsintensief!

RS27: idem! (lacht)

RS29: Maar dat is wel een goed idee. Bij ons gebeurt dat wel door de integratiemedewerker. Die werkt halftijds op de jeugddienst en die doet dat bijvoorbeeld bij anderstalige nieuwkomers die hier het tweede jaar op school zitten, die erover nadenken om animator te worden. Dan weet je op voorhand bij wie het is en dan zijn dat meestal ook maar vijf mensen. Ja...

Ik vraag mij eigenlijk ook af in hoeverre dat de animatoren dat ook zouden willen. Ik heb nog nooit van de animator uit gehoord van mijn mama wil komen of kunnen we geen spel doen voor mijn mama. Het voorbeeld vond ik goed. Ik heb daar ook iets over gehoord. Dat was super chique en naar het schijnt ook heel erg leuk. Maar dan denk ik dat het ook een heel andere groep vrijwilligers is. Die gasten zijn ook zeker van zichzelf hé. Dat zijn de über gemotiveerde vrijwilligers.

RS28: Ook iets ouder.

RS29: Maar ik vraag mij af of die als zestienjarige dat zo leuk zouden vinden als hun mama en papa komen meespelen. Maar dat was zo met het onderwerp, denk ik ook af en toe van zouden ze dat wel leuk vinden als we hun ouders zo betrekken.

RS27: Ik heb mij dat daarnet ook afgevraagd. Zeker vijftien en zestienjarigen zijn daar heel gevoelig aan. Sommige, die stoten zich ook echt af van hun ouders, zonder dat er sprake is van dramatische gezinssituaties, maar gewoon even rebelleren. Die willen gewoon dat die ouders zo weinig mogelijk afweten van hun. Maar dan dacht ik anderzijds stel nu in het voorbeeld van die brief, kan je die brief ook aan de animator geven en zeggen van geef die af aan je ouder en dan kan de animator zelf nog beslissen of die dat wel of niet doorgeeft. Dan leg je het eigenlijk in hand van de animator.

- RS29: Ik zat ook wel een beetje met de euhm... ik zal het privacy-gebeuren noemen. Van enkele in de animatorenploeg weet ik dat die niet thuis komen en als je dan zegt van aan de ouders van Jan Janssen... het speelplein is dan gedaan... Maar het kan een oplossing zijn als je zegt tegen de animator geef dat aan je ouders of niet. Langs de andere kant mis je dan ook wel de ouders die het meest ongerust zijn over het speelplein.
- RS26: Je kan je animatoren daar ad hoc ook wat in ondersteunen. Je hebt er toch altijd voor de avondvergadering al weglopen omdat ze gebeld worden door hun moeder. Je kan dan zeggen van als je wil, schrijf ik wel een brief.
- RS29: Bij ons is dat eigenlijk wel al voorgekomen. Wil je alstublieft bewijzen dat ik echt tot zo lang hier ben geweest. Dan zou het voor die personen misschien wel gemakkelijker zijn als dat standaard al hebben, dat ze dat niet moeten komen vragen aan mij.
- RS26: Ja, soms komen ze ook bij ons uit. Ik heb nog zelf telefoon gekregen als stadsondersteuner van Gent van ja 'Wat is dat hier? Is dat hier wel normaal? Ik denk dat die mijn zoon misbruikt want die begint daar 's morgens om 7 uur en die komt pas om 21 à 22 uur terug thuis'. Dat je zelfs als VDS... Dat zijn ouders die zelfs te stap van hoofdverantwoordelijke overslaan. Dat je als VDS moet gaan verantwoorden wat vrijwilligerswerk is hé. Dat doen we wel graag, we verdedigen wel ook altijd het speelplein en de jongere natuurlijk, maar dat is toch jammer.
- RS29: Wij horen ook wel vaak, vaak mag ik nu niet zeggen, wel eens, dat wij de animatoren uitbuiten. Tegen zo'n laag loon, zo'n lange uren laten draaien. Maar het gaat niet om het loon en de uren. Het zijn geen jobstudenten, maar vrijwilligers.
- RS26: Ik denk dat het dan heel belangrijk is om te blijven zeggen. Ik zeg ook altijd op een animatorcursus dan durft er altijd wel iemand vragen 'Hoeveel ga ik daarmee verdienen mevrouw?' Dan zeg ik 'Eigenlijk doet dat het er niet toe, als je het graag doet, dan is dat centje mooi meegenomen. Als je het niet graag doet, kom je ook niet voor het geld. Zo werkt dat, het speelplein'. Als je dat naar ouders ook zo duidelijk maakt, dan is dat een hele grote nuance.
- M: Dat is zeker ook iets dat in het onderzoek naar boven is gekomen. Naast het feit dat ouders dat nuttig vinden voor hun kind later. Dat ze het eigenlijk ook belangrijk vinden dat hun kinderen het graag doen. Dat is iets wat jullie als speelpleinverantwoordelijken en als de VDS zeker ook mogen benadrukken en gebruiken van het is vrijwilligerswerk en het is voor het plezier. Dat is iets wat ouders, van het moment dat het over geld gaat wel eens durven vergeten. Maar alle ouders, over de hele lijn zijn eigenlijk wel tevreden dat het een vrijwilligersloon is en dat het niet betaald is. Er zijn natuurlijk ook wel ouders die zeggen, het voorbeeld staat er waarschijnlijk ook in, van ja laat dat loon gradueel stijgen. Om dan zo de oudere animatoren te houden om dan te zorgen dat er ondersteuning is voor nieuwe en jongere animatoren. Er is wel wat stof tot nadenken over, maar eigenlijk plezier is de basis van het speelpleinwerk. Dat mag uitgebuit worden.
- RS26: Er zijn veel meer opmerkingen over de kern van jeugdwerk en wat het allemaal inhoudt dan dat er opmerkingen komen over loon. En dan is het nog een redelijke. Dat gradueel stijgen, er zijn veel speelpleinen die dat doen. Kleine vergoeding, daarna cursus gevolgd, hogere leeftijd,

- RS30: Ik vroeg mij af of ouders dan ook spraken van het is goed dat hij vrijwilligerswerk doet, maar ik zou toch graag hebben dat hij daarnaast een vakantiejob doet om zijn festivals en reizen te kunnen betalen.
- M: Ja, dat wel. Dat merken we toch. Ook ouders die echt wel zeggen van ik heb het gestimuleerd om een betaalde vakantiejob te doen, maar ze willen niet. Of ik eis van hen dat als ze het speelplein willen, dat ze ook een andere doen. Dat komt er dan wel in voor dat ze zeggen 'wij kunnen niet blijven de reizen en festivals subsidiëren'.
- RS26: Herkenbaar. Ik had zelf ook zo'n moeder in huis. Dat het er dan op neerkwam dat ik een broer had die heel graag op het speelplein stond als vrijwilliger, maar als hij dan herexamens had, dan stond hij een maand in de Colruyt en dan studeerde hij en hij stond dan niet meer op het speelplein. Mensen die het waarde, ik heb daar discussies over gehad met mijn eigen ouders, omdat die de waarde van geld verdienen en leren hoe dat het is in het echte leven in een job en dan aan die voorwaarden van een strikte job in de Colruyt voldoen, omdat ze dat belangrijker vinden dan het feit.
- M: Misschien niet belangrijker, maar ook waardevol. Sommige ouders zeggen ook wel van ze werken lange dagen, maar dat is niet het echte leven.
- RS26: Ja.
- RS27: Ik zou even willen terugkeren naar wat de VDS voor ons zou kunnen doen. En dan kijk ik weer naar die brief. Misschien is het een idee dat de VDS een sjabloon maken of een voorbeeldbrief waarin er uitgelegd wordt wat is dat dan speelpleinwerk. Wat houdt dat in. Dat het dan aangepast kan worden per werking. Het zou wel goed zijn dat ze het totaalconcept van zo'n brief gemaakt kan worden.
- RS26: Die brief is al klaar en die staat op onze site. Wij hebben een voorbeeldbank. Daar staan brieven op naar animatorenouders.
- RS28: Het zijn voorbeelden van andere speelpleinen.
- RS26: Inderdaad. Het zijn voorbeelden van andere speelpleinen inderdaad. Het is niet hét sjabloon vanuit VDS. Want dat vinden we ook een beetje moeilijk omdat we liever speelpleinen onder elkaar voorbeelden laten geven.
- RS27: Misschien moet de VDS iets meer reclame maken met de voorbeeldbank, want ik vergeet altijd te zoeken naar de voorbeeldbank. (iedereen lacht)
- RS26: Ok. We nemen het mee.
- M: Zou het voor jullie interessant zijn om die stappen in moeilijkheidsgraad concreter uit te werken met voorbeelden?
- RS29: Ja, steek ze dan ook maar in de voorbeeldbank. Ja... Iedereen moet nog zelf kunnen kiezen.
- RS27: Het is wel goed dat je jou er zelf niet aan vergaloppeert. Door er hier over te praten kom je wel tot inzichten maar.... Voor ik naar hier kwam was mijn idee om voor de vakantie. We gaan de Pretfabriek opbouwen de zaterdag voor de vakantie. Ik was dan aan het denken, ik ga de ouders uitnodigen de zaterdagavond voor een receptie. Dan ben ik aan het beseffen van ja, ik ben eigenlijk al een stap aan het overslaan. Het is misschien beter om te beginnen met een brief. Het is inderdaad wel belangrijk dat iedereen de keuze kan maken hoe ze het doen. Maar het is ook wel goed dat er een logisch gevolg is.

- M: Zodat je niet gaat lopen nog voor je kan stappen.
- RS27: Ja zoiets. Maar in welke vorm de VDS dat dan aanbiedt, dat maakt dan eigenlijk niet uit. Is dat in een DNA of in de voorbeeldbank of via een affiche of zo. Dat maakt niet uit.
- RS26: Voor de VDS, als wij geld willen krijgen van de Vlaamse Overheid schrijven wij een beleidsnota en dan zetten we daar doelstellingen in. Ik denk, er staat zeker een doelstelling in over ouderparticipatie, van ouders van speelpleinkinderen. Maar we zouden als we die actie uitwerken, ik vermoed in 2015, ook de ouders van animatoren daar wel in kunnen betrekken. Dat resulteert dan ook meestal wel in een infobundel, een productje. We weten nog niet welke vorm dat zal hebben, maar er staat wel vast dat we daar iets rond zullen doen. Dan vind ik het wel een taak van ons om een theoretisch kader aan te bieden aan de speelpleinwereld. Want jullie hebben er al een beetje over nagedacht, maar ik denk dat de helft van de speelpleinverantwoordelijken nog niet ziet dat dat ook een doelgroep is en ik denk dat het wel belangrijk is. Als wij het hebben over participatie van ouders van kinderen dat we het dan ook hebben over ouders van animatoren.
- M: En hebben jullie enig idee of dat zelfs animatoren kunnen voorbereid worden om met hun ouders om te gaan? Of denk je, dat is helemaal niet nodig. Ik kan mij voorstellen dat bepaalde animatoren zijn die inderdaad ook de vraag krijgen van hun ouders van 'Wat doe jij daar eigenlijk constant?! En dan vergaderen tot 's avonds laat!'. Moeten animatoren daarin ondersteund worden om daarmee om te gaan. Is dat een taak van de VDS om dat in een cursus op te nemen, die weerbaarheid, die mondigheid? Is dat iets dat een speelpleinverantwoordelijke kan doen in hun plaats. Is dat volledig jullie taak om daar iets aan te doen? Of ook aan de VDS? Of ook aan de animator? Ik weet niet of er daar al over nagedacht werd?
- RS29: Is dat iets wat kort aan bod kan komen in een animatorcursus? Zo van jullie gaan nu starten en die weten zelf misschien niet goed wat er op hen afkomt. En als ze dan misschien een houvast krijgen? Ik weet het niet. Op zich is het wel een goed idee.
- RS27: Misschien is het wel, ik ga niet zeggen een taak, misschien is het wel iets dat de VDS kan doen, is duidelijk maken. Want het is zo dat RS26 daarnet zegt. Misschien zijn er wel heel veel speelpleinen die daar nog nooit bij stilgestaan hebben van 'ahja, we hebben ook nog de ouders van onze animatoren'. Dus misschien kan de VDS daar wel op wijzen van: hebben jullie al gedacht aan de ouders van de animatoren. En een tweede ding dat ik daarbij ging zeggen is dat het heel afhankelijk is van plein tot plein. Ik denk wij ook, wij hebben niet zoveel animatoren waarvan de ouders echt moeilijk doen. Allé, ik toch alleszins niet. Maar ik kan mij wel voorstellen dat er op andere pleinen zoals op vzw Jong, dat zijn pleinen met maatschappelijk kwetsbare kinderen en ook animatoren komen uit die groep, dat daar wel heel wat problemen rond ontstaan. Ik denk dat er daar dan wel, vanuit de VDS naar de beroepskrachten, een soort vorming kan gegeven worden of tools dat het zo kan doorstromen via de beroepskrachten naar de animatoren. Ik denk dat onze animatoren niet echt nood aan hebben over weerbaarheid, maar op sommige pleinen misschien wel.
- RS26: Voor mij klinkt dat een zeer out-of-the-box idee om dat op een animatorcursus te geven. Ik zeg niet meteen volmondig 'neen'. Maar ik vind het een grappige wending. Als u ouders misschien eens lastig zijn, dan kan je dat en dat doen. Ja... Het moet nog even bezinken als plan zo. (lacht)

RS29: Zo voor de new-bees eigenlijk. Waarom niet?

RS28: *(onverstaanbaar)*

M: Het is gewoon ook omdat ik zelf ervaar, wij zijn met drie die op het speelplein staan thuis, en ik krijg ook vaak of dikwijls van die opmerkingen. En als mijn papa weet dat het bijna juli is dan krijgt die stress. Mijn papa heeft stress als wij op het speelplein staan. Dan kan ik mij voorstellen, dat is nu nog niet extreem dat wij daar staan. Ik ken iemand die daar echt twee maanden staat, van 's morgens tot 's avonds. Dat er dan misschien wel ouders zijn die daar dan wel kritiek op geven.

RS27: Ik denk dat het begint bij dat ze u kennen. Dat ze weten wie RS27 is en dat ze weten dat ze bij ons terecht kunnen. Dat dat het allerbelangrijkste is. Ik denk dat weerbaarheid is als ze het niet kunnen uitvechten met hun ouders dat ze kunnen zeggen, bel naar RS27. Dat zal wel schrikken zijn als ik een ouder aan telefoon krijg van 'ik zie mijn dochter hier nooit!'.

RS29: Als op de cursus van animator dat niet kan... Maar de vraag was wat kan de VDS bijdragen om animatoren weerbaarder te maken. Dan weet ik eigenlijk geen enkel ander moment of ander manier... Niet direct misschien.

RS28: *(groot deel onverstaanbaar)* We hebben ook de hoofdanimateurs die naar ouders toe communiceren. ... Ik denk dat het op een hoofdanimatorcursus, komt dat wel al aan bod om met ouders van kinderen te communiceren. Ik denk dat we ouders van animatoren daar wel in kunnen opnemen.

RS26: Dat vind ik ook spontaan een meer logische link. Ja. Ik was ook. Bij die animatorcursus was ik aan het twijfelen omdat... Er zijn weinig zestienjarigen die echt volledig door hebben wat speelpleinwerk is. En om ze dan nog te zeggen, leg dat nu eens uit aan je mama of papa. Dat lijkt mij een beetje veel...

RS28: *(onverstaanbaar)*

RS29: Ik denk dat... dat hoofdanimateurs ook niet te vergeten zijn.

RS28: *(deels onverstaanbaar)* Die zijn al verantwoordelijk voor...

RS26: *(onverstaanbaar)* Dat is een andere inhoudstuk als verantwoordelijke dan als het gaat over ouders van kinderen of van animatoren. Ik ben nu aan het denken. ik zie er voor ons... uit ervaring met al dat ouder gedoe. Ik vind dat heel erg tof. Maar inderdaad, hetgeen dat RS30 daarnet zei dat jeugdwerk moet jeugdwerk blijven. En dat... je hebt een participatieladder, die begint met informeren, meedenken die dan overgaat in meebeslissen en aansturen. Ik vind dat ouders die eerste stap mogen en moeten bereiken op elk speelplein. Meewerken, zo een poort helpen bouwen ook wel nog net. Maar ik denk dat je bij heel wat dingen, de kanttekening moet maken 'Pas op! Het is jeugdwerk. Laat de jongeren doen wat ze willen en kunnen doen.'. Ondersteun door een verantwoordelijke of een beroepskracht. Maar niet dat het moeien wordt. Ik denk dat dat wel, als je ver gaat in ouderenbetrokkenheid ... ik ga niet zeggen dat het een eenzijdig gevaar is, maar je moet toch een beetje...

RS30: Op ons speelplein, in de zomervakantie, hadden we op een bepaald moment echt een animatorentekort. Het draaide wel nog allemaal, maar het was ook geen geheim dat we eigenlijk op onze toppen van de tenen liepen om alles rond te krijgen. Dan was er een ook een ouder die naar mij kwam die werkloos was, ietsje meer naar maatschappelijk

kwetsbaar om het cru te zeggen. Hij zei 'Ah RS30, ik wil ook wel een week op het speelplein komen staan!'. Met de beste bedoeling, maar dan heb ik ook uitgelegd, wij willen echt jeugdwerk zijn voor en door jongeren. Ik ben er nog altijd van overtuigd dat het een goeie bedoeling is. Allé, die gemeenschapswacht, vanuit sociaal werk denk ik dan van eigenlijk, waarom niet. Maar langs de andere kant wil ik het speelplein wel beschermen in zijn eigenheid en het jeugdwerk gegeven. Het is ook altijd te zien wie je voor u hebt.

RS27: Ik heb daar een vraag bij en een opmerking bij. Een vraag waar ik eigenlijk al een tijdje mee zit. Maar dat heeft misschien wel niet echt te maken met uw onderzoek, maar doordat we erover beginnen, is er een maximumleeftijd voor een vrijwilliger?

Een eindje stil...

RS30: Neen, allé, vanuit nu eigen speelpleinervaring, bij ons was er geen maximum. Maar dat is ook nooit discussie over geweest.

RS28: Op veel speelpleinen is er eigenlijk geen maximum.

M: Is dat niet meestal zodra je werkt gedaan?

RS: Neen (zeggen de meesten)

RS27: Ik heb bijvoorbeeld vandaag een mail gekregen van een jongen van 26 jaar, die in Antwerpen Berchem woont en die bij ons op het speelplein wil werken.

RS26: Ja, ik probeer vanuit de VDS te antwoorden en na te denken. We hebben zeker geen cijfer dat we zeggen... Als speelplein jeugdwerk is, dan zou ik denken vanuit de definitie van decreten van jeugdwerk vertrekken en dat is dan tot 35 jaar. Dat is hetgeen ik denk. Wij hebben nog nooit een definitie zo strikt geïnterpreteerd. Ik heb dat ook nog gehad. Mensen die dan nog 35 jaar zijn en op animatorcursus willen, proberen wij ook heel hard uit te leggen wat jeugdwerk is. En dat het over jonge mensen gaat en ja.

RS27: Dat is zo het probleem. Dat het, ja... Je wil iedereen wel kansen geven. We hebben dat al een paar keer gedaan, maar in de praktijk blijkt dat die volledig uit de boot vallen. Maar dus een opmerking die ik daarbij had, wat jij zei om het speelplein een beetje te beschermen. Die gemeenschapswachten zou ik daar ook compleet los van zien, in die zin dat het dan meer om logistieke taken zou gaan of administratieve taken. Maar totaal niet de animatorenwerking zelf. Het is niet dat ik die zou uitnodigen op voorbereidingsvergaderingen. Ik denk afhankelijk van waarvoor je die inschakelt, dat het zeker wel kan.

RS30: Ik bedenk het nu net, dat er wel in West-Vlaanderen, een aantal speelpleinen zijn waar de ouders de vieruurtjes komen doen of komen koken voor de animatoren voordat ze vergaderen of tijdens dat ze vergaderen. Dat hebben wij wel. Maar ik denk dat het een beetje vanuit een eigen ervaring is, op mijn eigen werking, waar ouders zeer hard betrokken waren op de werking en eigenlijk er een kinderopvang waren aan het van maken. Ik denk dat het vanuit die vrees is dat ik zeg van 'let daarmee op'.

M: Als ik het mag samenvatten dan is het eigenlijk vooral vanuit, zowel speelpleinen als VDS, van informeer ouders, zorg dat je er een goeie band mee hebt, betrek ze ook in die zin vooral logistieke taken maar weinig inhoudelijk.

RS26: Ja, de kern van het jeugdwerk waarin het gaat over jongeren organiseren activiteiten en animatie voor kinderen om hen te amuseren. Dat ze aan die kern niet raken en dat wij een beetje ondersteuning geven.

M: Het is ongeveer hoe we het kunnen samenvatten naar aanvoelen van beide kanten van zo ver kan je gaan.

Iedereen stemt in.

RS26: Ik denk dat het ook zeer duidelijk moet gecommuniceerd worden. Bij wijze van spreken je zegt tegen die ouders van 'Jij komt hier alleen de vieruurtjes te doen. Het is volledig de verantwoordelijkheid van die gasten, het plein. Anders krijg je snel het ding van vieruurtjesouders die zeggen van ik heb daar in het bouwdorp iets onveilig gezien met een nagel en een hamer, terwijl wij dat niet vinden.

RS27: Ik was daar even over aan het nadenken. Ik heb meer schroom om ouders te betrekken op het speelplein dan van gemeenschapswachten. Omdat bij ouders, ik was aan het denken, stel nu moni A zijn mama doet altijd de vieruurtjes. En moni B zijn papa die komt dan de klusjes doen zo timmerwerken of zo. Kan ik mij voorstellen dat het wel wat anders is naar andere animatoren. Ook naar moni A van mijn mama is hier nu, moet ik daar nu zo wat bij gaan staan. Ik denk niet dat het altijd een probleem zou zijn, maar ik vind dat gevaarlijker. Want je wil uw moni's allemaal gelijk voor de wet doen. Ik kan mij voorstellen als je zo een kind bent dat uit een heel moeilijke thuissituatie komt. Als je dan ziet van die haar mama komt hier vieruurtjes doen, wat een toffe mama. Of ja omgekeerd, dat je totaal niet overeenkomt met je ouders.

RS26: Ik ben altijd het kind geweest van kookouders... (kijkt niet blij)

RS30: Terwijl dat mijn mama tien jaar met de Chiro ook mee geweest is op kamp en... Dat is afhankelijk van situatie tot situatie.

RS27: Maar daarom dat ik meer schroom heb bij ouders dan bij ... ja, mensen die daar eigenlijk totaal niet mee te maken hebben.

RS29: Nu dat ik erover nagedacht heb over dat onderzoek, moet ik bekkenen dat ik nog in de verste verte niet dacht om ouders te laten meewerken in de werking. (iedereen lacht) Ja. Ik vind dat goed om te horen. (deels onverstaanbaar) Het is goed om een goeie band te hebben en dat ze weten wat je doet en dat ze bij jou terecht kunnen. Dat is het zo wat.

RS27: Ik denk dat het wel zo een beetje gevaarlijker is als het een vast gegeven is. Als ouders echt elke dag nodig zijn op het plein.

RS29: Sporadisch.

RS27: Ja, inderdaad er zit minder gevaar in het sporadisch werken.

M: Het is inderdaad niet zo dat ouders pleiten om elke dag aanwezig te zijn.

RS27: Ja. Ja.

M: Er gaan altijd ouders zijn die liever inhoudelijk ook mee nadenken, maar dat blijft een keuze.

RS30: Misschien ook nog niets leuks waar wij ouders bij betrokken, zowel van kinderen als van animatoren, is om mee te gaan op Pretparkendag. Dat was voor mij altijd een heel moeilijk moment. Ik vond dat altijd veel te veel stress. Dat was met twee autobussen naar Bellewaerde. En ja, één animator op tien, dat is al een paar keer verkeerd gelopen bij ons van kinderen die plots verdwenen. Dan hadden wij ouders mee. Een ouder van een kindje of een ouder van animator. Die samen met een animator groepjes begeleidde door het pretpark. (iedereen blijft stil) Dat was wel erg gemakkelijk...

- M: En nog meer haalbaar ook waarschijnlijk.
- RS30: Ja en dat apprecieerden zij ook. Pretparkdag, dat is altijd zeer leuk, maar je voelt dat aan die ouders... Dat zijn ook de activiteiten waar de ouders niet echt voor staan te springen. Maar dat zijn dan dikwijls kinderen die de hele vakantie komen en dan is het moeilijk om te zeggen van ja 'je mag de hele vakantie komen, maar pretparkendag mag je dan niet komen'. Dat is allé. Dat was iets waar wij ook ouders bij betrokken.
- RS29: Heel dat informeren ding, vind ik heel positief. Maar in onze resultaten... Je hebt ook speelplein Groene Zone ondervraagd, dat is niet van ons, dat is van Don Bosco. Er zijn daar zusters aanwezig. Ik las daarin dat ze daar een heel goed gevoel bij hebben, de ouders, omdat de zusters daar zijn. Ik zal eerlijk toegeven dat ik niet, ik ben dagelijks op het speelplein. Maar ik moet mijn tijd verdelen op de jeugddienst. En hoe bewaak je dat je geen valse verwachtingen schept in je brief... Je wil wel zeggen van ik ben ook daar, maar als je dan zegt 'maar niet altijd', dan gaat de focus op het feit dat ik daar niet altijd ben. Ik weet dat is bij die zusters wel zo is en die zijn ook op de werking betrokken. Hoe doe je dat de ouders niet verwachten dat je daar ook van half acht tot tien uur blijft. Ik verwacht wel dat de animatoren dat doen, maar geen twee maanden en ik verwacht wel dat ik dat twee maanden volhoud. Welke verwachting mag je laten ...
- RS26: Ik denk dat je zeker de link naar je hoofdanimator kan leggen. Als ik er niet ben, is er op het plein wel een hoofdanimator aanwezig bij wie je ook terecht kan. En als je uw telefonische contactgegevens geeft. Ik denk niet dat ouders van animatoren voor je deur gaan staan, ze gaan je bellen. En dan heb je altijd een gemakkelijke link met je hoofdanimator en ik denk dat je die tussenpositie zeker mag inzetten.
- RS27: Je kan wel zeggen dat je altijd bereikbaar bent, als je dat kan natuurlijk. Bij mij is dat, ik heb een gsm van het werk, allé een nummer van het werk en die staat altijd aan. Ik benadruk dat ook wel bij mijn animatoren en hoofdanimatoren, maar dat kan je ook altijd zeggen aan de ouders van animatoren 'ik ben altijd bereikbaar'.
- RS29: *(onverstaanbaar)*
- M: dat is inderdaad iets wat ouders belangrijk vinden. Van ik kan iemand bereiken als het nodig is. Dat communiceren zal daar zeker ook een rol in spelen. Ik denk dat jullie ouders dat wel relatief goed weten (richting RS27). Alleszins kennen ze jullie naam heb ik wel het gevoel....
- RS27: Ik weet niet welke ouders dat zeggen, maar ik denk dat het ook te maken heeft. Bij ons in het onderzoek is er aan bod gekomen dat er een heel goeie sfeer hangt onder de moni's en dat het aan ons zou liggen. Het is nu niet om met onszelf te stoefen, maar ik denk dat dat de reden is dat ouders onze naam kennen omdat wij er een punt van maken om elke middag samen met onze animatoren en hoofdanimatoren te eten. We steken er dan wat ambiance in en zo komen wij vaak ook voor in gesprekken thuis.
- RS26: Ja dan zal je wel een reputatie gaan hebben! (lacht)
- RS27: Misschien ook daarom dat het goed is dat ze ons eens op een andere manier leren kennen, die ouders. (lacht)
- RS28: En dan zien ze van ja dat is echt een hele verantwoordelijke. (iedereen lacht)

- RS26: Ik ben nog iets aan het denken. Ik zie het woord jaarwerking nog staan. Ik denk dat we nu heel erg zomergericht zijn in onze opmerkingen, maar er zijn ook ongelooflijk veel speelpleinvrijwilligers die eigenlijk in het jaar... Je zou kunnen zeggen dat het vooral op particuliere werkingen is omdat die alles zelf moeten trekken en organiseren, maar ook op gemeentelijke werkingen heb je zoveel mensen die in het jaar elke week, urenlang met het speelplein bezig zijn. Ik zou het jammer vinden om de ouders van die gasten te laten wachten tot in de zomer voor een beetje appreciatie. Als je een stevige stuurgroep hebt ofzo, om daar ook iets mee te doen. Dat lijkt mij toch wel een idee.
- RS27: Ik heb even een idee. Dus het is 1 maart een week van de vrijwilliger. We kunnen misschien, in plaats van naar de animator een bedanking te sturen, naar de ouders van de animator sturen om hen te bedanken. En daarin bedank je ook weer
- M: Dus eigenlijk een bedanking via de ouders.
- RS27: Ja.
- RS26: Ik vraag mij gewoon af, ik zie over het algemeen maar één keer het woord cursus staan en ik ben over het algemeen benieuwd naar wat ouders gezegd hebben over de cursussen.
- M: Relatief weinig.
- RS26: OK. Ik zie dat maar één keer in de samenvatting dus.
- M: Bij de introductie heb ik ook altijd gevraagd 'heeft je kind opleiding' of zeg erbij of je kind cursus gevolgd heeft. Er zijn veel van die ouders waarvan hun kind een opleiding heeft gevolgd, dat wel. Maar als we dan inhoudelijk vragen stellen naar die cursus, dan was dat 'pff'.
- RS30: Het was plezant... Op kamp...
- M: Ja. Er was weinig kennis van ja... wel zoiets van 'Ze leren wel veel bij op een week'. Maar uiteindelijk... Is dat een verwachting vanuit de VDS dat ouders inhoudelijk op de hoogte zijn.
- RS26: Oh neen, helemaal niet. Als wij ouders van animatoren horen dan is dat om te vragen waar ze moeten zijn, wat ze moeten betalen of om te klagen. Wij horen geen ouders die, jawel, wij horen er soms wel. Af en toe, na een drukke paasvakantie zouden we wel eens een mailtje binnen hebben van ouders die zeggen van ze vertellen er super veel over thuis over de cursus. Maar eigenlijk horen wij daar relatief weinig van. Dus ja. Gewoon nieuwsgierigheid. Ik denk ook niet meteen dat wij al deze maatregelen ook moeten loslaten op onze animatorcursus.
- RS30: Soms krijgen wij wel een bezorgde mail of een telefoontje van wat gaat daar nu eigenlijk gebeuren. Ik had onlangs bijvoorbeeld iemand, een mama waarvan de dochter wel zeer onzeker was en waarvan ze niet goed wist wat ze moest verwachten. Ze had ze wel ingeschreven, maar nog niet betaald omdat de dochter het nog niet zeker was. Wat ik dan wel gedaan heb, is het cursusschema doorgestuurd om zo wat houvast te geven. Dat komt naar mijn gevoel meer voor dan vroeger. In mijn eerste jaren heb ik dat nooit gehoord. Nu heb ik dat al twee of drie keer gehad dat die vraag kwam van wat gebeurt er daar? Mogen ze daar dan drinken? Moeten ze zakgeld mee hebben? Allé.
- RS26: Ik heb dat dan ook nog gedaan met die schema's. Als we dan op huisbezoek gaan om ze warm te maken voor de cursussen. Schema's meegedaan en dat helpt wel.

(groot stuk onverstaanbaar door ruis op het opnameapparaat)

M: Als laatste heb ik gewoon nog een definitie die we hebben proberen te maken waarop jullie feedback mogen geven. Ik zal een kopie doorgeven. Iedereen mag die lezen en reacties op geven. Bovenaan staat de effectieve definitie en daaronder staan de stukjes uitgelegd.

RS26: Wij zijn daar ook over bezig. Dat is al een heel lang proces. Het is wel inspirerend eigenlijk.

M: We hebben ons daar met twee aan gezet en er is zeker nog ruimte om aan te passen. Iets wat te kort is of te veel.

Moderator leest de definitie stuk voor stuk voor.

Leden van het panelgesprek formuleren hun suggesties en opmerkingen.

- Een niet vakantiespeelpleinwerk bestaat niet. Dus 'vakantie' hoeft er eigenlijk niet bij want het woord 'werk' zorgt voor diezelfde betekenis.
- Plaatselijk, maar ook makkelijk bereikbaar en buurtgericht
- Regionaal mag nog verder uitgelegd worden doordat er bussen ingelegd worden
- Spel wordt door de VDS ook als onderdeel van spelen gezien
- Nadruk op buitenspel, avontuur en ontdekken dekt de lading niet, want men gaat ervan uit dat het feit dat kinderen kunnen kiezen en dat er variatie is de normen zijn voor kwaliteitsvolle activiteiten.
- Laagdrempelig is niet altijd waar, het is eerder zo dat ze de drempel zo laag mogelijk proberen te houden. Omdat er bij sommige speelpleinen wel veel geld gevraagd wordt en omdat er op sommige speelpleinen ook met voorinschrijvingen worden gewerkt of dat de kinderen verplicht zijn om een volledige week te komen als ze willen komen.
- Bij de sociale tarieven komt de vraag of dit op elk speelplein zo is.
- Kleuters en tieners vervangen door peuters en jongvolwassenen
- Centraal gelegen infrastructuur ook nadruk leggen 'van grasveld tot school'
- Hoe komen we aan de leeftijd van 22 jaar bij animatoren? Is dat aangetoond?
- De vrijwilligersvergoeding en de jobstudent spreken elkaar tegen...
Vrijwilligers of vakantiejob gaat over een statuut, maar ze steunen vooral op vrijwilligers op vlak van betrokkenheid, participatie en beleid voeren.
- De pretkamjonet gaat soms ook naar evenementen in het weekend. Hoort dat hier ook thuis in de definitie?
- Oostende is ook open op zaterdag. Wat doen we daarmee?

Zie bijgevoegde cd-rom voor geluidsopname.

Bijlage 9 Brief aan de ouders van animatoren als bedanking

Week van de vrijwilliger

Beste ouder(s)

Deze week is het week van de vrijwilliger en willen we van deze gelegenheid gebruik maken om niet alleen onze eigen vrijwilligers/animatoren (dus uw zoon of dochter) te bedanken, maar ook hun ouders.

We zijn blij en trots dat ook uw dochter/zoon deel wil uitmaken van onze animatorenploeg. Een opdracht die vele verwachtingen inhoudt voor henzelf, maar allicht ook voor u: een dochter/zoon die niet op tijd thuis is voor het avondeten omdat zij/hij wat langer wil blijven hangen in het monikot, de bergen vuilgespeelde kleren die gewassen moeten worden, ...

Met deze brief willen we u bedanken voor het vertrouwen dat u in ons stelt om uw zoon/dochter aan onze organisatie toe te vertrouwen. Weet dat we ons uiterste best doen om ook voor hen goed zorg te dragen en hen allerlei zaken bij te leren.

Mocht u ooit vragen, opmerkingen, bekommernissen hebben, dan horen wij dat gaag! U kan ons contacteren op onderstaande gegevens en omdat u toch een gezicht zou kunnen plakken op "die persoon A" en "die Persoon B" plakken we er ook even letterlijk een foto op.

Met vriendelijke groeten,

Persoon A
(telefoonnummer)

en

Persoon B
(telefoonnummer)

PS. Het zakje snoep in deze enveloppe is bedoeld voor uw zoon/dochter als kleine bedanking voor zijn/haar vrijwillige inzet!

Bijlage 10 Tien formats bij de actieladder

Zie bijgevoegde cd-rom voor formats in pdf-formaat.

SAMEN ETEN, SPELEN, ... ANIMATOREN & VERANTWOORDELIJKEN	
	INHOUD <ul style="list-style-type: none">• Verantwoordelijke is aanwezig• Animatoren zien verantwoordelijke bezig• Samen alledaagse dingen doen op het speelplein
VOORDELEN <ul style="list-style-type: none">• Band ontstaat tussen animator en speelpleinverantwoordelijke.• Animator kan anekdotes vertellen aan de ouders over de verantwoordelijke.	AANDACHTSPUNTEN / VRAGEN <ul style="list-style-type: none">• Bekijk wat bij jullie speelplein past en wat haalbaar is.• Let op je reputatie.
FUNCTIES <ul style="list-style-type: none">• Basis voor externe communicatie: band opbouwen. Eerst met de animator, daarna met de ouders van de animator.	
VOORBEELDEN <p>Speelpleinverantwoordelijke in Gent</p> <p><i>“Wij maken er een punt van om elke middag samen met onze animatoren te eten. We steken er dan wat ambiance in en zo komen wij vaak voor in gesprekken thuis.”</i></p>	

INFORMATIE OP DE WEBSITE

INHOUD

- Op z'n minst rubriek 'contact'
- Mogelijk: organogram
- Mogelijk: apart onderdeel voor ouders van ...
- Mogelijk: facebookgroep of - pagina

VOORDELEN

- Contactgegevens staan gecentraliseerd en bereikbaar.
- Ouders kunnen informatie terugvinden op de website.
- Gemakkelijk bereikbaar:
 - ✓ geen verplaatsing
 - ✓ geen rechtstreeks contact

AANDACHTSPUNTEN / VRAGEN

- Maak reclame voor de website.
- Zorg voor een duidelijke lay-out van de website.
- Werk de contactgegevens bij indien er wijzigingen zijn.

FUNCTIES

- Contactgegevens zijn snel terug te vinden bij problemen of vragen.
- Extra informatie kan tegemoet komen aan bezorgdheden en vragen.
- Een website is een handig medium en straalt vertrouwen uit.

VOORBEELDEN

- Aparte rubriek 'contact' + private zone voor animator (suggestie: ook openzetten voor ouders van animatoren)
<http://www.speelpleinbartje.net/contact.php>
<http://speelpleinzowiezo.be/contact/>

INFORMATIEVE FILM

INHOUD

Verschillende invullingen mogelijk:

- Dag van een animator op het speelplein
- Vragenvuur met FAQ
- ...

VOORDELEN

- Eenmalig zeer intensief werk, maar daarna zeer bruikbaar.
- Kan via verschillende media verspreid worden:
 - ✓ Website
 - ✓ Facebook
 - ✓ cd-rom of usb

AANDACHTSPUNTEN / VRAGEN

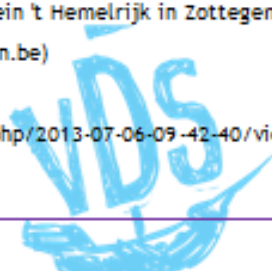
- houd het realistisch.
- betrek de animatoren bij de keuze van inhoud en medium om het filmpje te verspreiden.

FUNCTIES

- Ouders informeren zonder dat ze zelf de vragen moeten stellen.
- Een beeld scheppen voor buitenstaanders over de speelpleinwerking.

VOORBEELDEN

- Ward - een film over inclusie op het speelplein 't Hemelrijk in Zottegem. (aanvragen via stefanie.bral@oost-vlaanderen.be)
- Bundelen van filmpjes van activiteiten. <http://www.speelpleinenhamme.be/index.php/2013-07-06-09-42-40/video?start=6>

BRIEF NAAR OUDERS VAN ANIMATEUREN

INHOUD

- Bedanking van ouders en animatoren
- Informeren over de speelpleinwerking
- Afspraken communiceren
- Uitnodigen voor een activiteit
- ...

VOORDELEN

- Eén keer goed over nadenken.
- Gemakkelijke en laagdrempelige oplossing.
- Brief kan meerdere doelen hebben
 - ✓ Contactgegevens meegeven
 - ✓ Speelpleinwerking uitleggen
 - ✓ Appreciatie uiten

AANDACHTSPUNTEN / VRAGEN

- **Gevaar:** controlerend effect
Oplossing: visie opnemen in brief
- **Afweging:** is elke animator zo tevreden met zo'n brief?
Oplossing: meegeven animator
Probleem: bereikt niet alle ouders
Oplossing: ad hoc inspelen op vraag van animatoren

FUNCTIES

- Eerste contact leggen met ouders van animatoren.
- Beeldvorming en visie over speelplein meegeven.
- Ouders en animatoren bedanken.

VOORBEELDEN

- Zie bijlage 9
Brief in het kader van de week van de vrijwilliger als bedanking aan de animator én aan de ouders van de animator.

OP HUISBEZOEK

INHOUD

Vier verschillende soorten

- Speels bezoek bij eigen animatoren
- Functioneel bezoek bij eigen animatoren
- Wervingsbezoek bij potentiële animatoren
- Informatief bezoek bij kwetsbare jongeren

VOORDELEN

- Live contact.
- Ouders van de animatoren hoeven zich zelf niet te verplaatsen.
- Manier om animatoren beter te leren kennen.

AANDACHTSPUNTEN / VRAGEN

- Zeer tijdrovend, dus reserveer voldoende tijd.
- Bekijk wat haalbaar is voor uw verantwoordelijken.
- Overweging verschillende soorten huisbezoeken.

FUNCTIES

Elk soort bezoek heeft een andere functie

- Speels bezoek: vorm van appreciatie en bedanking
- Functioneel bezoek: nodige informatie bespreken of afhalen
- Wervingsbezoek: speelpleinwerking uitleggen en promoten
- Informatief bezoek: speelpleinwerking verduidelijken

VOORBEELDEN

- Speels bezoek: *"Bijvoorbeeld als Sint en Zwarte Piet gaan aankloppen en een cadeautje geven en dan heb je ook contact met de ouders."*
- Functioneel bezoek: *Speelplein ZOEGER gaat bij animatoren thuis om het invulblad met beschikbare dagen voor de grote vakantie op te halen.*
- Wervingsbezoek: *"[...] gaan ze bij animatoren op huisbezoek om hen terug warm te maken voor het speelplein. Ook soms zelfs bij nieuwe zestienjarigen die bijvoorbeeld al in de jeugdraad zitten [...]."*
- Informatief bezoek: *"Bij ons gebeurt dat wel door de integratiemedewerker. [...] bijvoorbeeld bij anderstalige nieuwkomers [...] die erover nadenken om animator te worden."*

ouders uitnodigen op het speelplein

inhoud

De reden kan sterk variëren

- Info avond
- Receptie
- Bedanking aan het einde van de vakantie
- Nieuwjaarsdrink

voordelen

- Op een ontspannen manier kennismaken.
- Mogelijkheid om persoonlijke gesprekken aan te knopen.
- Mogelijkheid om informatie over het speelplein door te geven.
- Mogelijkheid om vragen te beantwoorden.

aandachtspunten / vragen

- Ouders moeten zelf de stap zetten naar het speelplein en dat is niet altijd even evident.
- Animatoren kunnen daar zelf minder enthousiast voor zijn, raadpleeg hun visie.

functies

- Kennismaking en contacten leggen
- Informatie geven
- Vragen beantwoorden
- Appreciatie tonen

voorbeelden

VDS medewerker met een idee

"Ik zal nu maar zeggen, een animatorenavond organiseren voor ouders lijkt mij nu wel zeer hoogdrempelig om dat te organiseren [...] maar ik denk dat het wel kansen biedt. Recepties voor ouders, nieuwjaarsfeestjes. Infomoment klinkt droog, maar het is een begin hé."

LOGISTIEKE STEUN

INHOUD

- Klusjes helpen opknappen
 - ✓ Nieuwe kasten in elkaar steken
 - ✓ Deur herstellen
 - ✓ 's avonds eten voorzien voor animatoren
 - ✓ ...

VOORDELEN

- Ouders komen op natuurlijke manier binnen in de speelpleinwerking.
- Ouders voelen zich gewaardeerd.
- Extra paar handen op het speelplein zijn altijd welkom.

AANDACHTSPUNTEN / VRAGEN

- Opletten voor ouders die elke dag aanwezig zijn.
Oplossing: sporadische hulp
Oplossing: duidelijke taakomschrijving
- Ook andere mensen kunnen meehelpen.
Vb/ gemeenschapswachten

FUNCTIES

- Bruikbare contacten leggen met ouders.
- Betrokkenheid en loyaliteit creëren bij ouders van animatoren.

VOORBEELDEN

Een mama aan het woord

"Maar ik vind automatisch, als ouder, engageer je ook een beetje in het speelplein. Want ja dan komen ze achter het tweede jaar 'mama, wil jij kookmama zijn?'. (iedereen lacht) 'Mama, het is Paasbrunch wil je (onverstaanbaar) met kriekjes maken?'. Maar ik vind dat ook positief want je leert zelf meer mensen kennen en de vrienden komen soms eens thuis."

MEE ALS BEGELEIDING OP UITSTAP

INHOUD

- Ouders van animatoren (eventueel ook van kinderen) worden ingeschakeld om een activiteit of uitstap mee te begeleiden
- Eventueel ook als ondersteuning bij vervoer

VOORDELEN

- Eigen tekort aan animatoren wordt opgevangen.
- Bezorgdheden van ouders van kinderen en animatoren wordt opgevangen.
(ouders vragen op uitstappen dikwijls meer begeleiders)

AANDACHTSPUNTEN / VRAGEN

- Ouders zijn extra ondersteuners en worden dus best als extra begeleider bij een andere animator gezet.
- Duidelijke afspraken met ouders en animatoren.
- Geen ouders als animator laten werken op het speelplein.

FUNCTIES

- Uitstappen haalbaar maken
- Tegemoetkomen aan vragen of bezorgdheden van ouders
- Betrokkenheid en loyaliteit creëren bij ouders van animatoren

VOORBEELDEN

Speelpleinverantwoordelijke aan het woord

"Misschien ook nog iets leuks waar wij ouders bij betrekken, zowel van kinderen als van animatoren, is om mee te gaan op Pretparkendag."

SPEELPLEINDAG MEEMAKEN

INHOUD

- Ouders van animatoren komen langs op het speelplein
- Voorwaarde: speelpleinwerking is open
- Ouders kunnen meelopen met animatoren

VOORDELEN

- Ouders ervaren zelf wat hun kinderen doen en waarmee ze bezig zijn.
- Een ervaring zegt zoveel meer dan duizend woorden.

AANDACHTSPUNTEN / VRAGEN

- Moeilijker te organiseren, maar met doorschuifstelsel en planning misschien wel haalbaar.
- Stress bij animatoren.

Oplossing: open gesprek met animatoren

FUNCTIES

- Loyaliteit creëren bij ouders van animatoren.
- Werking van het speelplein verduidelijken voor ouders van animatoren.

VOORBEELDEN

- Speelplein De Ravotter in Sint-Lievens-Houtem
“Open speelpleindag: Op woensdag 9 juli kunnen ouders en toekomstige animatoren op het speelplein een kijkje komen nemen. Doorlopend van 9.30 tot 16.30 uur.”
Opmerking: waarschijnlijk niet onmiddellijk bedoeld voor ouders van animatoren, maar kan opengetrokken worden.

SPEL VOOR OUDERS EN ANIMATOREN

INHOUD

- Inleef- en fantasiespel voor ouders van animatoren, animatoren en speelpleinverantwoordelijken

VOORDELEN

- Ouders van animatoren draaien mee in de wereld van de animatoren.
- Ouders van animatoren ervaren zelf een activiteit zoals animatoren soms geven op het speelplein zelf.
- Fantastische ervaring voor alle deelnemers.

AANDACHTSPUNTEN / VRAGEN

- Extreme stap.
- Vraagt veel voorbereiding.
- Vraagt een stevige basis tussen animatoren, ouders van animatoren en speelpleinverantwoordelijken.

FUNCTIES

- Ouders van animatoren, animatoren en speelpleinverantwoordelijken maken samen plezier.
- Ouders van animatoren worden op een positieve manier betrokken.

VOORBEELDEN

- VDS Vlaams Brabant speelde een inleef- en fantasiespel met vrijwilligers en hun ouders.

